

KUHMOISTEN KUNTA

TALOUSARVIO VUODELLE 2021

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022 - 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	3
Vuoden 2019 talousarvio yleisperustelut.....	5
Konsernin toiminnan ohjaus	16
Kunnan organisaatio	17
Tuloslaskelmaosa.....	19
Rahoitusosa	29
Talousarvion sitovuus.....	32
Kuhmoisten kunnan talousarvion käyttötalousosan hierarkiarakenne	33
Talousarvion käyttötalousosan laskennalliset ja sisäiset erät	35
Käyttötalousosa Yleishallinto	36
Käyttötalousosa Sivistystoimi	45
Käyttötalousosa Tekninen lautakunta,.....	54
Vesihuoltolaitos, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma.....	60
Kaukolämpö, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma	61
Pesulan, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma.....	62
Jätehuollon, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma	63
Rakennuslautakunta.....	67
Käyttötalous yhteensä	68
Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset	69
Investoinnit.....	70
Liite 1 Sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue	74
Liite 2 Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistö Oy:n tavoitteet ja talousarvio v. 2019.....	98
Liite 3 Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy ja Kuhmoisten Laajakaista Oy tavoitteet ja talousarvio v. 2019	PUUTTUU

Kuhmoisten kunta

Talousarvio 2021

Tulevana talousarviovuonna kunta tekee lähivuosien merkittävimmän investoinnin, kun uuden koulun rakentaminen viimein alkaa. Investoinnin kokonaiskustannusarvio on 5,7 miljoonaa euroa. Koulurakennuksen suunnittelussa on huomioitu tilojen tarkoituksenmukaisuus ja korkea käyttöaste. Tavoitteena onkin tarjota oppimisympäristöjä kaikille käyttäjäryhmille sekä esi- ja perusopetuksen oppilaille ja lukion opiskelijoille, että myös nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, järjestö- ja kansalaistoiminnan eri ryhmille.

Talousarviovuoden maankäytön kärkihankkeena on Satamarinteen kaava-alueen valmistuminen ja alueen rakentumisen aloittaminen. Alueen valmistuminen tuo kuntaan lisää houkuttelevia tontteja asuin- ja yrityskäyttöön aivan keskeiselle paikalle kuntakeskustaan. Kaava-alueen rakentuminen tulee lisäämään kunnan keskustan alueen palveluita, mahdollisuuksia lisätä työtä paikallisille yrittäjille ja monipuolistaa asumisen mahdollisuuksia. Yleiskaavatyön tekeminen jatkuu tulevana talousarviovuonna.

Vuoden 2021 talousarvioraamia laadittaessa käyttötalouden menojen kasvuksi arvioitiin 1,7 %. Käyttötalouden kokonaistulot ovat 2,9 milj. euroa ja kokonaismenot ovat 19,7 milj. euroa. Toimintatuotot kasvavat 14 %, suurin vaikutus kasvuun on jätehuollon toiminnan siirtymisellä kunnan toiminnoksi ja vuokratuottojen kasvu. Toimintakuluissa vuodelle 2021 on kasvua 4,1 % vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Henkilöstökuluihin varattiin 1 prosentin yleiskorotus, sivukulut ovat keskimäärin 23,8 %. Henkilöstökulut ovat talousarviossa 4,8 milj. euroa. Jämsän kaupungilta ostettavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat talousarviossa vuonna 2021 yhteensä 10,6 milj. euroa, joka on 3,8 % suurempi kuin vuoden 2020 talousarviossa. Talousarvion kasvuun sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta vaikuttaa hoitajamitoituksen muutos vuodelle 2021, arvioitu lisäys on neljä henkilötyövuotta.

Verotulojen ennustettu kasvu on 8,5 % ja verotuloja saadaan talousarvion mukaan 9,2 milj. euroa. Valtionosuudet alenevat 3,1 %, valtionosuuksissa olevaa vuonna 2020 maksettua verotulojen kompensatiota peritään takaisin 247.940 euroa talousarviovuonna.

Talousarvion vuosikate on 1.455.460 euroa ja talousarvio vuodelle 2021 on 297.900 euroa ylijäämäinen.

Uuden koulun rakentamisen siirtyi vuodelle 2021. Talousarviovuonna tähän on varattu 5,0 milj. euroa. Kiinteistöjen osalta koulun lisäksi tehdään korjauksia ja saneerausta yhteensä 316.000 eurolla muissa kiinteistöissä. Kiinteistöjen investoinnit ovat yhteensä 5,3 miljoonaa euroa talousarviovuonna ja koko suunnitelmakaudella 6,3 milj. euroa. Laitostoiminnan ja yleisten alueiden ja liikenneväylien vuosittaiset parannusinvestoinnit ovat yhteensä 1,045 milj. euroa, suurimpana investointina on jätevedenpuhdistamon saneeraus 680 000 euroa. Vuonna 2021 investointihankkeiden yhteismäärä on 6.381.180 euroa ja koko suunnitelmakaudella 7,8 milj. euroa.

Kunnan pitkäaikainen laina loppuvuonna on 371.000 euroa. Lyhytaikaista lainaa kunnallamme on 2,5 miljoonaa talousarvion tekohetkellä. Investointien rahoitus toteutetaan talousarviovuonna lyhytaikaisella lainoituksella, talousarviovuonna ei oteta pitkäaikaista lainaa ja vanhoja lainoja lyhennetään 47.000 euroa.

Vuoden 2021 alusta lukien olemme osa kasvavaa ja kehittyvää Pirkanmaan talousaluetta. Kunnan tunnettavuuden lisääminen uuden maakunnan alueella sekä verkostoituminen Pirkanmaan elinkeinoelämän kanssa ovat yksi merkittävä talousarviovuoden painopistealueista. Strategiassamme lukee: Kuhmoinen on Pirkanmaan Portti Päijänteelle. Asiakirjassa todetaan myös, että olemme edelläkävijä ja toimimme ennakkoluulottomasti, avoimesti ja luovasti. Arjen asiat sujuvat mutkattomasti ja parhaita voimavarojamme ovat vakituiset- ja kausiasukkaat, monialaiset yritykset ja yhteisöt. Strategiamme tullaan päivittämään talousarviovuoden aikana.

Anne Heusala
kunnanjohtaja

Kuntatalouden tilanne

Koronapandemia ja sen taloudelliset vaikutukset ovat muuttaneet kuntatalouden ennusteita. Pandemia on pienentänyt kuntien ja kuntakonsernien vero- ja maksutuloja sekä lisännyt menopaineita. Koronan lopullisia kuntatalousvaikutuksia ei vielä tiedetä, mutta ennusteen mukaan koronan heikennykset kuntatalouteen ovat miljardiluokkaa todetaan Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman vuoden 2021 talousarvioesityksessä.

Koronan taloudelliset vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat erilaisia johtuen kunnan elinkeinorakenteesta ja maantieteellisestä asemasta, kunnan palvelujen järjestämistavoista sekä koronatapausten määrästä. Vaikutukset muuttuvat myös ajallisesti. Lyhyellä aikavälillä vaikutukset ovat olleet erityisen merkittävät suurissa kaupungeissa sekä pienemmissä, matkailusta riippuvaisissa kunnissa.

Talousarviovuoden 2021 toimintamenoja kasvattaa kunta-alan palkkaneuvottelujen sopimusratkaisu, joka lisäsi kunta-alan työvoimakustannuksia 1,12 prosenttia vuonna 2020 ja tulee lisäämään 2,07 prosenttia talousarviovuonna. Vuoden 2021 luku ei sisällä kilpailukykysojelman vuosityöajan pidennyksen poistumisen vaikutusta, joka on kuntatalousohjelman kehitysurassa arvioitu kasvattavan toimintamenoja 100 miljoonalla eurolla vuodesta 2021 alkaen. Kunta-alan sopimusratkaisun lisäksi henkilöstökustannusten hintaa kasvattaa vuonna 2021 muun muassa työttömyysvakuutusmaksun korotus, joka lisää kuntien työvoimakustannuksia noin 35 miljoonalla eurolla.

Koronakriisi ei laske kuntien verotuloja niin paljon kuin vielä keväällä 2020 ennakoitiin. Osittain kuntien verotulojen hyvä kehitys johtuu siitä, että valtio on korottanut kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuonna 2020. Kunnallisveron ennakoidaan kehittyvän noin kaksi prosenttia sekä vuonna 2020 että vuonna 2021. Yhteisöveron jako-osuuden korotus lisää kuntien yhteisöverotuloja erityisesti vuonna 2021, kun talouden toimeliaisuuden ennakoidaan piristävän. Kuntien verotulojen ennakoidaan lisääntyvän yli 4 prosentilla vuonna 2021.

Kuntien ja kuntayhtymien ennätystasolle nousevat investoinnit pitävät toiminnan ja investointien rahavirran yhä negatiivisena. Rahoitusjäämän ennustetaan vahvistuvan ja kuntien lainakannan ennakoidaan kasvavan reilulla miljardilla eurolla.

Pandemian kiihtyminen ja uusien rajoitustoimien laaja käyttöönotto ovat kuntatalouden ennusteen merkittävin alasuuntainen riski. Myös yritystoiminnan toimintaedellytysten heikentyminen julkisen tuen väistyessä ja työttömyyden lisääntyminen vaikuttavat kuntatalouteen ennusteen mukaan heikentävästi. Kunnittaiset erot niin talouskehityksessä kuin kuntatalouden tilanteessa tulevat olemaan lähivuosina suuria.

Kunnan taloustilanne

Valtuuston hyväksymien vuoden 2020 talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen tilikauden tulos vuonna 2020 olisi näillä näkymin 236.750 euroa ylijäämäinen. Kunnan 2019 tilinpäätöksen taseessa oli kumulatiivista ylijäämää 5,947 miljoonaa euroa. Kuhmoisten kunnan talous täytti vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan tasapainossa olevan talouden tunnusmerkit. Talousarvion 2021 osalta tilikauden tuloksen ennustetaan olevan ylijäämäinen 297.900 euroa.

Kuhmoisten kunnan talousarviossa on vuodelle 2021 arvioitu toimintatuloja kertyväksi noin 2,97 milj. euroa. Tuottojen kasvu vuoteen 2020 on muutettuun talousarvioon verrattuna 14 %. Toimintamenoja talousarviossa on yhteensä 19,74 milj. euroa. Menojen lisäys vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna on 4,1 %.

Vuodelle 2021 tehdyssä ennusteessa verotulot kasvavat n. 8,5 %. Verotulojen kasvu on yhteensä 720.000 euroa. Kunnan tuloveron kasvu on 406.000 euroa. Verotulojen hyvä kehitys johtuu myös siitä, että valtio on korottanut kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuonna 2020. Yhteisöveron jako-osuuden korotus lisää yhteisöverotuloja 274.000 euroa.

Vuodelle 2021 valtionosuudet ovat ennakkotiedon mukaan yhteensä 8,97 milj. euroa eli laskua on yhteensä 3,1 %. Opetustoimen maksettava valtionosuus on 20.782 euroa. Valtionosuuden veromenetyksen kompensatiot vuosina 2010 – 2020 on yhteensä 1,5 milj. euroa. Vuodelle 2021 tämä kompensatio pienenee ennusteen mukaan 247.940 euroa.

Kunnan pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 371.000 euroa. Talousarvion valmisteluhetkellä lyhytaikaista lainaa on 2,5 milj. euroa. Kuntakonsernin osalta on todettava, että Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöjen pitkäaikainen lainakanta on yhteensä 1,8 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa. Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n lainakanta vuoden 2019 lopussa on yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Kuntakonsernin kokonaislainamäärä vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 10,4 miljoonaa euroa.

Kuhmoisten kunnan kannalta suurimpia talouteen liittyviä kysymyksiä tulevaisuuden osalta ovat verotulojen ja valtionosuuksien kehitys ja kunnan omistamien kiinteistöjen ns. korjausvelan aiheuttama investointitarve. Uuden koulurakennuksen rakentaminen ilman pitkäaikaista lainaa aiheuttaa myös omat haasteensa kassavarojen seurantaan ja lyhytaikaisten lainojen jaksottamiseen.

Kuhmoisten kunnan strategia

Kuhmoisten kunnan strategia on hyväksytty ajalle 2017 – 2021.

Strategian mukaan kunnan arvot ja toimintaperiaatteet ovat seuraavat:

Kuhmoinen on edelläkävijä ja toimii ennakkoluulottomasti, avoimesti ja luovasti. Arjen asiat sujuvat mutkattomasti. Parhaita voimavarojamme ovat vakituiset- ja kausiasukkaat, monialaiset yritykset ja yhteisöt.

Strategiset painopisteet ja valtuustokauden tavoitteet ovat seuraavat:

1. Päämääränämme on, että Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palveluiden avulla

- Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristön viihtyvyydestä.
- Edistämme vanhusten laadukasta ja turvallista elämää tukemalla muun muassa kohtuuhintaista senioriasumista ja sitä tukevaa yritystoimintaa.
- Pidämme yllä monipuolisia harrastamispaikkoja ja autamme harrastusmahdollisuuksien koordinoinnissa ja markkinoinnissa. Keskitymme erityisesti liikuntaharrastusten kehittämiseen.

2. Päämääränämme on vahvistaa kunnan yritystoimintaa ja elinvoimaa Päijänteen ja luonnon tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntämällä.

- Kuhmoisten satama-alueen kehittäminen Suomen vetovoimaisimmaksi venesatama-alueeksi, jossa toimintaa on ympäri vuoden.
- Lisäämme luontomatkailun edellytyksiä ja luontoharrastamisen mahdollisuuksia panostamalla virkistysreitteihin.
- Houkuttelemme uutta yritystoimintaa kuntaan markkinoimalla tonttejamme ja toimivia yhteyksiä.

3. Päämääränämme on taata vahva taloudellinen toimintapohja sekä henkilöstön hyvinvointi. Kannustamme kuntalaisia osallistumaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä.

- Kannustamme kuntalaisia yhteisölliseen toimintaan kylätoiminnan ja hanketoiminnan kautta
- Vahvistamme työnantajakuvaamme panostamalla työntekijöidemme osaamiseen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen
- Vahvistamme resurssipohjaamme etsimällä aktiivisesti uusia kumppaneita ja vahvistamalla yhteistyötä nykyisten kanssa, sekä toteuttamalla kunnan kiinteistöstrategian.

4. Päämääränämme on, että kunnan omistajapolitiikka on kuntastrategian tavoitteiden mukainen.

- Kunnan konserniohjaus tukee kuntakonsernin kokonaisuutta
- Kuntakonsernin yhtiöiden taloudellinen toiminta tukee omalta osaltaan kunnan talouden tasapainoa

Kunnan strategia tullaan päivittämään vuoden 2021 aikana.

Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelma

Kuhmoisten kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 4.2.2019 Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelman 2019–2021. Elinvoimaohjelma on Kuhmoisten kunnan yhteinen lupaus tulevaisuudesta, jonka toteuttamisessa meillä kaikilla on vastuu. Elinvoimaohjelmalla pyritään liittämään yhteen strategian useita hallinnonaloja koskevat tavoitteet yhteen vuotuisen talousarvion kanssa.

Elinvoimaohjelman työsuunnitelma jakautuu viiteen painopistealueeseen:

1. Uusien asukkaiden houkuttelevuus
2. Luontomatkailun edistäminen
3. Satama-alueen kehittäminen
4. Ikäihmisten turvallista arkea tukevaa yritystä ja yhdistystoimintaa
5. Nuoret Kuhmoista kehittämässä

Jokaisella painopistealueella on asetettu konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään. lisäksi toimenpiteille on asetettu aikataulut ja vastuutahot/-henkilöt. Kuhmoisten kunnalle elinvoimaohjelmassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon, jossa määritellään tarvittavat määrärahat ja muut resurssit. Toimenpiteiden toteutumista seurataan kunnan osavuosisiraporteissa ja tilinpäätöksissä.

Kaavoitus

Vuoden 2021 maankäytön kärkihankkeena on Satamarinteen kaava-alueen tonttien markkinointi. Satamarinteen kaava-alueen valmistuminen tuo kuntaan lisää houkuttelevia tontteja asuin- ja yrityskäyttöön aivan keskeiselle paikalle kuntakeskustaan. Yleiskaavatyön tekeminen jatkuu 2021.

Palvelurakenteen kehittäminen

Palvelurakenteen uudistaminen toteuttaa strategisia päämääriä: Kuhmoisissa ovat laadukkaat ja asiakaslähtöiset palvelut; Kuhmoinen on viihtyisä ja helposti lähestyttävä sekä kunnan palvelut ja toimintatavat ovat oikein mitoitettuja ja tehokkaita.

Vuonna 2021 panostetaan elämänlaatu- ja palveluiden kehittämiseen.

Omatoimikirjastojärjestelmä laajentaa kirjaston käyttöaikoja paremmin asiakkaiden tarpeita vastaaviksi. Kulttuuripalveluissa luodaan uusia osallistavia toimintamuotoja. Nuorisotoimi asettuu uusiin pysyviin toimitiloihin ja kehittää samalla digi-nuorisotyön kanavia. Liikuntatoimi edistää kuntalaisten hyvinvointia ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen liikuntahankkeilla.

Yhtenäiskoululla rakennetaan uutta koulurakennusta, joka tulee vastaamaan nykyisten opetussuunnitelmien ja tulevaisuuden oppimisen tarpeisiin. Koulun toimintakulttuuria kehitetään ja erityisesti oppilaiden hyvinvointia edistetään useiden hankkeiden kautta. Varhaiskasvatuksessa vakiinnutetaan päiväkotitoimintaa ja kehitetään toimintakulttuuria.

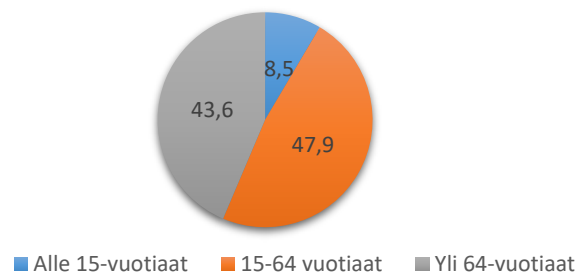
Monipuolisiin liikuntapaikkoihin panostetaan edelleen. Liikuntapaikkojen rakentaminen ja ylläpito edistävät kaikkien kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Väestön ikääntymisen myötä liikkumismahdollisuuksien määrä ja laatu korostuu, koska yhä useammalla on aikaa liikkua. Vuonna 2021 rakennetaan senioripuisto voimaväylän läheisyyteen tarjoamaan aiempaa monipuolisemman liikuntapaikan ikäihmisten tarpeisiin.

Kunnan väestökehitys, työllisyys ja elinkeinorakenne

Kuhmoisten kunnassa asui 31.12.2019 yhteensä 2 206 henkilöä. Väkiluku aleni vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 32 henkilöllä (-1,43 %). Vuodesta 2000 vuoteen 2018 on väkiluku pienentynyt 764 henkilöä. Viime vuosina kunnasta poismuutto on jonkin verran hidastunut ja kuntaan muuttavien henkilöiden määrä lisääntynyt. Vuoden 2019 nettomuutto oli +14.

Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan Kuhmoisten kunnan väestön ennustetaan pienenevän vuoteen 2040 mennessä 1740 asukkaaseen.

Kuhmoisten kunnan väestö 2019

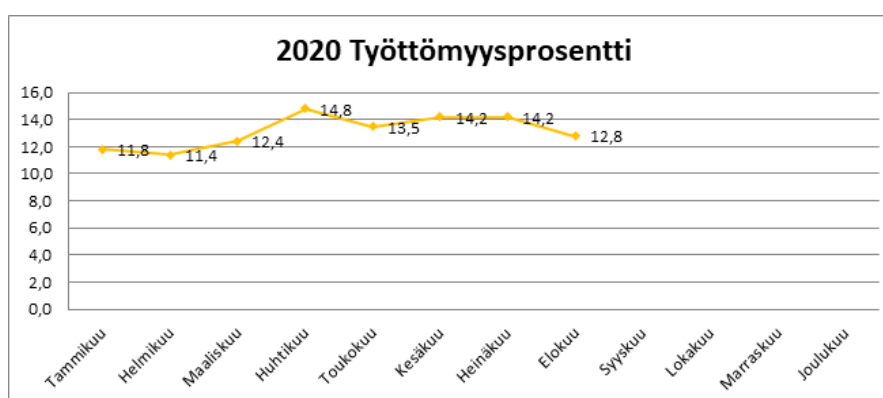
Tunnuslukuja väestöstä

	2016	2017	2018	2019
Kuhmoinen				
Väestö 31.12.	2 286	2 252	2 238	2 206
Väkiluvun muutos	-48	-34	-14	-32
Väkiluvun muutos, %	-2,1	-1,5	-0,6	-1,4
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	8,7	8,3	8,3	8,5
15-64-vuotiaiden osuus, %	49,1	49,3	48,7	47,9
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	42,2	42,4	42,9	43,6

	2020	2025	2030	2035	2040
Kuhmoinen					
Väestö 31.12. (ennuste 2019)					
Miehet	1 078	1 002	946	900	861
Naiset	1 091	1 024	968	922	879

Kuhmoisissa oli työttömiä työnhakijoita vuoden 2020 elokuussa 103 henkilöä, eli 12,8% työvoimasta. Kuhmoisten työllisyyskehitys seuraa pääpiirteittäin valtakunnallisia trendejä ja esimerkiksi vuoden 2020 Koronaviruksen työllisyysvaikutukset heijastuivat myös Kuhmoisiin. Palkkatuella palkattujen työntekijöiden määrä on kasvanut vuodesta 2020, vaikka TE-toimiston määräämien työllistymisilmoitusten määrä on vähentänyt, loppuvuoden ajaksi ne poistuivat koronapoikkeuslainsäädäntöjen vuoksi kokonaan.

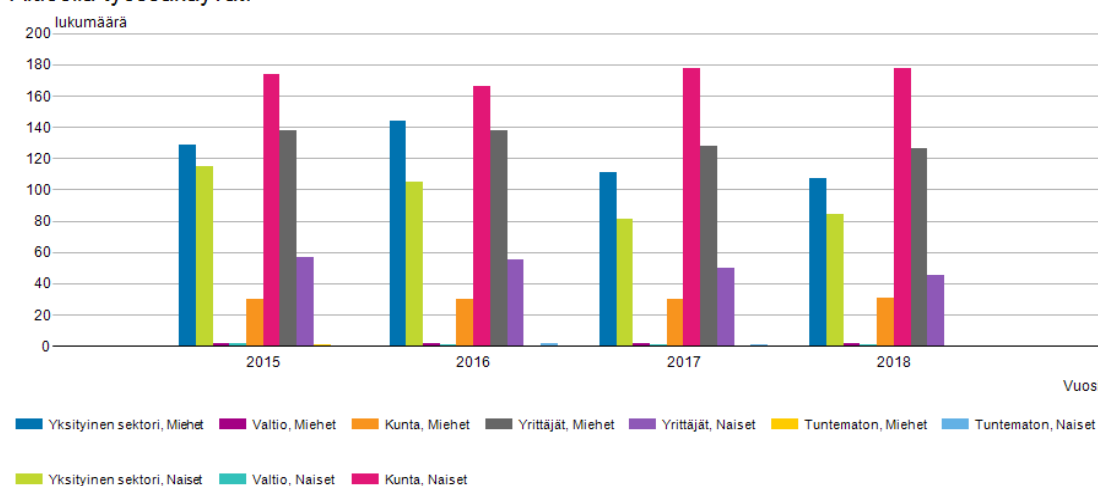
Kuhmoisissa työttömiä palvelee valtakunnallisten TE-palveluiden rinnalla työsuunnittelija, TYP-asiakkaiden osalta palveluprosessissa on mukana myös sosiaalitoimi ja Kela. Kuhmoisten kunta vaihtaa vuoden 2020 alusta Keski-Suomen eteläisestä TYP-verkostosta Etelä Pirkanmaan TYP:iin. TYP-asiakkaiden määrä Kuhmoisissa on keskimäärin 23 hlö. Kelan työmarkkinatuen kuntaosuus on ollut Koronan vuoksi kasvussa, vaikka kuntaosuuden piiriin kuuluvia työttömiä on ohjattu aktiivisesti toimenpiteiden ja terveystalveluiden piiriin.

Kuhmoisissa toimi vuoden 2019 lopussa 227 yritystä, joista valtaosa on monialaisia pienyrittäjiä. Kuntaan perustetaan vuosittain reilut kymmenen uutta yritystä ja vajaa kymmenen lopettaa toimintansa. Kunnan alueella olevista työpaikoista vuonna 2018 yli 63,8 % sijaitsee palvelualoilla, jalostuksen ja alkutuotannon osuus on noin 18,4 %.

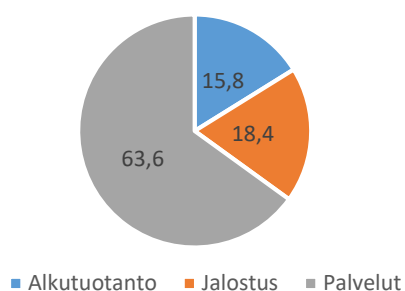
Tilastojen mukaan Kuhmoisten kunnassa oli vuonna 2018 yhteensä 583 työpaikkaa. Vuonna 2018 Kuhmoisten työpaikkaomavaraisuus oli 82,8 %. Muilla alueilla työssäkäyvien pendelöinnin osuus kunnassa asuvista työllisistä on noin 27 % ja alueen ulkopuolelta tulevien työntekijöiden osuus on noin 22 %. Kuhmoisista muualla työssä käyvien osuudesta noin 60 % suuntaa töihin maakunnan ulkopuolelle, noin 3 % Jyväskylään ja loput 37 % muualle Keski-Suomeen.

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) muuttujina Työnantajasektori, Sukupuoli ja Vuosi. Kuhmoinen, Alueella työssäkäyvät.

Lähde: Työssäkäynti, Tilastokeskus

Työpaikkojen osuus toimialoittain 2018

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kuhmoinen työpaikkaomavaraisuus	84,4	86,5	86,1	86,3	81,1	80,5	83,7	88,0	94,2	92,3	93,5	94,4	84,4	82,8

Pirkanmaan talous

Vuoteen 2019 katsominen on erittäin tärkeää, koska se kertoo lähtökohdat muutokselle. Vuoden 2020 alussa kaikki muuttui, eikä paluuta vanhaan ole olemassa todetaan Pirkanmaan talouskatsaus 2020 – julkaisussa. Vuonna 2019 kaikki toimialat kasvoivat Pirkanmaalla, mikä oli sekä poikkeuksellista, että lupaavaa. Erityisen hyviä signaaleja tuli viennistä, digitaalisuuteen tukeutuvasta yritystoiminnasta ja kansainvälisistä muutoksista. Mittarit kertovat kuitenkin myös sen, että uuden yliopiston perustaminen on vaikuttanut elinkeinoelämän ja yliopiston vuorovaikutusta kuvaaviin indikaattoreihin. Tarkempi analyysi edellyttäisi sen huolellista arvioimista, mikä vaikutus oli toisaalta paikallisella ja toisaalta

kansallisella tasolla. Vuoteen vaikutti uusi hallituskoalitio ja sen tuomat järjestelmämuutokset. Lähtökohdat tulevaan ovat hyvät. Korona tulee sekä EU:n että OECD:n analyysien mukaan vaikuttamaan merkittävästi vientivetoisten maakuntien tulevaisuuteen.

Länsi-Suomen viennin arvo on 210 prosenttia Länsi-Suomen bruttokansantuotteesta. Erityisesti teknologiateollisuuden osalta on arvioitu, että vuoden 2020 lopusta alkaa vaikeampi tulevaisuus. Tällöin ratkaisevan tärkeätä on se, miten yritykset itse ja yhdessä pystyvät vastaamaan kysyntään, jossa tulevat todennäköisesti korostumaan erilaiset vihreät arvot ja tekninen vaativuus. Muutos tulee myös vaatimaan kansallisella tasolla merkittävää lisäystä TKI-rahoitukseen. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten on osattava olla aktiivisesti mukana yritysten rinnalla ja kansainvälisissä hankekilpailuissa.

Tuleviin muutoksiin liittyvät ongelmat ovat viheliäitä ja moniulotteisia. Uuden synnyttäminen vaatii ratkaisujen lisäksi kykyä saada uudet tuotteet maailmalle. Vienti vaatii rahaa, kontakteja ja toimivia yhteyksiä. Tästä tulee julkisen hallinnon kantaa oma vastuunsa. Tasoitusta muille Pohjoismaille ei voi jatkossa antaa. Muut Pohjoismaat eivät ole sulkeneet pääkentän ulkopuolisia kansainvälisen liikenteen lentokenttiä, eivätkä peri niiltä täysiä maksuja palveluista. Kisa nousuvaiheessa menestymisestä tulee olemaan kova. Pirkanmaan pohdinnoissa koronan jälkeisestä elämisestä on korostettu seuraavia kolmea asiaa. Pirkanmaalla on helppo hengittää. Pirkanmaalla on matalat kynnykset. Pirkanmaa on tulevaisuudessa vauras ja vastuullinen. Nämä ajatukset ovat edellytyksiä sille, että Pirkanmaa uskaltaa olla eturintamassa uuden nousun rakentamisessa.

Kuhmoisten elinkeinoelämässä valtakunnan talouden muutokset näkyvät viiveellä. Koronapandemia on kuitenkin heti vaikuttanut monen paikallisen yrittäjän arkeen. Valtion yksinyrittäjille myöntämiä tukia maksettiin kunnan kautta yhteensä 108 000 euroa 54 paikalliselle yrittäjälle.

Vuonna 2019 kuntaa siirtynyt rakennusmoduuleja valmistava Hovako Oy jatkaa edelleen toimintaansa Kuhmoisissa kunnan omistamassa 24-hallissa. Muovituotevalmistaja Meltex Oy on laajentamassa toimintaansa kunnassa ja yritys osti kunnalta lisämaata. Loppuvuonna 2020 kunta myi entisen Puulon Oy:lle kuuluneen Pajatie 5 teollisuushallin Hannu Tommolalle. Uusia yrityksiä on vuoden aikana perustettu edellisten vuosien tahtiin (reilut 10 yritystä/ vuosi).

Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö ja muutokset

Yleishallinto

Maakunnan vaihtaminen

Kuhmoisten kunta jätti valtioneuvostolle hakemuksen maakunnan vaihtamisesta Keski-Suomesta Pirkanmaalle syksyllä 2018. Päätös asiasta annettiin 29.8.2019 Valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvoston päätti valtiovarainministeriön esittelystä maakuntajakolain (1159/1997) 1 §:n 2 momentin nojalla maakunnista siten, että Kuhmoisten kunta kuuluu 1.1.2021 Pirkanmaan maakuntaan.

Kuntalaki

Valtiovarainministeriö on valmistellut esitystä uudeksi kuntalaiksi. Esitys oli syksyllä 2020 lausuntokierroksella ja tarkoitus on viimeistellä esitys loppuvuoden 2020 kuluessa ja saattaa se päätöksentekoon. Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi kuntalain talousarviota koskeva sääntelyä taloussuunnitelman tasapainon sekä alijäämän kattamisen osalta. Myös erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset alijäämän kattamiskaudesta kuntarakenteen muutoksissa sekä säännökset kuntayhtymien yhdistymisestä ja kuntayhtymän jakautumisesta. Myös kunnan hallintoa koskevaan sääntelyyn ehdotetaan useita sisällöllisiä ja selkiyttäviä muutoksia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Voimassa olevan Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Valtuusto käsittelee vuoden 2020 lopulla uusitut, kunnan sisäisen valvonnan ohjeet, jotka pitävät sisällään myös riskienhallinnan toimintaohjeet. Ohjeita tullaan noudattamaan vuonna 2021. Toimialat ovat puolestaan laatineet vuonna 2020 toimialakohtaisen riskikartoituksen osana kunnan riskienhallintaa. Riskienhallinnan avulla pyritään toiminnan häiriöttömään jatkuvuuteen.

Sivistystoimi

Sivistystoimen lainsäädäntöön ja normistoon tulee joitakin päivityksiä vuoden 2021 aikana. Merkittävimmät muutokset koskevat lukiokoulutusta. Lukioissa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat elokuussa 2021. Uudistuksen tavoitteena ovat mm. hyvinvoinnin ja oppisen tukeminen, yksilöllisten tarpeiden huomioiminen, laaja-alainen osaaminen sekä valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään. Opetussuunnitelman lisäksi lukiokoulutusta muuttaa oppivelvollisuuslain uudistaminen. Suunnitelmien mukaan oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi uudistuksessa kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen maksuttomuutta, mikä aiheuttaa kustannuksia kunnille.

Tekninen toimi

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksessa ei kuntakaavalle ole saatu statusta, joten yleiskaavatyö jatkuu Kuhmoisissa vuonna 2021. Kuhmoisten kunta on osallisena työryhmässä, joka omalta osaltaan on miettimässä mahdollista ylikunnallista rakennusvalvontaa. Työryhmän tärkeimpänä tehtävänä on kuitenkin jakaa erityyppisiä ongelmatilanteita, miettiä niihin ratkaisuja ja pyrkiä yhtenäistämään eri käytänteitä sekä saada viimeistä tietoa laeista ja määräysten tulkinnoista. Työryhmän tarkoituksena on vähentää byrokratiaa ja päällekkäisyyksiä lakimuutoksien kautta. Tämä omalta osaltaan mahdollistaa esim. poikkeamisten käsittelyn lähempänä peruskuntia olevissa organisaatioissa. Mahdolliset lakimuutokset lyhentävät käsittelyaikaa, silloin kuin esimerkiksi kuntalaisten lupa-asioita

saatetaan päätöksentekoon. Uusi yhteistyökuvio on eteläpuolen kuntien mahdollinen rakennusvalvonnan ylikunnallinen yhteistyö, jonka tarkoituksena on lisätä resurssia kokonaisuuden parempaan hallintaan ja asiakaspalveluun.

Muutokset ja kehittämistarpeet kunnan toiminnassa

Yleishallinto

Kunnan talouden tasapaino on edellytys kunnan asukkaiden hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen tuottamiselle. Vuonna 2021 kunnan palvelurakenteita tarkastellaan kustannustehokkaiden toimintatapojen näkökulmasta ja tällä tavoin pyritään hillitsemään käyttötalouden menoja kestäväällä tavalla.

Kuhmoisten kunnan asukkaiden hyvinvointia tukevat ja laadukkaat palvelut tuottaa osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Työhyvinvoinnin edistämisen tulee olla jatkuvaa ja toimenpiteiden tulee osa jokapäiväistä toimintaa. Vuonna 2020 alussa kunnan henkilöstölle toteutettiin laaja työhyvinvointikysely, jonka tuloksia hyödynnetään työyksiköissä vuonna 2021. Työhyvinvointikyselyn henkilöstötyytyväisyysindeksi oli 4,1 (asteikko 0-5), jonka voi todeta olevan erinomainen tulos.

Kuhmoisten kunnan hallintosäännön uudistustyö on ollut vireillä vuonna 2020 ja hallintosäännön uudistamistyö on tarkoitus saada valmiiksi alkuvuodesta 2021.

Sosiaali- ja terveystoimi

Jämsän kaupunki on tuottanut Kuhmoisten kunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut vuodesta 2009 lähtien ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on tuottanut erikoissairaanhoidon palvelut Kuhmoisten kunnalle vuoden 2013 alusta lukien. Käytännössä perustason erikoissairaanhoidon palvelut tuotetaan Jokilaakson sairaalassa Jämsässä ja vaativan tason erikoissairaanhoidon palvelut Tampereen yliopistollisessa sairaalassa.

Vuonna 2021 Kuhmoisten kunta on mukana Pirkanmaan sote-uudistuksen valmistelussa kahdessa hankkeessa: lukuisia työpaketteja sisältävä Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus -hanke (PirSOTE) ja Kohti maakunnallista sotea -hanke (KOMAS). Kuhmoisten kunta on saanut edellä mainittuihin hankkeisiin valtiolta hankerahoituksen, jota hallinnoi Jämsän kaupunki.

Sivistystoimi

Elämänlaatu- ja ruokapalveluiden asema osana kunnan hyvinvointipolitiikkaa korostuu lähitulevaisuudessa. Ruokapalveluissa jatketaan palveluiden kehittämistä ja laadukasta ruokatuotantoa kolmen keittiön voimin. Omatoimikirjastojärjestelmä otetaan käyttöön ja kehitetään sen kautta kirjastopalveluita vastaamaan nykyaikaisiin tarpeisiin. Kulttuuripalveluissa luodaan uusia osallistavia toimintamuotoja. Nuorisotoimi asettuu uusiin pysyviin toimitiloihin ja kehittää samalla digi-nuorisotyön kanavia. Liikuntatoimi edistää kuntalaisten hyvinvointia ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen liikuntahankkeilla. Monipuolisiin liikuntapaikkoihin panostetaan edelleen. Väestön ikääntymisen myötä liikkumismahdollisuuksien määrä ja laatu korostuu, koska yhä useammalla on aikaa liikkua. Vuonna 2021 rakennetaan senioripuisto voimaväylän läheisyyteen tarjoamaan aiempaa monipuolisemman liikuntapaikan ikäihmisten tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelujen keskeinen asema kunnan elinvoimatehtävänä kasvaa jatkuvasti. Kuhmoisiin valmistui vuonna 2019 kunnan ensimmäinen päiväkotitoimintakohde. Toimivalla päiväkodilla kunta vastaa joustavasti lasten kasvatuksen ja opetuksen tarpeeseen. Vuonna 2021 varhaiskasvatuksessa vakiinnutetaan edelleen päiväkotitoimintaa ja kehitetään toimintakulttuuria. Viime vuosien opetussuunnitelmamuutokset asettavat yhtenäiskoulun toimintakulttuurille, pedagogiselle johtamiselle ja oppimisympäristölle haasteita.

Perusopetuksen opetussuunnitelma on ollut käytössä muutaman vuoden ja lukion uusi opetussuunnitelma on valmisteilla. Opettajien laaja-alaisen osaamiseen ja ammatilliseen kehittämiseen panostetaan, ja myös johdon työaika kohdennetaan uuden pedagogiikan jalkauttamiseen ja johtamiseen. Lukion ratsastuspainotteisen opetuksen markkinointia jatketaan.

Kunnan merkittävimpänä investointina yhtenäiskoululle rakennetaan uutta koulurakennusta, joka tulee vastaamaan nykyisten opetussuunnitelmien ja tulevaisuuden oppimisen tarpeisiin. Kouluhankkeen kokonaisbudjetiksi on määritelty 5,7 miljoonaa, joka ei saa ylittyä. Tästä rakentamisen arvioitu kustannus on hankesuunnitelman mukaan 5 370 000 euroa. Tämä summa sisältää hankevarausta 190 000 euroa. Varsinaisen rakentamisen lisäksi varataan lisä- ja muutostöihin 90 000 euroa, Irtokalusteisiin 150 000 euroa ja AV-tekniikkaan 90 000 euroa. Näin arvioiduksi kokonaisbudjetiksi muodostuu 5 700 000 euroa.

Tekninen toimi

Teknisen toimen tärkeimmät tulevaisuusaspektit talousarviovuonna 2021 ovat uuden koulurakennuksen rakentuminen, kiinteistöstrategian toteuttamisen jatkaminen sekä Satamarinteen kaavan saaminen valmiiksi. Tämä kaava on merkityksellinen sijaintinsa vuoksi, aivan kuntakeskuksen ytimeen on tarkoitus kaavoittaa niin omakoti-, rivitalo- ja kerrostalotontteja ja -kortteleita. Myös laitostoiminnan saaminen uralle, jossa tappiollinen toiminta jatkaa kohti kustannusneutraalia nollatulosta, on tavoitteena. Panostaminen lapsiin ja nuoriin näkyy koulurakennuksen rakentumisena. Teiden, sataman läheisten alueiden ja yleisten alueiden kunnossapito ja pienimuotoinen korjaus todetaan tärkeäksi talousarviovuonna.

Siistinnän osalta neliömäärä ja kiinteistömäärä on kasvamassa ja henkilöresurssia tarvitaan lisää. Veljestupa ja Kiurukujan asunnot siirtyvät kunnan omaisuudeksi ja hoitoon. Tehostettua palveluasumista lisätään neliöiden osalta Päijännekodilla.

Yhtenä erikseen mainittavana asiana on Papinsaaren jätevedenpuhdistamon saneeraus nykyvaatimuksia vastaavaksi vuonna 2021. Puhdistamon viereen rakennetaan uusi rakennus, johon laitteet asennetaan, vanhan puhdistamon rinnalle ja sarjassa käytettäväksi.

Valaistuksen päivitystä taajama-alueella tehdään samoin kuin keskusta-alueen yleisilmeen kohotusta. Kiinteistöjen korjaussuunnitelmia ja kuntoarviointeja suoritetaan talousarviovuoden aikana kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kuhmoisten kunta jatkaa valtakunnallisessa Hiilineutraali kunta -hankkeessa yhdessä 72:n muun kunnan kanssa. Tavoitteena on hiilijalanjäljen pienentäminen kaikessa toiminnossamme, pitkäkestoisesti. Ostopalvelusopimuksia tarkistetaan vastaamaan vallitsevaa tilannetta. Kaavoitusyhteistyösopimus jatkuu Miljöosuunnittelu Henna Koskisen kanssa ja rakennusvalvonnan ostosopimusta jatketaan Padasjoen kanssa. Jätehuollon järjestämisen vastuu ja siihen liittyvä kokonaisuus, urakoinnista ja kuljetuksista lähtien siirtyy omaksi tuotannoksi 2021 vuoden alusta lukien. Yhdellä lisähenkilötyövuodella tämä kokonaisuus saadaan hoidettua.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt ovat vuonna 2021 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)

Kuhmoisten Päijälänkoti As Oy (omistusosuus 100 %)

Alakonserni:

Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (omistusosuus 100 %)

Kuhmoisten Laajakaista Oy (omistusosuus 65 %)

Kuntayhtymät:

Pirkanmaan liitto (0,63 %)

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky (0,16 %)

Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä (0,23 %)

Osakkuusyhteisöt:

Asunto Oy Hokkalanperä (31,7 %)

Kiinteistö Oy Pohjoisportti (35,05 %)

Kuhmoisten kunnan voimassaolevaa konserniohjetta tulee noudattaa konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu.

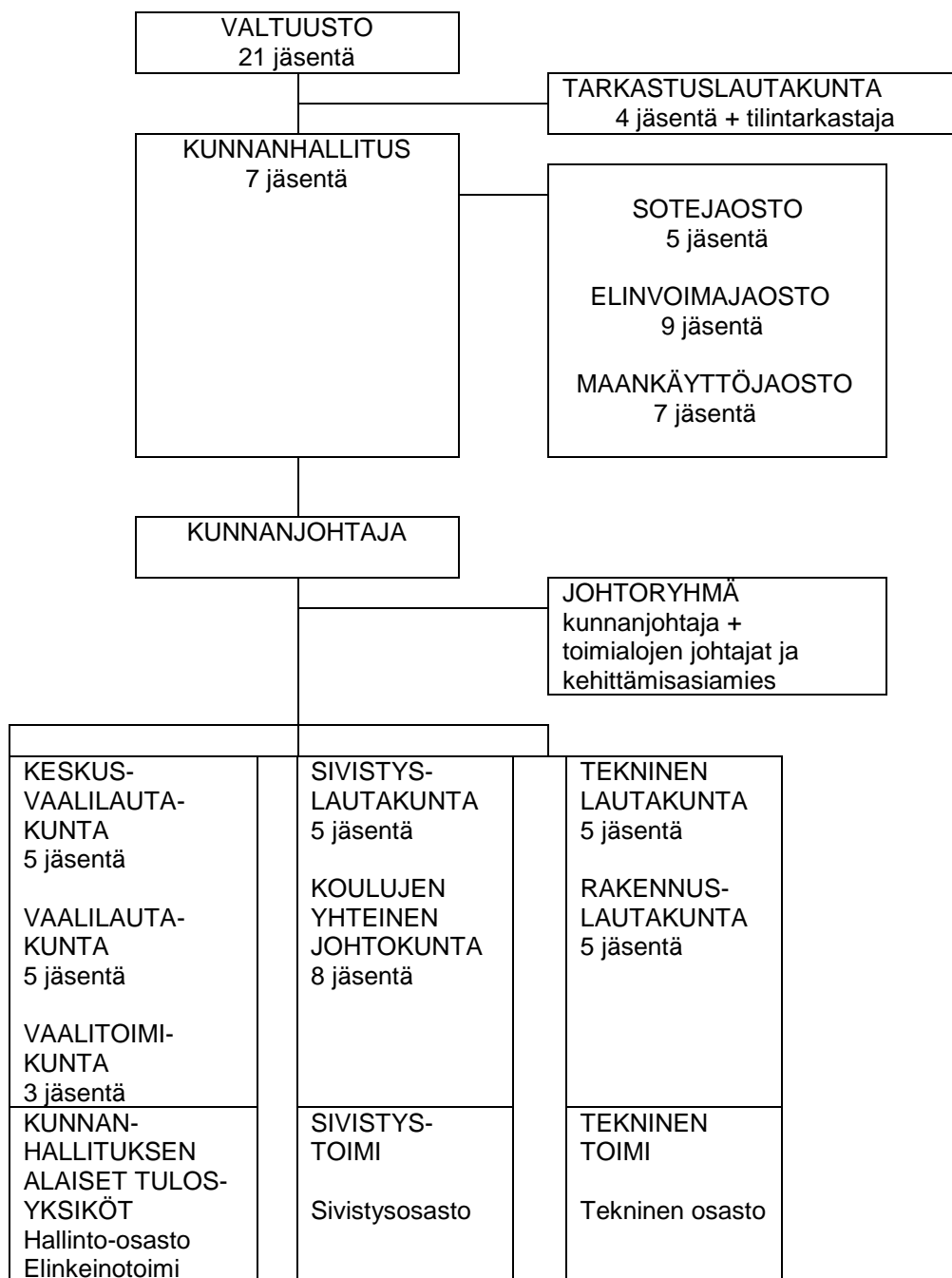
Kuhmoisten kunnan omistaman Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:n tärkeimpiä tehtäviä on kohtuuhintaisten ja hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarjoaminen Kuhmoisten kunnan alueen asukkaille. Asuntojen käyttöaste on ollut kohtuullinen, tavoitetasoksi on talousarviossa asetettu 92 %:n käyttöaste. Tilikaudelle 2021 ei ole suunniteltu suuria huoneistoremontteja. Yksittäisiä huoneistokunnostuksia ja remontteja tehdään edelleen tarvittaessa asukkaiden vaihtuessa. Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöjen talousarvio ja toiminnan tavoitteet on liitteenä 2

Kuhmoisten kunnan 100 %:sti omistaman Kuhmoisten Verkkopalvelu Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallinnoida kuntien palveluyhtiöitä. Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy perusti vuoden 2016 alussa Kuhmoisten Laajakaista Oy:n toteuttamaan laajakaistan rakentamista Kuhmoisten kunnan alueelle. Kuhmoisten Verkkopalvelut ja Kuhmoisten Laajakaista Oy muodostavat yhdessä alakonsernin kunnan konsernissa. Kuhmoisten Laajakaista Oy raportoi säännöllisesti Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:lle toiminnan etenemisestä. Alakonsernin talousarvio ja toiminnan tavoitteet on liitteenä 3.

Kunnan organisaatio

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, joka valitaan kunnallisvaaleissa vaalivuotta seuraaviksi neljäksi kalenterivuodeksi. Nykyinen kunnanvaltuusto aloitti kautensa kesäkuussa 2017.

Kuhmoisissa kunnanvaltuutettujen määrä on 21 jäsentä. Lautakuntina jatkavat sivistys-, tekninen, rakennus- ja tarkastuslautakunta. Kunnanhallituksen alaisia valmistelevia toimielimiä on kolme: sosiaali- ja terveystoimen asioita käsittelevä soteaosto, elinvoiman ja elinkeinotoiminnan asioita valmisteleva elinvoimajaosto sekä maapolitiikan kokonaisvaltaista kehittämistä ja kunnanstrategisen maankäytön suunnittelua koskevia asioita käsittelevä maankäyttöjaosto. Lisäksi Kuhmoisten kunnassa on kaksi vaikuttamistoimielintä: vanhusneuvosto ja nuorisovaltuusto. Yhteistoimintalain mukaisena toimikuntana toimii yhteistyötoimikunta, joka toimii samalla myös kunnan työsuojelutoimikuntana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta / sosiaali- ja terveyspalvelut

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Jämsän kaupunki järjestää Kuhmoisten kunnalle sosiaali- ja terveyspalvelut myös vuonna 2021. Sopimusosapuolten yhteinen toimielin on Jämsän sosiaali- ja terveyslautakunta, johon Kuhmoisten kunta on nimennyt kaksi jäsentä. Lisäksi sopijakunnat ovat nimenneet hallituksistaan yhden edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii Jämsän kaupungin organisaatiossa ja lautakunnan toimikausi noudattaa valtuustokausia. Lautakunnan tehtävistä ja asioiden esittelystä lautakunnassa määrätään Jämsän kaupungin hallintosäännössä.

Kunnanhallituksen alaisena jaostona on toiminut vuoden 2009 alusta lukien sosiaali- ja terveysjaosto. Sen tehtävänä on toimia valmistelijana niissä sosiaali- ja terveystoimen alaan liittyvissä asioissa, jotka tulevat kunnanhallituksen käsittelyyn.

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	TP 2019	TA +muutos 2020	TA 2021	TS 1000 € 2022	TS 1000 € 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 896 092	1 427 960	1 605 460	1 615	1 615
Maksutuotot	119 485	118 250	331 050	332	332
Tuet ja avustukset	133 031	169 400	110 500	116	116
Vuokratuotot	765 942	752 540	906 210	905	905
Muut toimintatuotot	18 806	138 420	18 950	19	19
Toimintatuotot yhteensä	2 933 356	2 606 570	2 972 170	2 987	2 987
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 590 267	-4 626 070	-4 828 140	-4 845	-4 845
Palvelujen ostot	-12 263 452	-12 448 020	-13 078 170	-13 353	-13 553
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 436 604	-1 476 830	-1 462 400	-1 463	-1 463
Avustukset	-186 716	-268 220	-229 500	-230	-230
Vuokratulot	-135 553	-130 610	-128 100	-100	-100
Muut toimintakulut	-21 165	-25 070	-18 230	-19	-19
Toimintakulut yhteensä	-18 633 757	-18 974 820	-19 744 540	-20 010	-20 210
Toimintakate	-15 700 401	-16 368 250	-16 772 370	-17 023	-17 223
Verotulot	8 138 777	8 487 000	9 207 000	8 944	9 005
Valtionosuudet	8 241 194	9 261 490	8 974 960	8 975	8 975
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	74 395	74 000	59 000	60	60
Muut rahoitustuotot	208 638	37 470	27 470	27	27
Korkokulut	-1 846	-3 000	-5 000	-5	-5
Muut rahoituskulut	-20 551	-43 150	-35 600	-35	-35
Rahoitustuotot ja -kulut netto	260 635	65 320	45 870	47	47
Vuosikate	940 205	1 445 560	1 455 460	943	804
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 203 523	-1 208 810	-1 157 560	-1 237	-1 152
Arvonalentumiset	0				
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-263 318	236 750	297 900	-294	-348
Tunnusluvut					
Toimintatulot/Toimintamenot, %	16,0	13,7	15,1	14,9	14,8
Vuosikate/Poistot, %	78,0	120	126	76	70
Vuosikate, €/asukas	426	645	669	433	369
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 206	2 241	2 177	2 177	2 177

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatulot/Toimintamenot, %

$$\text{toimintatuotot / toimintakulut} = 100 \times \text{toimintatuotot / toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

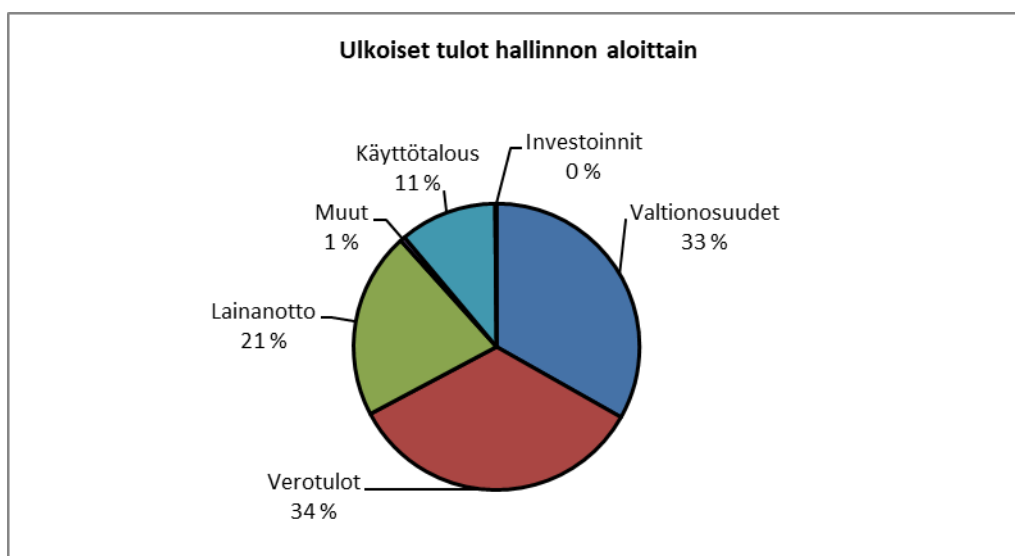
Vuosikate/Poistot, %

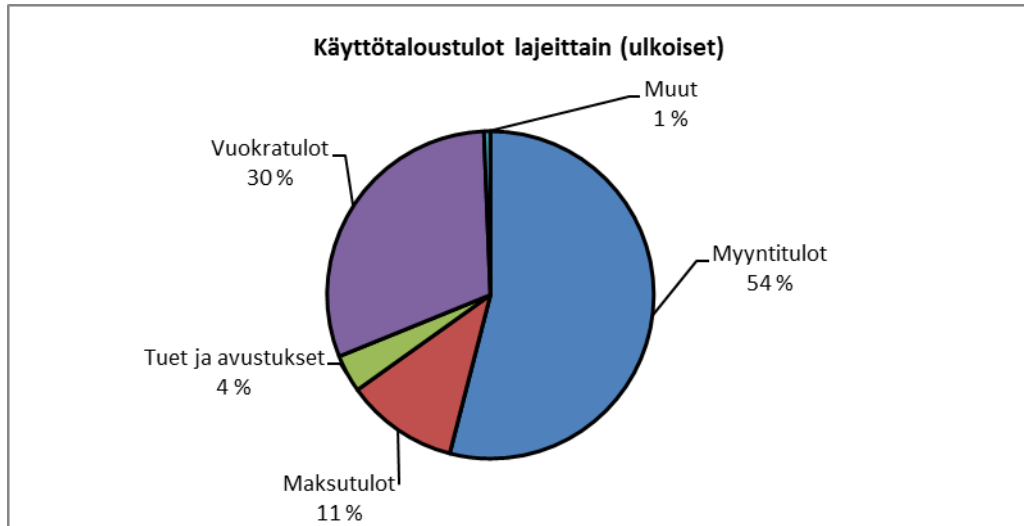
$$\text{vuosikate / poistot} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Toimintatulot

Kuhmoisten kunnan talousarviossa on vuodelle 2021 arvioitu toimintatuloja kertyväksi noin 2,97 milj. euroa. Tuottojen kasvu vuoteen 2020 on muutettuun talousarvioon verrattuna 14 %. Tuottojen kasvuun vaikuttaa uutena toimintona jätehuollon siirtyminen kunnan toiminnaksi, vaikutus tuottoihin on 200 000 euroa. Lisäksi tuotoissa on lisäyksenä Kuhmoisten Vanhustentaloyhdistykseltä siirtyvien Kiurukujan ja Veljestuvan asuntojen vuokrat. Talousarviossa vuokratuotot ovat lisääntyneet 153 670 euroa. Puunmyyntituottoja arvioidaan vuonna 2021 saatavan yhteensä 250.000 euroa. Summa noudattelee voimassa olevaa metsänhoitosuunnitelmaa. Saatavat tuet ja avustukset alenevat n 50 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon, alenema johtuu sivistystoimen hankkeisiin saatavista tuista. Mikäli tukia vuonna 2021 saadaan, niin ne lisätään muutosbudjetissa, niin kuin tehtiin tänäkin vuonna. Muihin toimintatuottoihin ei ole budjetoitu myyntivoittoja. Talousarvioraamissa vuodelle 2021 toimintatuottoja oli arvioitu saatavaksi 2,85 milj. euroa.

Toimintamenot

Toimintamenoja talousarviossa on yhteensä 19,74 milj. euroa. Lisäystä vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna on 4,1 %.

Vuoden 2021 talousarvion henkilöstömenojen kasvu vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna on 4,4 %. Henkilöstömenoja talousarvioehdotuksessa on yhteensä 4,8 milj. euroa. Henkilöstömenoissa on lisäksi vaikuttamassa palveluneuvojan palkkaaminen jätehuoltoon ja yhden määräaikaisen siistijän lisäys kiinteistötoimeen. Henkilöstön palkkoihin on laskettu 1 %:n yleiskorotus, palkkojen sivukulut ovat keskimäärin 23,8 %.

Eläkemenoperusteinen maksu on talousarviossa 280.000 euroa. Työttömien palkkatukityöllistämiseen on varattu henkilöstökuluihin yhteensä 145 000 euron määräraha. Palkkatukityöllistämiseen on vastaavasti arvioitu saatavan tukea yhteensä 60.000 euroa, joten palkkatukityöllistämisen nettovaikutukseksi vuodelle 2021 jää 85.000 euroa. Palveluiden ostossa on 130 000 euron määräraha Kelalle maksettavaa työmarkkinatuen kuntaosuutta, määräraha on saman suuruinen kuin vuonna 2020.

Henkilöstömenoihin sisältyvät sosiaalivakuutusmaksut on laskettu seuraavin prosentein:

- sairausvakuutusmaksu	1,53 %
- KuEL, palkkaperusteinen	16,80 %
- KuEL, eläkemenoperusteinen (arvio)	5,00 %
- työttömyysvakuutusmaksu	1,75 %
- tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksu	1,00 %
- VaEL:iin kuuluvat opettajat	16,30 %

Kunnan toimintamenoihin sisältyy 13,1 milj. euron suuruinen määrärahavaraus palvelujen ostoihin. Määräraha on 5,1 % suurempi kuin vuoden 2020 muutetussa talousarviossa. Jätehuollon siirtyminen kunnan toiminnaksi nostaa palveluiden ostojen määrärahaa 148 800 euroa, josta suurin menoerä on jätteiden kuljetus 115 000 euroa.

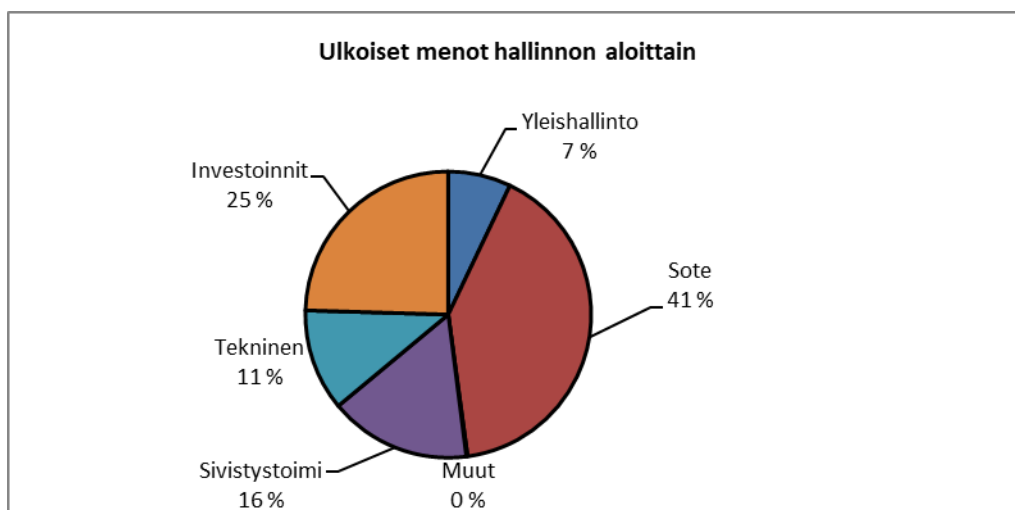
Jämsän kaupungilta ostettavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat talousarviossa vuonna 2021 yhteensä 10,6 milj. euroa, joka on 3,8 % suurempi kuin vuoden 2020 talousarvion palvelujen ostot. Talousarvion kasvuun sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta vaikuttaa mm. hoitajamitoituksen muutos vuodelle 2021, arvioitu henkilöstötarve on 4 henkilötyövuotta. Jämsän kaupungin ilmoittamassa talousarviossa suurin kasvu on vanhuspalveluissa ja vammaispalveluissa sekä erikoisairaanhoidossa, yhteensä 419 190 euroa. Terveyspalveluiden ja sosiaalityö- ja perhepalveluiden ostojen kustannukset alenevat hieman.

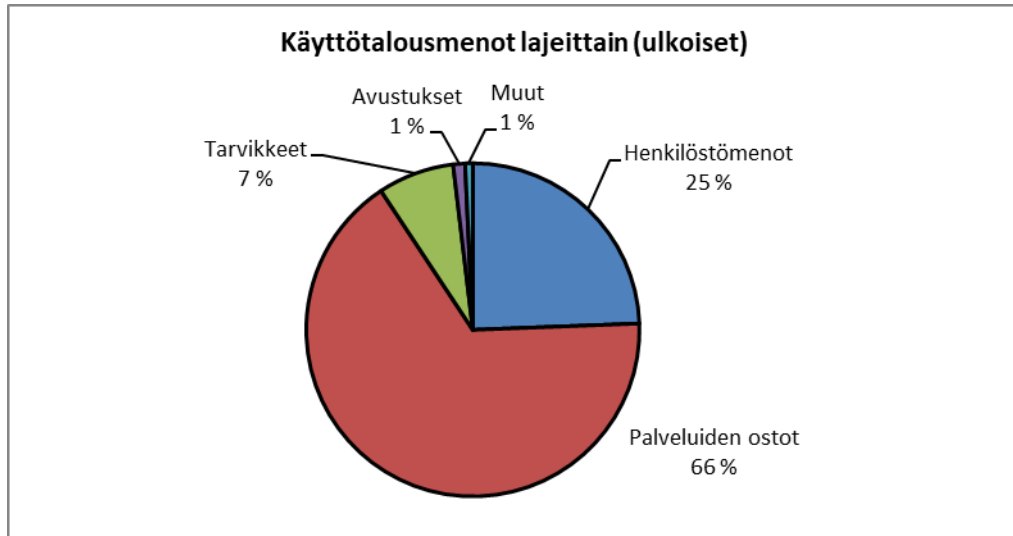
Vuonna 2021 tilastoluokituksen muutos aiheuttaa olemassa oleviin kustannuspaikkoihin ja niillä oleviin määrärahoihin muutoksen. Jämsän kaupunki on ilmoittanut määrärahat vanhalla luokituksella, koska uuden luokituksen mukainen rakenne ei ole vielä valmis. Toteutumavertailut tullaan vuonna 2021 laatimaan uudella luokituksella.

Aineita ja tarvikkeita (elintarvikkeet, lämmitys, sähkö, toimisto- ja koulutarvikkeet, yms.) varten on talousarviossa varattuna n. 1,5 milj. euron suuruinen määrärahavaraus. Määräraha on n. 1,0 % pienempi kuin vuoden 2020 muutetussa talousarviossa.

Avustuksissa on noin 0,23 milj. euron suuruinen määräraha, joka on 14,4 % pienempi kuin vuoden 2020 muutetussa talousarviossa. Määräraha käytetään mm. lasten kotihoidontukiin, yksityistieavustuksiin ja yhteisöavustuksiin. Lasten kotihoidontuen määrärahaa pienennettiin 5.000 euroa, jolloin jäljellä olevan määrärahan suuruus on 45.000 euroa. Päiväkodin valmistumisen jälkeen kotihoidontuen avustusmäärärahan tarve on pienentynyt alle puoleen aikaisemmasta tarpeesta. Kunnanhallituksen avustuksiin on varattu 90.000 euron suuruinen määräraha, joka on yhtä suuri kuin vuoden 2020 alkuperäisessä talousarviossa. Tämän lisäksi avustuksiin on varattu yhteensä 15.000 euroa ns. vauvarahaa. Yhdistysten työllistämistoimintaan on varattu 5.000 euron määräraha.

Vuokramenoiksi on arvioitu 0,13 milj. euroa, jossa on laskua vuoden 2020 talousarvioon yhteensä 1,9 %. Vuokrakuluihin on merkitty opetustoimessa olevan väistötilan vuokra 30 000 euroa. Muita toimintakuluja talousarvioon on varattu noin 0,02 milj. euroa.

Verotulot

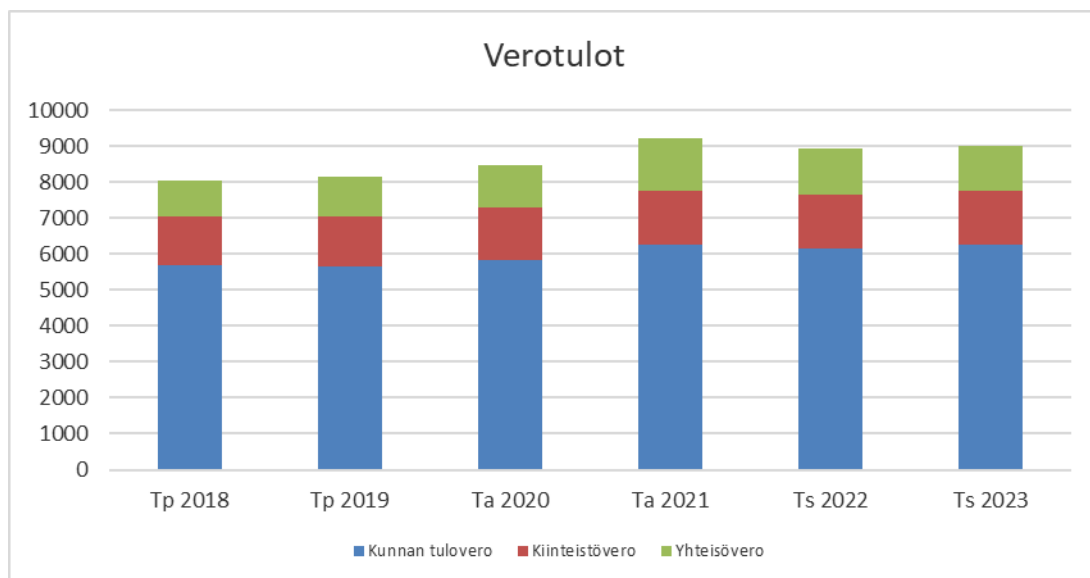
Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 19.10.2020 vahvistaa vuoden 2021 tuloveroprosentiksi 21,75. Kiinteistöveroprosentit valtuusto päätti vahvistaa seuraavasti:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10
- pääasiassa vakinaiseen asumiseen käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,60
- pääasiassa muuhun kuin vakinaiseen asumiseen käytettävien asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,20
- yleishyödyllisten yhteisöjen omistamien rakennusten ja maapohjan kiinteistöveroprosentti 0,00

Kunnan verotulojen kertymä vuosilta 2018 - 2019 ja ennusteet 2020 – 2023:

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022 1000 €	TA 2023 1000 €
			+muutos			
Kunnan tulovero	5 685 562	5 656 168	5 840 000	6 246 000	6 147	6 265
Kiinteistövero	1 341 741	1 372 223	1 469 000	1 509 000	1 509	1 509
Yhteisövero	1 013 274	1 110 387	1 178 000	1 452 000	1 288	1 231
Yhteensä	8 040 577	8 138 778	8 487 000	9 207 000	8 944	9 005

Vuodelle 2021 tehdyssä ennusteessa verotulot kasvavat n. 8,5 %. Kunnan tuloveron kasvu on 406 000 euroa. Verotulojen hyvä kehitys johtuu myös siitä, että valtio on korottanut kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuonna 2020. Yhteisöveron jako-osuuden korotus lisää yhteisöverotuloja 274 000 euroa. Verotulojen kasvu on euroissa yhteensä 720 000.

Valtionosuudet

Vuodelle 2021 valtionosuudet ovat ennakkotiedon mukaan yhteensä 8,97 milj. euroa eli laskua 3,1 %. Opetustoimen maksettava valtionosuus on 20.782 euroa. Valtionosuuden veromenetysten kompensatiot vuosina 2010 – 2020 on yhteensä 1,5 milj. euroa. Vuodelle 2021 tämä kompensatio pienenee ennusteen mukaan 247 940 euroa.

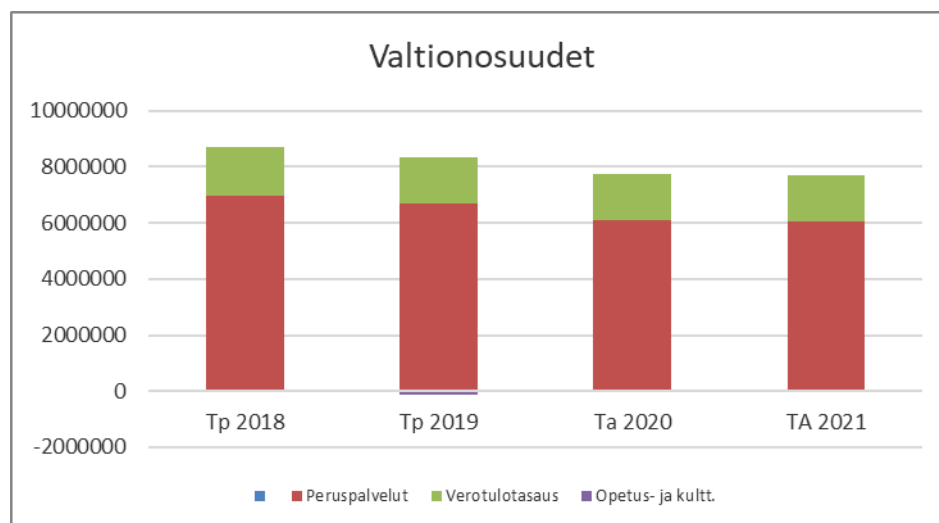
Kuntien valtionosuusjärjestelmä on uudistunut vuoden 2010 alusta. Ns. yhden putken valtionosuuksiin on yhdistetty sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen, kirjastojen ja kuntien kulttuuritoimen valtionosuudet sekä entinen yleinen valtionosuus. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus käsitellään järjestelmässä yhtenä eränä.

Laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään kuuluvat seuraavat osat:

- yleisen osan määräytymisperusteet
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen ja laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet
- erityisen harvan asutuksen, saaristoisuuden ja saamelaiden kotiseutualueen kuntien lisäosien määräytymisperusteet
 - valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus
 - valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset
 - verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus
 - muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet
 - harkinnanvarainen valtionosuuden korotus

Kunnan valtionosuudet vuosilta 2018 - 2019 ja ennusteet vuosille 2020 – 2021.

	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	TA 2021	Ero 2020-2021
Peruspalvelut	6 981 593	6 695 006	6 093 530	6 059 820	-33 710
Verotulotasaus	1 710 667	1 652 049	1 663 520	1 658 640	-4 880
Verotulojen kompensatiot			1 525 220	1 277 280	-247 940
Opetus- ja kultt.	-46 745	-105 861	-20 780	-20 780	0
Yhteensä	8 645 515	8 241 194	9 261 490	8 974 960	-286 530

Valtionosuus laskenta taulukko puuttuu.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuottoja on talousarviovuonna arvioitu kertyvän yhteensä 59 000 euroa. Talousarviolainojen korkomenoiksi on arvioitu kuluvan 5.000 euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioitu netto on 45 870 euroa positiivinen.

Vuosikate

Vuoden 2021 talousarvion vuosikate on 1.455 460 euroa positiivinen, 669 euroa/asukas.

Poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät

Talousarviossa poistosuunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 1.157 560 euroa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antoi 15.11.2011 uuden yleisohjeen kuntien ja kuntayhtymien suunnitelman mukaisista poistoista. Tällä yleisohjeella korvattiin kuntajaoston 7.10.2008 antama yleisohje. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Seuraavalla sivulla on Kuhmoisten kunnan suosituksen mukaiset poistoajat 1.1.2013 alkaen sekä aiemmin 31.12.2012 saakka noudatetut poistoajat.

Talousarviossa olevat poistot on laskettu uuden yleisohjeen mukaisesti poistoaikojen alarajoja noudattaen muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Poikkeukset perustuvat annettuihin hyödykekohtaisiin lausuntoihin ja kunnanvaltuuston päätöksiin, jossa tiettyjen rakennusten taloudellista pitoaikaa on pidennetty. Poikkeukset on tehty seuraaville rakennuksille:

Hallinto- ja laitosrakennukset:

Toimintakeskus, Kuntotie 1
Entinen yhteiskoulurakennus, Lukio-, yläasterakennus ja liikuntahalli
Päijännekoti
Kuntala I. virastotalo
Ala-asteen työpajarakennus ja tiilinen koulurakennus
Päiväkoti Saukontassu

Tehdas ja tuotantorakennukset:

Jätevedenpuhdistamo
24-hallikiinteistöt

Muut rakennukset:

Palo- ja järvipelastusasema
Kuhmola

Satunnaisiin eriin ei ole varattu talousarviossa määrärahaa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulosarvio on 297 900 euroa ylijäämäinen.

**Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden suunnitelmapoistot
(poistonalaisen omaisuuden pienhankintaraja on 10 000 €)**

	1.1.2009 alkaen	1.1.2013 alkaen
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		2 vuotta*
Aineettomat oikeudet		5 vuotta*
Liikearvo		2 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot		
➤ Atk-ohjelmat	4 v.	2 vuotta*
➤ Muut	4 v.	2 vuotta*
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
➤ Hallinto- ja laitosrakennukset	40 v.	20 vuotta
➤ Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v.	20 vuotta
➤ Talousrakennukset	17 v.	10 vuotta
➤ Vapaa-ajan rakennukset	25 v.	20 vuotta
➤ Asuinrakennukset	40 v.	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
➤ Kadut, tiet, torit, puistot	17 v.	15 vuotta
➤ Sillat, laiturit, uimalat	20 v.	10 vuotta
➤ Muut maa- ja vesirakenteet	20 v.	15 vuotta
➤ Vesi- ja viemäriverkko	35 v.	30 vuotta
➤ Kaukolämpöverkko		20 vuotta
➤ Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 v.	15 vuotta
➤ Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		10 vuotta
➤ Maakaasuverkko		20 vuotta
➤ Muut putki- ja kaapeliverkot		15 vuotta
➤ Sähkö-, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 v.	10 vuotta
➤ Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 vuotta
➤ Liikenteen ohjauslaitteet		10 vuotta
➤ Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v.	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
➤ Rautaiset alukset	17 v.	15 vuotta
➤ Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		8 vuotta
➤ Muut kuljetusvälineet	7 v.	4 vuotta
➤ Muut liikkuvat työkoneet	7 v.	5 vuotta
➤ Muut raskaat työkoneet		10 vuotta
➤ Muut kevyet koneet		5 vuotta
➤ Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 vuotta
➤ Atk-laitteet	4 v.	3 vuotta
➤ Muut laitteet ja kalusteet	4 v.	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
➤ Luonnonvarat	käytön mukainen	käytön mukainen
➤ Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

*)erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA	TA		TA 2021	TS 1000 € 2022	TS 1000 € 2023
	TP 2019	+muutos 2020			
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	940 205	1 445 560	1 455 460	943	804
Tulorahoituksen korjauserät	0	-81 210			
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 496 193	-1 599 930	-6 381 180	-1 020	-417
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 000	12 000	41 090		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	100	141 700			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-552 888	-81 880	-4 884 630	-77	387
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	14 236	-254 900			
Antolainasaamisten vähennykset	11 150	11 150	153 000	8	8
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000	-47 000	-47 000	-47	-47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000	2 000 000	5 600 000	500	-300
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 425 498	1 627 370	821 370	384	48
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 340 787	-835 000	-835 000		
Rahavarojen muutos	84 711	792 370	-13 630	384	48
Rahavarat 31.12.	3 568 016				
Rahavarat 1.1.	3 483 305				
Kassavarojen muutos	84 711				
Tunnusluvut					
Rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	722	386	-5 457	-6 858	-5 209
Investointien tulorahoitus, %	63,0	90,4	23	92,5	192,9
Pääomamenojen tulorahoitus, %	61,6	76,0	23	88,4	173,3
Lainanhoitokate	19,3	28,9	28	18,0	15,4
Kassan riittävyys, pv	69,9	60	60	60	60
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 206	2 241	2 177	2 177	2 177

Tunnuslukujen selitykset:**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta**

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Tunnuslukujen selitykset:**lainanhoitokate**

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Investointimenot

Talousarvion investointimenot vuodelle 2021 on kokonaisuudessaan 6 381 180 euroa. Kiinteistöihin investoidaan talousarviovuonna 5 316 000 euroa ja koko suunnitelmakaudella 6,256 milj. euroa. Suurin yksittäinen kiinteistöinvestointi on koulukeskuksen rakentaminen suunnitelmakaudella. Laitostoiminnan investoinnit ovat 720 000 euroa. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin käytetään talousarviovuonna 324 830 euroa. Koko suunnitelmakauden 2021 – 2023 investoinnit ovat yhteensä 7,818 milj. euroa.

Antolainat

Antolainojen vähennyksissä on Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:lle myönnetyn kaukolämpöantolainan lyhennys. Lisäksi lyhennyksissä on Kuhmoisten Vanhustentaloyhdistykselle vuonna 2020 annetun tilapäisen lainan lyhennys liittyen yhdistyksen lakkauttamiseen.

Lainat

Uutta pitkäaikaista lainaa ei talousarviovuonna oteta. Lyhytaikaista lainaa talousarvion tekohetkellä on yhteensä 2,5 milj. euroa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään talousarviovuonna 47 000 eurolla ja maksuvalmiutta ylläpidetään edelleen lyhytaikaisella lainalla, jonka avulla myös rahoitetaan uuden koulun rakentamista. Kunnalla on pitkäaikaista lainaa tällä hetkellä taseessa yhteensä 371 000 euroa.

TALOUSARVION SITOVUUS

Valtuusto vahvistaa toimielinten tulosaluekohtaiset tulo- ja menomäärärahat. Investointiosan määrärahat valtuusto vahvistaa investointiluettelossa esitetyllä tasolla. Vahvistetut määrärahat sitovat toimielimiä tulosalueittain tulot yhteensä ja menot yhteensä tasolla. Määrärahoja ei saa ylittää ilman valtuuston lupaa. Valtuuston hyväksyttyä talousarvion antaa kunnanhallitus tarkemmat täytäntöönpano-ohjeet.

Kun talousarvio on hyväksytty, hallintokunnat laativat käyttösunnitelmat, jonka yhteydessä ne täsmentävät myös sitovat toiminnalliset tavoitteensa. Valtuustolle annetaan vähintään puolivuositain selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteidensa toteutumisesta.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO JA SITOVUUS			
	Sitovuus	Menomäärä-	Tuloarviot
	B= Brutto	rahat	
	N=Netto	€	€
KÄYTTÖTALOUS			
YLEISHALLINTO			
Hallintopalvelut	B	1 176 070	83 000
Elinkeinoelämän edistäminen	B	279 060	265 010
Sosiaali- ja terveys/	B	410 000	0
Sosiaali- ja terveys ostopalvelut	B	10 688 310	0
SIVISTYSTOIMI			
Varhaiskasvatus	B	662 080	69 500
Yhtenäiskoulu	B	2 301 350	44 810
Ruokapalvelu	B	749 540	623 500
Elämänlaatupalvelut	B	491 200	38 800
TEKNINEN TOIMI			
Kaavoitus- ja maankäyttö	B	643 600	217 700
Kiinteistötoimi	B	999 840	854 300
Palo- ja pelastustoimi	B	197 360	36 090
Laitostoiminta	B	955 690	695 460
Rakennuslautakunta	B	190 440	44 000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		9 207 000
Valtionosuudet	B		8 974 960
Rahoitustulot	B		86 470
Rahoitusmenot	B	40 600	
Satunnaiset erät	B	0	0
INVESTOINTIOSA	B	6 381 180	41 090
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset	B	0	153 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	47 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		5 600 000
Oman pääoman muutokset		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen		-13 630	-835 000
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		26 199 690	26 199 690

KUHMOISTEN KUNNAN TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSAN HIERARKIARAKENNE

TOIMIALA	VALTUUSTON SITOVUUSTASO	KUSTANNUSPAIKKA				
YLEISHALLINTO	Hallintopalvelut	Vaalit				
		Tilintarkastus				
		Kunnanvaltuusto				
		Kunnanhallitus				
		Hallintotoimisto				
		Työllisyydenhoito	tunniste 1	vyörytys		
		Kunnallisverotus				
		Työsuojelu				
		Muu henkilöstöhallinto				
		Talous- ja palkanlaskentapalvelut		vyörytys		
		Puhelinpalvelut		vyörytys		
		Kopiointi ja postitus		vyörytys		
		ATK-palvelut		vyörytys		
		Elinkeinoelämän edistäminen		Elinkeinotoimi		
				Maa- ja metsätilat		
				Joukkoliikenne		
				Maataloustoimi		
		Sote omatoiminta		Eläkemenoperusteiset ja varhe maksut (KUEL)		
				Työmarkkinatuen kuntaosuus (KELA)		
		Sote ostopalvelut		Jämsä ja Keuruu (tilastointi tulee aiheuttamaan tähän muutoksen)		
Sote hallinto						
Sosiaalityö ja perhepalvelut						
Vammaispalvelut						
Vanhuspalvelut						
Terveyspalvelut						
Erikoissairaanhoidon ostopalvelut						
Ympäristöterveydenhuolto (Keuruu)						
Rahoitus		Rahoitus				
SIVISTYSTOIMI	Varhaiskasvatus	Perhepäivähoito				
		Päiväkoti		tunniste 2		
		Lasten kotihoidontuki	tunniste 1			
		Aamu- ja iltapäivätoiminta				
	Yhtenäiskoulu		Esiopetus	tunniste 1	tunniste 2	
			Perusopetus	tunniste 1	tunniste 2	
			Lukio	tunniste 1	tunniste 2	
	Elämänlaatu- ja kulttuuripalvelut		Kirjastopalvelut			
			Kulttuuripalvelut			
			Kotiseutumuseo			
			Riihigalleria			
			Kuhmola			
			Musiikkioppilaitokset			
Taiteen perusopetus						
Työväenopisto						
Liikuntatoimi				tunniste 2		
Nuorisotoimi						
Ruokapalvelu		Koulukeskuksen keittiö				
		Päijännekodin valmistuskeittiö				

TOIMIALA	VALTUUSTON SITOVUUSTASO	KUSTANNUSPAIKKA
TEKNINEN TOIMI		
	Kaavoitus- ja maankäyttö	
	Yhdyskuntasuunnittelu	
	Puistot ja yleiset alueet	
	Liikenneväylät	
	Jätehuolto	
	Satama- ja laituri-alueet (Varasto, koneet ja välineet)	tunniste 1
	Kiinteistötoimi	
	Kuntalan kiinteistö (kunnanviraston rak.)	
	Vuokralle annetut asunnot	tunniste 1
	Muut vuokralle annetut tilat	tunniste 1
	Opetus- ja kulttuuritoimen kiinteistöt	tunniste 1
	Sote-kiinteistöt	tunniste 1
	Palo- ja pelastustoimi	
	Palo- ja pelastustoimi	
	Palo- ja järvipelastusasema	
	Laitostoiminta	
	Vesihuoltolaitos	
	Vesihuoltolaitos (vyörytyspalkat)	sisäisenä
	Pesula	
	Kaukolämpöverkosto	
	Rakennuslautakunta	
	Rakennusvalvonta	
	Ympäristönsuojelu	
	Yksityistiet	

Kunnilta edellytettävä tilastointi muuttuu vuonna 2021. Tilastot toimitetaan sähköisesti Valtiokonttorille tilastokeskukseen sijaan. Sähköistämisen myötä tulosalueen sisältö saattaa joiltakin osin hieman muuttua. Suurin muutos tapahtuu sosiaali- ja terveystoimen sisällössä. Jämsän kaupunki tulee myöhemmin ilmoittamaan uuden rakenteen mukaiset määrärahat, valmistelu tulosalueiden sisällön rakenteesta ja siitä aiheutuvista muutoksista määrärahoihin on Jämsän kaupungilla vielä kesken. Kuhmoisten kunnan osalta talousarvion määrärahat on valmisteltu vanhan rakenteen mukaan. Pyrimme siihen, että talousarvion tulosalueiden sisältö (valtuuston sitovuustaso) pysyisi ennallaan. Tilastomuutos (AURA) aiheuttaa vuoden kirjanpidon kirjauksiin huomattavia muutoksia vuodelle 2021, koska kirjattaessa on tiliöintiin merkittävä tilaston palveluluokka. Kirjausrakenteessa on myös ns. sektoriluokka tilien, kustannuspaikkojen ja tunnisteiden lisäksi. Tilastointi aiheuttaa myös sen, että tarvitaan rinnakkaisrakenne, mistä voidaan tarkistaa sähköisen tilaston lukujen oikeellisuus. Tilastossa vaaditaan myös sisäisten menojen ja tulojen vyöryttäminen vähintään kolmen kuukauden välein, nyt vyörytykset on pääsääntöisesti tehty tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvion käyttötalousosan taulukoiden poistot, laskennalliset - ja sisäiset erät koostuvat seuraavista tileistä:

POISTOT

- Suunnitelman muksiset poistot
 - Poistot atk-ohjelmista
 - Poistot muista pitkävaikutteisista menoista
 - Poistot rakennuksista
 - Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista
 - Poistot koneista ja kalustosta

SISÄISET- JA VYÖRYTYSTULOT

Myyntitulot

- Sisäiset
 - Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut
 - Sisäinen lämmön myynti
 - Sisäiset myyntitulot
 - Pyykkipalvelut
- Vyörytetyt
 - Puhelinkeskus
 - Kopiointi
 - Atk-palvelut
 - Talous-, palkanlaskentapalvelut
 - Työttömien työllistäminen
 - Vesilaitoksen vyörytyspalkat

Vuokratulot

- Sisäiset vuokratulot
- Vyörytetyt vuokratulot

SISÄISET- JA VYÖRYTYSMENOT

Palvelujen ostot

- Sisäiset
 - Jätevesimaksut
 - Ravitsemuspalvelut
 - Pyykkipalvelut
- Vyörytetyt
 - Puhelinkeskus
 - Kopiointi
 - Atk-palvelut
 - Talous-, palkanlaskentapalvelut
 - Työttömien työllistäminen
 - Vesilaitoksen vyörytyspalkat

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

- Sisäiset
 - Vesimaksut
 - Sisäinen lämmön osto
 - Muu materiaali

Vuokrat

- Sisäiset vuokramenot
- Vyörytetyt vuokramenot

KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT

YLEISHALLINNON TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2020

HALLINTOPALVELUT

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2021 järjestetään kunnallisvaalit.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Laura Hyvönen, JHTT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHTT-tilintarkastaja/JHTT-yhteisö). Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Oy:ltä tilikauden 2020 lopputarkastukseen asti. Tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan vuoden 2021 alussa. Vastuunalaisena tilintarkastajana tilikaudella 2020 on toiminut JHTT Laura Hyvönen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Hallinto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Hallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan talous on vahva		
Valtuustokauden tavoite 2017 – 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	297.900 euroa	Tilikauden tulos
Vuosikate kattaa poistot	1.455.460 euroa	Kunnan vuosikate

Kunnan päätöksenteko tukee kuntastrategiaa		
Valtuustokauden tavoite 2017 – 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Valtuustokauden strategia 2017 - 2021 otetaan käyttöön päätöksenteossa	Strategia-asiakirja on käytössä	Valtuuston päätökset ovat strategian mukaisia

Hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut		
Valtuustokauden tavoite 2017 – 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Työntekijöiden osaamista kehitetään järjestelmällisesti ja samalla vahvistetaan vastuullista toimintakulttuuria	Henkilöstön koulutussuunnitelma toteutuu	Henkilöstön koulutussuunnitelman toteutuminen

Perustelut: Kunnan talouden tulee olla tasapainossa, jolloin kuntalaiset saavat hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa. Lisäksi palvelujen tuottamiseen tarvitaan osaava ja motivoitunut henkilöstö, jonka ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksen avulla. Kunnan strategia-asiakirja on valmistunut vuonna 2018. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa. Huolelliseen ja perusteelliseen päätösvalmisteluun tulee myös kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäiset palvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tietohallinto, talous- ja palkkahallinto, tietoliikenne, kopiointi- ja puhelinvaihdopalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sekä talous- ja palkkahallinnon palvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu puhelinvaihteesta, kopioinnista, tieto- ja taloushallintopalveluista aiheutuista menoista. Kuhmoisten kunnan puhelinvälitys hoidetaan Jämsän kaupungin toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sekä palkkahallinnon palvelujen tuottamisen osalta. Kuhmoisten kunnan palveluksessa on atk-lähtökäsitelmä, joka varmistaa mm. tietohallintoon liittyvien lähipalvelujen sujuvuuden ja järjestelmien häiriöttömän toiminnan.

Taloushallinnon tehtäviä ovat mm. 1) taloustiedon tuottaminen (talousarvio, raportointi ja tilinpäätös) 2) maksuliikenteen hoitaminen 3) perinnän suorittaminen 4) taloushallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 5) tarvittava koulutus esimiehille ja henkilöstölle.

Palkka- ja henkilöstöhallinnon keskeisinä tehtäviä ovat mm. 1) henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksu 2) henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpito 3) linjata työ- ja virkaehtosopimusten ja lainsäädännön tulkintaa työnantajan näkökulmasta henkilöstöä koskevissa kysymyksissä 4) tukea organisaatiota henkilöstöhallinnon kysymyksissä 5) työsuojelutoiminta.

Talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA: Hallintopalvelut	TP2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	8 744	4 000			4	4
Maksutulot	2 750	3 000	3 000	0,0 %	3	3
Tuet ja avustukset	88 990	85 000	80 000	-5,9 %	85	85
Vuokratulot						
Muut tulot		0				
tulot yhteensä	100 484	92 000	83 000	-9,8 %	92	92
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	562 436	552 160	569 480	3,1 %	569	569
Palvelujen ostot	431 715	444 010	446 430	0,5 %	431	431
Aineet, tarvikkeet, tavarat	42 546	54 150	32 150	-40,6 %	32	32
Avustukset	69 933	137 920	110 000	-20,2 %	110	110
Vuokramenot	3 549	5 000	5 000	0,0 %	5	5
Muut menot	9 841	19 800	13 010	-34,3 %	13	13
menot yhteensä	1 120 020	1 213 040	1 176 070	-3,0 %	1160	1160
TOIMINTAKATE (netto)	-1 019 536	-1 121 040	-1 093 070	-2,5 %	-1068	-1068
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	458 351	453 110	443 930	-2,0 %	429	429
Menot	144 437	109 820	141 750	29,1 %	135	135
KOKONAISTULOT	558 835	545 110	526 930	-3,3 %	521	521
KOKONAISMENOT	1 264 458	1 322 860	1 317 820	-0,4 %	1295	1295
NETTO KUSTANNUS	-705 623	-777 750	-790 890	1,7 %	-774	-774
Vakituinen henkilöstö	4,71	5,30	4,82	-9,1 %	4,82	4,82
Tilapäinen henkilöstö	1,73	1,40	0,70	-50,0 %	0,60	0,60

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu Kuhmoisten kunnan strategiaan sekä elinvoimaohjelmaan. Molemmat asiakirjat tullaan päivittämään talousarviovuonna 2021.

Kuhmoisten kunnan elinkeinojen kehittämisestä on linjattu kunnan strategiassa ja Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelmassa 2019–2021. Lisäksi kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittämistä linjaa elinvoimajaosto. Tehtyjen linjausten toteuttamisesta vastaa kehittämisasiamies. Hän ratkaisee omalta osaltaan asiat jotka koskevat: kunnan elinkeinoelämän kehittämistä ja kunnan markkinointia, päätöksenteon valmistelua elinkeinopoliittiseen kehittämiseen liittyvissä asioissa, toimitilojen ja teollisuustilojen määräaikaista, kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti laadittuja vuokrasopimuksia, yritysten perusneuvontaa ja alkavien yrittäjien palveluja, sidosryhmäyhteistyötä, kunnan elinkeinotoimintaan liittyviä hankkeita, kunnan omistamien tonttien myyntiä neuvottelujen ja sopimusten valmistelun osalta ja niiden markkinointia, sekä kunnan metsäomaisuuden hoitoa ja puukaupan valmistelua. Kehittämisasiamies toimii myös kunnan työsuojelupäällikkönä.

Kehittämisasiamies on virkavapaalla ajalla 1.10.2020 – 31.3.2021. Viransijaisena toimii kunnanjohtaja.

Kuhmoisten kunnassa on voimassa oleva vuonna 2017 valmistunut metsäsuunnitelma, jonka perusteella toteutetaan metsänhoidollisia toimenpiteitä sekä myydään vuosittain puuta suunnitelman suunnitteen mukaan n. 7 000 m². Vuosittaiset puunmyyntitulot ovat puun hinnasta riippuen noin 200.000- 270.000 euroa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2020	Mittari/arviointikriteeri
Kuhmoisten Sahanrannan alueen kehittäminen	Satamarinteen kaavan toimeenpanon aloittaminen Satama-alueen palveluiden paraneminen	Satama-alueen yrittäjien / palveluiden määrän lisääntyminen Karavaanariparkin markkinointi
Houkuttelemme uutta yritystoimintaa kuntaan markkinoimalla tonttejamme, palveluitamme ja toimivia yhteyksiä	Kunnan yritystonttien aktiivinen markkinointi	Työpaikkojen määrä, Uusien yritysten määrä

Koskenpartaan ja Aurinkorinteen kaava-alueiden markkinointi ja tonttien myynti	Viimeinen ranta-tontti on myyty ja lisäksi vähintään yksi kuivanmaan tontti myytynä kunnan uusilta kaava-alueilta, Tehinkärjen kaksi kuivanmaan tonttia myyty	Myytyjen tonttien määrä, nettomuutto kuntaan
Kunnan näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen	Kunnan aktiivinen markkinointi eri kanavien kautta	Kunnan näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääntymisen erityisesti Pirkanmaan maakunnassa

Voimassa olevan elinvoimaohjelman viisi painopistealuetta ovat seuraavat asiat: uusien asukkaiden houkuttelevuus, luontomatkailun edistäminen, Satama-alueen kehittämien, ikäihmisten turvallista arkea tukevaa yritys- ja yhdistystoimintaa sekä nuoret Kuhmoisten kehittämässä. Elinvoimajaos on seurannut aktiivisesti ohjelman tavoitteita kokouksissaan. Elinvoimaohjelma tullaan päivittämään vuoden 2021 aikana.

Kuhmoisten kunta siirtyy osaksi kasvavaa ja kehittyvää Pirkanmaan talousaluetta. Kunnan tunnettavuuden lisääminen uuden maakunnan alueella sekä verkostoituminen Pirkanmaan elinkeinoelämään ovat yksi merkittävä talousarviovuoden 2021 painopistealue.

Kuhmoisten kunta toimii aktiivisesti oman alueensa sekä muiden kuntien ja maakuntien kanssa yhteisissä kehittämishankkeissa. Kunta osallistuu maakuntarajojen yli muun muassa valtatie 24 alueen kehittämiseen sekä Vetovoimaa Keitele-Päijänne matkailuun – hankkeeseen.

Satama-alueella on ollut valmistelussa Satamarinteen kaavahanke, joka valmistunee vuoden 2020 aikana. Kaava tulee yhdistämään keskustan ja sataman yhdeksi kokonaisuudeksi ja alueen rakentuessa se huomioi muun muassa yritystoiminnan ja senioriasumisen mahdollisuudet sekä alueen virkistyskäytön. Kesällä 2020 valmistunut karavaanareiden matkaparkki on osaltaan vahvistanut sataman alueen vetovoimaa.

Kaavan valmistuminen lisää kunnan keskustan alueen palveluita, mahdollistaa lisää työtä paikallisille yrittäjille ja monipuolistaa asumisen mahdollisuuksia.

Kunnan omistamien teollisuustilojen korkea käyttöaste ja riittävä vuokrataso lisäävät kunnan mahdollisuutta ylläpitää omistamiaan tiloja ja tarjota eri yritysten tarpeisiin soveltuvaa vuokratilaa. Kunnan omistamien teollisuustilojen käyttöaste on ollut korkea.

Kunnan nettomuutto on ollut viimeiset seitsemän vuotta positiivinen. Kuntaan on siis muuttanut enemmän uusia asukkaita kuin täältä on muuttanut pois. Kunnan positiivinen nettomuutto onkin merkki kunnan elinvoiman vahvistumisesta ja ostovoiman säilymisestä. Kunta on investoinut viime aikoina perheiden palveluihin rakentamalla päiväkodin kunnan keskusteen. Nyt vuorossa on yhtenäiskoulun rakentaminen ja uusi koulurakennus tuo kuntaan lisää houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Elinkeinoelämän edistäminen		muutos	2021	edell. ta		
	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	463 916	38 500	250 000	549,4 %	250	250
Maksutulot	75					
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	3 382	3 010	3 010	0,0 %	3	3
Muut tulot	15 592	105 000	12 000	-88,6 %	12	12
tulot yhteensä	482 965	146 510	265 010	80,9 %	265	265
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	142 645	133 620	108 310	-18,9 %	130	130
Palvelujen ostot	145 590	151 070	162 350	7,5 %	160	160
Aineet, tarvikkeet, tavarat	10 185	6 950	7 900	13,7 %	8	8
Avustukset	4 000	3 800				
Vuokramenot	224					
Muut menot	390	550	500	-9,1 %	1	1
menot yhteensä	303 034	295 990	279 060	-5,7 %	299	299
TOIMINTAKATE (netto)	179 931	-149 480	-14 050	-90,6 %	-34	-34
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	17 278	28 810	19 890	-31,0 %	20	20
KOKONAISTULOT	482 965	146 510	265 010	80,9 %	265	265
KOKONAISMENOT	320 312	324 800	298 950	-8,0 %	319	319
NETTO KUSTANNUS	162 653	-178 290	-33 940	-81,0 %	-54	-54
Vakituisen henkilöstö	1,75	1,75	1,75	0,0 %	1,75	1,75
Tilapäinen henkilöstö	0,40	0,40	0,40		0,40	0,40

Terveystenhoito ja sosiaalitoimi, oma toiminta (ei Jämsän ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueeseen kuuluu tulona toimeentulotuen valtionosuus. Menoina sosiaali- ja terveystoimen siirtynyt henkilöstöä koskevat eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksetaan myös tulosalueen menoista.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Sosiaali- ja terveys/ omatoiminta	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset					0	0
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	275 328	300 000	280 000	-6,7 %	280	280
Palvelujen ostot	152 000	140 000	130 000	-7,1 %	130	130
Aineet, tarvikkeet, tavarat	240					
Avustukset	1 741					
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	429 308	440 000	410 000	-6,8 %	410	410
TOIMINTAKATE (netto)	-429 308	-440 000	-410 000	-6,8 %	-410	-410
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	49 598	28 460	25 200		25	25
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,0 %	0	0
KOKONAISMENOT	478 907	468 460	435 200	-7,1 %	435	435
NETTO KUSTANNUS	-478 907	-468 460	-435 200	-7,1 %	-435	-435

Terveystenhoito ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Jämsä ja Keuruu

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on tuottaa ja järjestää kuntalaisille tarpeelliset, oikein mitoitettut ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut. Palveluilla tuetaan kuntalaisten elämäntaitojen hallintaa ja mahdollisuutta turvalliseen ja mielekkääseen elämään kaikissa elämäntilanteissa.

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisvastuuta toteutetaan tilaaja-tuottaja -mallin mukaisella toiminnalla. Yhteistoimintatehtäviin kuuluvat kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lakisäateisten ja muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu ja tuottaminen.

Tehtäviä ovat:

1. Kunnille kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävät
2. Väestölle järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka ovat: sosiaali- ja terveystoimen hallinto, vastaanottopalvelut, aikuisten psykososiaaliset palvelut, perhepalvelut, suun terveydenhuollon palvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vammaispalvelut, toimeentulotuki ja sosiaalitoimen lainsäädäntöön liittyvä työllisyys, kuntoutuspalvelut ja perusterveydenhuolto ja siihen liittyvä erikoissairaanhoido.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan erikoissairaanhoidon vastuullinen järjestäjä on Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta hoitaa Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan puolesta sopimusohjausneuvottelut ja muun tarvittavan sopimisen Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa kuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Muilta erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelujen tuottajilta yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta tilaa palvelut sopimuskuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Tulosalueen menoista maksetaan myös vuonna 1927 tai sitä aiemmin syntyneiden kuntalaisten terveyskeskusmaksuja.

Vuonna 2021 Kuhmoisten kunta on mukana Pirkanmaan sote-uudistuksen valmistelussa kahdessa hankkeessa: lukuisia työpaketteja sisältävä Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus -hanke (PirSOTE) ja Kohti maakunnallista sotea -hanke (KOMAS). Kuhmoisten kunta on saanut edellä mainittuihin hankkeisiin valtiolta hankerahoituksen, jota hallinnoi Jämsän kaupunki.

Kuhmoisten Vanhustentaloyhdistys ry:n toiminta lakkautuu vuoden 2021 alussa ja yhdistyksen kiinteistöistä Veljestupa ja Kiuruksa siirtyvät kunnan omistukseen osaksi Päijännekodin kiinteistöä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata Kuhmoisten kunnan ja Jämsän kaupungin muodostamalla yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja kaikkien seutukunnan alueen asukkaiden saatavilla olevat laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Yhteistoiminta-alueen toiminnalliset tavoitteet ovat talousarvionkirjan liitteenä 1.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Laadukkaat ja riittävät sosiaali- ja terveystoimen palvelut		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuminen parhaalla mahdollisella tavalla	Kuhmoisten kunta on aktiivisesti mukana Pirkanmaan sote-uudistustyössä vuonna 2021	Säännöllinen osallistuminen valmistelemaan työhön
Palvelut tuotetaan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan välisessä yhteistoimintasopimuksessa sovitulla tavalla	Palvelusopimus vuodelle 2021 toteutuu suunnitellulla tavalla	Palvelusopimuksen toteutuminen

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	Muutos-% edell. ta	TS 2022	TS 2023
Sosiaali- ja terveys ostopalvelut Jämsä ja Keuruu	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot						
Palvelujen ostot	10 046 033	10 292 680	10 685 310	3,8 %	10 685	10 685
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset	1 055	3 000	3 000	0,0 %	3	3
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	10 047 088	10 295 680	10 688 310	3,8 %	10688	10688
TOIMINTAKATE (netto)	-10 047 088	-10 295 680	-10 688 310	3,8 %	-10688	-10688
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot		2 720	2 770		3	3
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,0 %	0	0
KOKONAISMENOT	10 047 088	10 298 400	10 691 080	3,8 %	10691	10691
NETTO KUSTANNUS	-10 047 088	-10 298 400	-10 691 080	3,8 %	-10 691	-10 691
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	TP2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	Muutos-% edell. ta	TS 2022	TS 2023
	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	472 660	42 500	250 000	488,2 %	254	254
Maksutulot	2 825	3 000	3 000	0,0 %	3	3
Tuet ja avustukset	88 990	85 000	80 000	-5,9 %	85	85
Vuokratulot	3 382	3 010	3 010	0,0 %	3	3
Muut tulot	15 592	105 000	12 000	-88,6 %	12	12
tulot yhteensä	583 449	238 510	348 010	45,9 %	357	357
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	980 409	985 780	957 790	-2,8 %	979	979
Palvelujen ostot	10 775 337	11 027 760	11 424 090	3,6 %	11 406	11 406
Aineet, tarvikkeet, tavarat	52 970	61 100	40 050	-34,5 %	40	40
Avustukset	76 729	144 720	113 000	-21,9 %	113	113
Vuokramenot	3 773	5 000	5 000	0,0 %	5	5
Muut menot	10 232	20 350	13 510	-33,6 %	14	14
menot yhteensä	11 899 450	12 244 710	12 553 440	2,5 %	12557	12557
TOIMINTAKATE (netto)	-11 316 002	-12 006 200	-12 205 430	1,7 %	-12200	-12200
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	458 351	453 110	443 930	-2,0 %	429	429
Menot	211 314	169 810	189 610	11,7 %	183	183
KOKONAISTULOT	1 041 800	691 620	791 940	14,5 %	786	786
KOKONAISMENOT	12 110 764	12 414 520	12 743 050	2,6 %	12740	12740
NETTO KUSTANNUS	-11 068 964	-11 722 900	-11 951 110	1,9 %	-11 954	-11 954
Vakituisen henkilöstö	6,46	7,05	6,57	-6,8 %	6,57	6,57
Tilapäinen henkilöstö	2,13	1,80	1,10	-38,9 %	1,00	1,00

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2021

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvu ympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuoro hoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalaisä. Kotihoidon tuen kuntalaisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu. Suunnitelma tukee esimiesten ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään. Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2021 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräraikaisia työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi

lisääntyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kysynnän lisääntyminen vaatii määräraikaisten perhepäivähoitajien (2 kpl) palkkausta myös tulevilla talousarviovuodella. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen edellyttää vähintään yhden osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen. Varhaiskasvatuksen kuraattoripalveluihin varataan 1 pv/vko. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut 1 pv/kk ostetaan Kangasalan kunnalta. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelutarve on lisääntynyt ja varaudutaan nostamaan ostettava määrä 2 pv/kk.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty useita hankerahoituksia toimintavuodelle 2020-2021. Hankerahaa on saatu mm. koronan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn ja tasa-arvon edistämiseen. Saaduilla hankerahoilla on lisätty henkilöstöresurssia, hankittu koulutusta ja tehty välinehankintoja. Sivistystoimenjohtaja hakee aktiivisesti uutta rahoitusta myös vuoden 2021 aikana.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta kaikille lapsille ja perheille	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastytytyväisyyskyselyt
Vahvistamme työnantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön työtytytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Varhaiskasvatus	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 280					
Maksutulot	52 706	57 700	69 500	20,5 %	70	70
Tuet ja avustukset		25 000				
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	53 986	82 700	69 500	-16,0 %	70	70
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	576 246	581 600	583 560	0,3 %	583	583
Palvelujen ostot	43 807	28 570	26 570	-7,0 %	27	27
Aineet, tarvikkeet, tavarat	36 654	8 950	6 950	-22,3 %	7	7
Avustukset	55 076	50 000	45 000	-10,0 %	45	45
Vuokramenot	40					
Muut menot	-977					
menot yhteensä	710 847	669 120	662 080	-1,1 %	662	662
TOIMINTAKATE (netto)	-656 862	-586 420	-592 580	1,1 %	-592	-592
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	6 660	6 840	11 420	67,0 %	11	11
Tulot			5 000			
Menot	219 007	233 730	262 480	12,3 %	261	261
KOKONAISTULOT	53 986	82 700	74 500	-9,9 %	70	70
KOKONAISMENOT	936 514	909 690	935 980	2,9 %	934	934
NETTO KUSTANNUS	-882 528	-826 990	-861 480	4,2 %	-864	-864
Vakituisen henkilöstö	8,82	10,40	8,65	-16,8 %	8,65	8,65
Tilapäinen henkilöstö	4,42	2,84	5,17	82,0 %	4,17	4,17

Yhtenäiskoulu

Vastuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevä henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan kaikilla vuosiluokilla uusien opetussuunnitelmien mukaan. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Yhtenäiskoulussa kiinnitetään lukuvuonna 2020-2021 erityistä huomiota niin yksilön huomioimiseen kuin yhteiseen hyvinvointiin. Tavoitteisiin pyritään ohjaamalla oppilaita/opiskelijoita tunnistamaan omat tapansa oppia, asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan niiden saavuttamista. Hyvinvointia lisäävät omien voimavarojen tunnistaminen, viihtyisä ja toimiva oppimisympäristö sekä yhdessä tekeminen. Lukuvuonna 2020-2021 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen*. Oppilailta mm. kysytään toiveita ja heidät otetaan mukaan koulun toiminnan suunnitteluun. Koulussa panostetaan oppilaskuntatyöhön, nuorten kannustamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin. Koulun toimintaa kehitetään oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön antaman palautteen perusteella.

Yhtenäiskoululle on myönnetty useita hankerahoituksia lukuvuodelle 2020-2021. Hankerahaa on saatu mm. koronan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn, tasa-arvon edistämiseen, lukiolaisten liikuttamiseen ja tutor-opettajatoimintaan. Saaduilla hankerahoilla on lisätty henkilöstöresurssia ja tehty mm. tablettihankintoja. Sivistystoimenjohtaja hakee aktiivisesti uutta rahoitusta myös vuoden 2021 aikana.

Koronapandemian mukanaan tuomiin muutoksiin mm. koulupäivien järjestelyissä pyritään vastamaan mahdollisimman hyvin huomioiden paikallinen tilanne. Koululle on laadittu valmiussuunnitelma.

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä. Uuden kulurakennuksen rakentaminen vuonna 2021 on yksi vetovoimaa lisäävä tekijä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Jämsän sosiaali- ja terveystoimen sekä Jämsän sivistystoimen kanssa. Koulupsykologipalvelut toteutetaan yhteistyössä psykologipalvelu Poijun kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja turvallista opetusta kaikille lapsille ja nuorille	Oppilaiden ja opiskelijoiden tyytyväisyyskyselyt
Vahvistamme työnantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön työtyytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Yhtenäiskoulu	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	21 651	21 810	21 810	0,0 %	22	22
Maksutulot	5 311	500	500	0,0 %	1	1
Tuet ja avustukset	26 230	42 500	22 500	-47,1 %	23	23
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	53 193	64 810	44 810	-30,9 %	46	46
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 640 677	1 664 970	1 771 300	6,4 %	1769	1769
Palvelujen ostot	486 665	317 010	412 010	30,0 %	412	412
Aineet, tarvikkeet, tavarat	77 845	84 870	82 420	-2,9 %	82	82
Avustukset	1 000					
Vuokramenot	20 600	33 000	33 000	0,0 %	4	4
Muut menot	2 497	2 620	2 620	0,0 %	3	3
menot yhteensä	2 229 284	2 102 470	2 301 350	9,5 %	2270	2270
TOIMINTAKATE (netto)	-2 176 091	-2 037 660	-2 256 540	10,7 %	-2224	-2224
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	629 712	584 360	609 630	4,3 %	607	607
KOKONAISTULOT	53 193	64 810	44 810	-30,9 %	46	46
KOKONAISMENOT	2 858 996	2 686 830	2 910 980	8,3 %	2877	2877
NETTO KUSTANNUS	-2 805 803	-2 622 020	-2 866 170	9,3 %	-2 831	-2 831
Vakituisen henkilöstö	24,00	24,77	25,14	1,5 %	25,14	25,14
Tilapäinen henkilöstö	11,25	11,25	5,25	-53,3 %	5,25	5,25

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja, vastaava kirjastonhoitaja (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Tällä hetkellä ovat käynnissä ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen 3-vuotiset liikuntahankkeet. Liikuntapaikkarakentamiseen haetaan uusia rahoituksia sekä Leaderistä että aluehallintovirastolta. Vuonna 2021 on tarkoitus investoida mm. senioripuistoon.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuorisopalveluille etsitään uusia toimitiloja, joissa toimintaa voidaan toteuttaa laadukkaasti. Nuoriso-ohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään vastaavan kirjastonhoitajan johdolla. Nimike muutetaan myöhemmin kirjasto- ja kulttuuripalveluiden esimieheksi. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään tehostamalla omatoimikirjaston käyttöä ja päivittämällä asiakaskoneita yms. Kulttuuritoimi koordinoi Tampere 2026 -kulttuuripääkaupunkihakua Kuhmoisten osalta.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Pidämme yllä monipuolisia harrastamispaikkoja ja autamme harrastusmahdollisuuksien koordinoinnissa ja markkinoinnissa. Keskitymme erityisesti liikuntaharrastusten kehittämiseen	Tarjoamme laadukkaita kirjastopalveluita ja kehitämme kulttuuritoimintaa Tarjoamme monipuolisia liikunta- ja nuorisopalveluita sekä panostamme liikuntapaikkoihin	Asiakastyytyväisyyskyselyt Asiakasmäärät
Vahvistamme työnantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Henkilöstön työtyytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä
Kannustamme kuntalaisia osallistumaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä	Nuorten kuuleminen	Osallistuminen toimielinten kokouksiin /aloitteet

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Elämänlaatu palvelut	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	9 778	1 000	11 000	1000,0 %	11	11
Maksutulot	22 738	14 350	15 350	7,0 %	15	15
Tuet ja avustukset	7 320	14 900	6 000	-59,7 %	6	6
Vuokratulot						
Muut tulot	2 030		6 450		6	6
tulot yhteensä	41 867	30 250	38 800	28,3 %	38	38
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	350 460	343 570	338 680	-1,4 %	338	338
Palvelujen ostot	95 510	86 570	93 070	7,5 %	93	93
Aineet, tarvikkeet, tavarat	55 481	57 570	47 570	-17,4 %	48	48
Avustukset	3 904	8 500	6 500	-23,5 %	7	7
Vuokramenot	4 462	4 800	4 800	0,0 %	5	5
Muut menot	798	580	580	0,0 %	1	1
menot yhteensä	510 615	501 590	491 200	-2,1 %	492	492
TOIMINTAKATE (netto)	-468 749	-471 340	-452 400	-4,0 %	-454	-454
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	32 470	32 470	32 540	0,2 %	11	11
Tulot						
Menot	77 601	76 220	73 110	-4,1 %	72	72
KOKONAISTULOT	41 867	30 250	38 800	28,3 %	38	38
KOKONAISMENOT	620 686	610 280	596 850	-2,2 %	575	575
NETTO KUSTANNUS	-578 819	-580 030	-558 050	-3,8 %	-537	-537
Vakituisen henkilöstö	5,12	7,79	7,79	0,0 %	7,79	7,79
Tilapäinen henkilöstö	2,67	0,00	0,00		0,00	0,00

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on laeilla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailla ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi jakelukeittiö ja kolme valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa tällä hetkellä käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu KuntaPro Oy:n toimesta. Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Kuhmoisten palvelutalon asiakkaiden ja henkilökunnan ateriat sekä kotiateriat
- Terveysaseman potilaiden ja henkilöstön ateriat
- Toimintakeskuksen ja asuntolan lounaat
- Päiväkodin ateriat
- Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Ruokalistasuunnittelu perustuu aina viimeisiin valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuosituksiin. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset, syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus, ikääntyneiden ravitsemussuositukset sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuotantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja maistavaa ruokaa	Päiväkodin ja yhtenäiskoulun tyytyväisyyskyselyt
Vahvistamme työnantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Ateriapalvelut tuotetaan ravitsemussuositusten mukaisesti Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Henkilöstön tyytyväisyyskysely Oiva-raportit ja asiakastyytyväisyyskyselyt Koulutuspäivien määrä

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Ruokapalvelu	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	614 644	621 500	621 500	0,0 %	621	621
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	3 041	2 000	2 000	0,0 %	2	2
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	617 685	623 500	623 500	0,0 %	623	623
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	359 258	374 790	413 980	10,5 %	413	413
Palvelujen ostot	89 592	92 780	92 280	-0,5 %	93	93
Aineet, tarvikkeet, tavarat	255 556	242 100	242 100	0,0 %	242	242
Avustukset						
Vuokramenot	1 110	1 000	1 000	0,0 %	1	1
Muut menot	130	180	180	0,0 %		
menot yhteensä	705 646	710 850	749 540	5,4 %	749	749
TOIMINTAKATE (netto)	-87 961	-87 350	-126 040	44,3 %	-126	-126
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	14 937	10 070	9 320	-7,4 %		
Tulot	205 145	190 140	204 860	7,7 %	205	205
Menot	73 189	73 410	71 460	-2,7 %	70	70
KOKONAISTULOT	822 829	813 640	828 360	1,8 %	828	828
KOKONAISMENOT	793 772	794 330	830 320	4,5 %	819	819
NETTO KUSTANNUS	29 057	19 310	-1 960	-110,2 %	9	9
Vakituisen henkilöstö	8,12	8,12	9,13	12,4 %	9,13	9,13
Tilapäinen henkilöstö	1,00	1,00	1,00	0,0 %	1,00	1,00
SIVISTYSTOIMI						
YHTEENSÄ						
	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	647 354	644 310	654 310	1,6 %	654	654
Maksutulot	80 755	72 550	85 350	17,6 %	86	86
Tuet ja avustukset	36 591	84 400	30 500		31	31
Vuokratulot	0	0	0		0	0
Muut tulot	2 030	0	6 450		6	6
tulot yhteensä	766 730	801 260	776 610	-3,1 %	777	777
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 926 641	2 964 930	3 107 520	4,8 %	3 103	3 103
Palvelujen ostot	715 574	524 930	623 930	18,9 %	625	625
Aineet, tarvikkeet, tavarat	425 537	393 490	379 040	-3,7 %	379	379
Avustukset	59 980	58 500	51 500	-12,0 %	52	52
Vuokramenot	26 212	38 800	38 800	0,0 %	10	10
Muut menot	2 449	3 380	3 380	0,0 %	4	4
menot yhteensä	4 156 393	3 984 030	4 204 170	5,5 %	4173	4173
TOIMINTAKATE (netto)	-3 389 662	-3 182 770	-3 427 560	7,7 %	-3396	-3396
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	54 066	49 380	53 280	7,9 %	22	22
Tulot	205 145	190 140	209 860	10,4 %	205	205
Menot	999 509	967 720	1 016 680	5,1 %	1 010	1 010
KOKONAISTULOT	971 875	991 400	986 470	-0,5 %	982	982
KOKONAISMENOT	5 209 968	5 001 130	5 274 130	5,5 %	5205	5205
NETTO KUSTANNUS	-4 238 094	-4 009 730	-4 287 660	6,9 %	-4 223	-4 223
Vakituisen henkilöstö	46,06	51,08	50,71	-0,7 %	50,71	50,71
Tilapäinen henkilöstö	19,34	15,09	11,42	-24,3 %	10,42	10,42

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2021

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimen päätehtävä on huolehtia Kuhmoisten kunnan fyysisen ympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta. Tekninen toimi vastaa siitä, että kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja lakisääteiset rakennusvalvonnan viranomaispalvelut toimivat kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Kuhmoisten kunnan tekninen lautakunta huolehtii kunnan kiinteistöomaisuuden, infra-omaisuuden (vesi ja viemäri) hallinnasta ja kunnossapidosta sekä katualueiden ja kaavateiden, leikkipuistojen, viheralueiden, yleisten alueiden ja puistometsien huoltamisesta ja hoitamisesta sekä niiden suunnitelmista ja rakentamisesta.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien toteutus		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Koulun rakentaminen 2021 – 2022	Valmiusaste 100 %	Valmiusaste
Investointien toteutuminen, muut kuin kiinteistöt ja kaava-alueet	85 %	Toteutusprosentti
Kiinteistöstrategia	2 kohdetta myyty	Toteutuminen
HINKU –tavoitteet	KETS –sopimus	Hiilijalanjäljen pieneneminen

Perustelut: Koko tehtäväkentän toiminta-ajatuksen suunnitelman toteuttaminen nykyisillä henkilöresursseilla hyvin, on haasteellista.

Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Jatkuva kaavatyo		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Satamarinteen kaavan vahvistaminen	Kaava valmis tuotantoon 2021	Toteutuminen
Yleiskaavatyön aloittaminen	Kaavatyön aloitus	Toteutumisaste 30 %
Riittävä tonttitarjonta	Koskenpartaan kaava-alueen omarantaiset tontit myyty	Toteutuminen

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA: Kaavoitus- ja maankäyttö	TP 2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 221	2 600	2 600	0,0 %	3	3
Maksutulot	0	700	200 700	28571,4 %	201	201
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	13 484	14 400	14 400	0,0 %	14	14
Muut tulot	1 183					
tulot yhteensä	16 888	17 700	217 700	1129,9 %	218	218
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	137 386	143 250	156 240	9,1 %	156	156
Palvelujen ostot	207 603	292 780	437 320	49,4 %	437	437
Aineet, tarvikkeet, tavarat	50 203	52 430	46 600	-11,1 %	47	47
Avustukset						
Vuokramenot	2 332	3 400	2 400	-29,4 %	3	3
Muut menot	889	1 040	1 040	0,0 %	1	1
menot yhteensä	398 413	492 900	643 600	30,6 %	644	644
TOIMINTAKATE (netto)	-381 525	-475 200	-425 900	-10,4 %	-426	-426
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	184 142	185 010	195 770	5,8 %	142	110
Tulot						
Menot	45 849	84 000	82 630	-1,6 %	82	82
KOKONAISTULOT	16 888	17 700	217 700	1129,9 %	218	218
KOKONAISMENOT	628 405	761 910	922 000	21,0 %	868	836
NETTO KUSTANNUS	-611 517	-744 210	-704 300	-5,4 %	-650	-618
Vakituisen henkilöstö	2,73	2,73	2,98	9,2 %	2,98	2,98
Tilapäinen henkilöstö	0,35	0,35	0,35	0,0 %	0,35	0,35

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Strategiset tavoitteet**

Kiinteistömäärän hoito		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Havaitut viat korjataan heti	Vasteaika vuorokausi	Kulunut aika

Perustelut: Keskeisten kiinteistöjen määrittely ohjaa tavoitteita. Järjestelmällisen peruskorjaustoiminnan edellytyksenä ovat riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot. Nämä selviävät hyväksyttävästä kiinteistöstrategiasta.

Budjettirahoitteen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	TP 2019	TA 2020 +	TA	Muutos-%	TS 2022	TS 2023
Kiinteistötoimi	€	muutos	2021	edell. ta	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	17 397	2 000	2 000	0,0 %	2	2
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	714 445	698 630	852 300	22,0 %	852	852
Muut tulot		32 920				
tulot yhteensä	731 842	733 550	854 300	16,5 %	854	854
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	335 560	325 560	390 380	19,9 %	390	390
Palvelujen ostot	243 547	213 140	229 140	7,5 %	530	730
Aineet, tarvikkeet, tavarat	254 677	277 020	303 020	9,4 %	303	303
Avustukset						
Vuokramenot	97 385	78 810	77 300	-1,9 %	77	77
Muut menot	3 657					
menot yhteensä	934 826	894 530	999 840	11,8 %	1300	1500
TOIMINTAKATE (netto)	-202 984	-160 980	-145 540	-9,6 %	-446	-646
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	723 611	741 870	667 200	-10,1 %	844	807
Tulot	695 621	667 820	728 870	9,1 %	729	729
Menot	383 645	343 940	398 230	15,8 %	397	397
KOKONAISTULOT	1 427 463	1 401 370	1 583 170	13,0 %	1583	1583
KOKONAISMENOT	2 042 082	1 980 340	2 065 270	4,3 %	2541	2704
NETTO KUSTANNUS	-614 618	-578 970	-482 100	-16,7 %	-958	-1 121
Vakituinen henkilöstö	8,42	8,62	9,23	7,1 %	9,23	9,23
Tilapäinen henkilöstö			1,00			

Palo- ja pelastustoimi

Tehtävän toiminta-ajatus:

Palo- ja pelastustoimi on Keski-Suomen pelastuslaitoksen vastuulla. Toiminnan järjestely kyseisellä tavalla on lakisääteistä ja sen kunnalle aiheuttamat kustannukset perustuvat kunnan ja pelastuslaitoksen väliseen sopimukseen.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA: Palo- ja pelastustoimi	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	Muutos-% edell. ta	TS 2022	TS 2023
	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	34 631	36 090	36 090	0,0 %	36	36
Muut tulot						
tulot yhteensä	34 631	36 090	36 090	0,0 %	36	36
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	15 595	14 420	17 560	21,8 %	18	18
Palvelujen ostot	185 765	209 570	174 700	-16,6 %	175	175
Aineet, tarvikkeet, tavarat	8 921	5 100	5 100	0,0 %	5	5
Avustukset						
Vuokramenot	109					
Muut menot	110					
menot yhteensä	210 500	229 090	197 360	-13,9 %	198	198
TOIMINTAKATE (netto)	-175 869	-193 000	-161 270	-16,4 %	-162	-162
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	15 519	15 470	15 990	3,4 %	16	16
Tulot	3 600	8 000	8 000	0,0 %	8	8
Menot	23 177	20 190	21 510	6,5 %	21	21
KOKONAISTULOT	38 231	44 090	44 090	0,0 %	44	44
KOKONAISMENOT	249 196	264 750	234 860	-11,3 %	235	235
NETTO KUSTANNUS	-210 965	-220 660	-190 770	-13,5 %	-191	-191
Vakituisen henkilöstö	0,48	0,28	0,38	35,7 %	0,38	0,38
Tilapäinen henkilöstö						

**Laitostoiminta
(vesihuolto, pesula ja kaukolämpö)**

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti.

Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin.

Pesulatoiminnan tavoitteena on tuottaa kysyntää vastaavaa palvelua.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn.

Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin.

Kunnan omistamassa pesulassa pestään kunnan palvelutuotannossa syntynyt pyykki ja vähäisissä määrin myös ulkopuolisten asiakkaiden tuomaa pyykkiä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Laitostoiminnan häiriötön toiminta		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri
Vesijohtoputkien saneeraus	1 linja uusittu	Valmiusaste
Kaukolämmön taloudellisen tilanteen parannus	Tilikauden tulos +/-0	Tilinpäätös
Suunnittelemattomat vesikatkot	Alle 3 kpl/vuosi	Toteutuminen
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	Ammoniumtyppitason alentaminen	Laboratoriotulokset

Perustelut: Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon sekä ympäristöluvan vaatimuksien täyttymisen. Kaukolämpöasiakkuuksien lisääminen tasapainottamisohjelmaa toteutettaessa.

TOIMIALA: Laitostoiminta	TP 2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	754 857	734 550	694 550	-5,4 %	700	700
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot		410	410	0,0 %		
Muut tulot		500	500	0,0 %	1	1
tulot yhteensä	754 857	735 460	695 460	-5,4 %	701	701
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	153 834	146 990	152 760	3,9 %	153	153
Palvelujen ostot	100 297	114 740	114 740	0,0 %	115	115
Aineet, tarvikkeet, tavarat	642 952	683 790	683 790	0,0 %	684	684
Avustukset						
Vuokramenot	5 460	4 100	4 100	0,0 %	4	4
Muut menot	3 828	300	300	0,0 %		
menot yhteensä	906 371	949 920	955 690	0,6 %	956	956
TOIMINTAKATE (netto)	-151 514	-214 460	-260 230	21,3 %	-255	-255
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	226 185	217 080	225 320	3,8 %	213	197
Tulot	375 881	322 840	372 740	15,5 %	373	373
Menot	43 322	37 260	39 170	5,1 %	39	39
KOKONAISTULOT	1 130 737	1 058 300	1 068 200	0,9 %	1074	1074
KOKONAISMENOT	1 175 878	1 204 260	1 220 180	1,3 %	1208	1192
NETTO KUSTANNUS	-45 141	-145 960	-151 980	4,1 %	-134	-118
Vakituisen henkilöstö	3,80	3,97	3,91	-1,5 %	3,91	3,91
Tilapäinen henkilöstö						

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TP	TA+muutos	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	370 679	360 000	320 000	320	320
Myyntituotot, sis.	56 019	60 000	70 000	70	70
Liittymismaksut	4 608	6 000	6 000	6	6
	431 306	426 000	396 000	396	396
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	910	910	1	1
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-83 813	-66 810	-66 810	-67	-67
Palvelujen ostot	-107 577	-114 590	-114 320	-115	-115
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-50 761	-51 180	-53 670	-54	-54
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 500	-11 250	-11 710	-12	-12
Muut henkilösivukulut	-1 916	-2 080	-2 300	-2	-2
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-147 263	-136 760	-139 800	-140	-140
Liiketoiminnan muut kulut	-9 197	-5 460	-5 480	-6	-6
Liikelylijäämä (-alijäämä)	20 278	38 780	2 820	1	1
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1 401	500	500	1	1
Muut kulut	0				
Korvaus jäännöspääomasta	-7 301	-7 700	-7 700	-7	-7
Tilikauden tulos	14 377	31 580	-4 380	-5	-5

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TP	TA+muutos	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-13 070	38 780	2 820	1	1
Poistot ja arvonalentumiset	147 263	136 760	139 800	140	140
Rahoitustuotot ja -kulut (sisäinen korko)	-5 901	7 700	7 700	7	7
Tulorahoituksen korjaukset (sisäiset netto)	-33 347	-45 900	-56 240	-46	-46
	94 945	137 340	94 080	102	102
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-67 251	-130 000	-720 000	-90	-50
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Investoinnit netto	-67 251	-130 000	-720 000	-90	-50
Toiminnan ja investointien rahavirta	27 694	7 340	-625 920	12	52

KAUKOLÄMPÖVERKKO

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TP	TA+muutos	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	275 829	270 000	270 000	280	280
Myyntituotot, sis.	299 963	260 100	300 000	300	300
	575 792	530 100	570 000	580	580
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-559 034	-611 000	-611 000	-620	-620
Palvelujen ostot	-6 531	-16 130	-15 490	15	15
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-9 609	-8 640	-9 340	-9	-9
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 808	-1 900	-2 040	-2	-2
Muut henkilsivukulut	-432	-360	-410		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-78 922	-80 320	-84 320	-86	-86
Liiketoiminnan muut kulut	-763	-1 050	-1 080	-1	-1
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-81 307	-189 300	-153 680	-123	-123
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	-2 908	-3 000	-3 000	-2	-2
Muut kulut	0				
Korvaus jäännöspääomasta	-4 673	-4 000	-4 000	-4	-4
Tilikauden tulos	-88 888	-196 300	-160 680	-129	-129

KAUKOLÄMPÖVERKKO

RAHOITUSLASKELMA	TP	TA	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-81 307	-189 300	-153 680	-123	-123
Poistot ja arvonalentumiset	78 922	80 320	84 320	86	86
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 581	-7 000	-7 000	-6	-6
Tulorahoituksen korjaukset	-296 651	-248 600	-289 200	-290	-290
	-306 617	-364 580	-365 560	-333	-333
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-130 059	-43 000	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-130 059	-43 000	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-436 676	-407 580	-365 560	-333	-333
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000	-47 000	-47 000	-47	-47
Lainakannan muutokset	-47 000	-47 000	-47 000	-47	-47
Muut maksuvalmiuden muutokset	71 545				
Rahavarojen muutos	-412 131	-454 580	-412 560	-380	-380

PESULA

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TP	TA+muutos	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	103 741	98 550	98 550	99	99
Myyntituotot, sis.	3 149	2 740	2 740	3	3
	106 890	101 290	101 290	102	102
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-10 621	-14 080	-15 780	-16	-16
Palvelujen ostot	-11 006	-10 020	-11 060	-11	-11
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-55 642	-56 790	-58 130	-58	-58
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-11 691	-12 490	-12 680	-13	-13
Muut henkilösivukulut	-1 368	-2 300	-2 480	-2	-2
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	-1 200	-1	-1
Liiketoiminnan muut kulut	-673	-1 050	-1 080	-1	-1
Liikelylijäämä (-alijäämä)	15 889	4 560	-1 120	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tilikauden tulos	15 889	4 560	-1 120	0	0

PESULA

RAHOITUSLASKELMA	TP	TA	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	15 889	4 560	-1 120	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	1 200	1	1
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tulorahoituksen korjaukset	7 567	8 920	11 690	12	12
	23 456	13 480	11 770	13	13
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	-6 100	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-6 100	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	23 456	7 380	11 770	13	13
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Rahavarojen muutos	23 456	7 380	11 770	13	13

JÄTEHUOLTO

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TA+muutos	TA	TS	TS
	2020	2021	2022	2023
	€	€	1 000 €	1 000 €
LIKEVAIHTO				
Myyntituotot		1 000	1	1
Maksutuotot, ulk.		200 000	200	200
Maksutuotot, sis.		0	0	0
	0	201 000	200	200
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		-3 900	-4	-4
Palvelujen ostot		-151 880	-130	-130
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-34 930	-35	-35
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-7 620	-8	-8
Muut henkilösivukulut		-1 510	-2	-2
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-430	-1	-1
Liiketoiminnan muut kulut		-1 080	-1	-1
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	-350	19	19
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tilikauden tulos	0	-350	19	19

JÄTEHUOLTO

RAHOITUSLASKELMA	TA	TA	TS	TS
	2020	2021	2022	2023
	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	-350	19	19
Poistot ja arvonalentumiset	0	430	1	1
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tulorahoituksen korjaukset		4 160	4	4
	0	4 240	24	24
Investointien rahavirta				
Investointimenot	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	0	4 240	24	24
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Rahavarojen muutos	0	4 240	24	24

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	774 475	739 150	699 150	-5,4 %	705	705
Maksutulot	0	700	200 700	28571,4 %	201	201
Tuet ja avustukset	0	0	0		0	0
Vuokratulot	762 560	749 530	903 200	20,5 %	902	902
Muut tulot	1 183	33 420	500		1	1
tulot yhteensä	1 538 218	1 522 800	1 803 550	18,4 %	1 809	1 809
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	642 376	630 220	716 940	13,8 %	717	717
Palvelujen ostot	737 212	830 230	955 900	15,1 %	1 257	1 457
Aineet, tarvikkeet, tavarat	956 753	1 018 340	1 038 510	2,0 %	1 039	1 039
Avustukset	0	0	0		0	0
Vuokramenot	105 286	86 310	83 800	-2,9 %	84	84
Muut menot	8 484	1 340	1 340	0,0 %	1	1
menot yhteensä	2 450 111	2 566 440	2 796 490	9,0 %	3098	3298
TOIMINTAKATE (netto)	-911 893	-1 043 640	-992 940	-4,9 %	-1289	-1489
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 149 457	1 159 430	1 104 280	-4,8 %	1 215	1 130
Tulot	1 075 102	998 660	1 109 610	11,1 %	1 110	1 110
Menot	495 994	485 390	541 540	11,6 %	539	539
KOKONAISTULOT	2 613 320	2 521 460	2 913 160	15,5 %	2919	2919
KOKONAISMENOT	4 095 561	4 211 260	4 442 310	5,5 %	4852	4967
NETTO KUSTANNUS	-1 482 241	-1 689 800	-1 529 150	-9,5 %	-1 933	-2 048
Vakituinen henkilöstö	15,43	15,60	16,50	5,8 %	16,50	16,50
Tilapäinen henkilöstö	0,35	0,35	1,35	285,7 %	0,35	0,35

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2021

Rakennusvalvonta

Vastuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta käsittelee haetut luvat ja neuvoo/palvelee asiakasta hankkeen alusta loppuun. Rakennusvalvonta pyrkii käsittelemään luvat 4 – 5 viikossa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Selkeä, laadukas ja tasapuolinen rakennusvalvonta		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2020	Mittari/arviointikriteeri
Huolellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia enintään 2 %	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä
Selkeät ja yksiselitteiset lupapäätökset	Kyselyjä enintään 2 %	Kyselyjen määrä lupapäätöksistä

Perustelut:

Rakennusvalvonnan lupapäätöksillä ja neuvonnalla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Ympäristönsuojelu

Vastuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien rajoissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Tasapuolinen ympäristönsuojelu		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2020	Mittari/arviointikriteeri
Huolellinen lupaharkinta	Ei oikaisuvaatimuksia ja valituksia	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä
Selkeät ja yksiselitteiset lausunnot	Kyselyjä enint. 2 %	Kyselyjen määrä lupapäätöksistä

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille sekä kunnalle yksityistielaisissa määrättyjen ja hallintosäännössä rakennuslautakunnalle siirrettyjen tehtävien hoitaminen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta sekä lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen resurssien rajoissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Yksityistielain mukaiset tehtävät		
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2020	Mittari/arviointikriteeri
Lainmukaiset ja selkeät päätökset	Ei valituksia	Valitusten määrä
Avustushakemukset käsitellään ennen kesäsulkua	Päätökset ja maksut ennen elokuun loppua	Aika

Perustelut:

Rakennuslautakunta myöntää yksityistieavustukset ja ratkaisee pääasiassa tiekunnan kokouksista tehdyt valitukset

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA: Rakennuslautakunta	TP2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 603	2 000	2 000	0,0 %	2	2
Maksutulot	35 905	42 000	42 000	0,0 %	42	42
Tuet ja avustukset	7 450					
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	44 958	44 000	44 000	0,0 %	44	44
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	40 842	45 140	45 890	1,7 %	46	46
Palvelujen ostot	35 328	65 100	74 250	14,1 %	65	65
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 344	3 900	4 800	23,1 %	5	5
Avustukset	50 007	65 000	65 000	0,0 %	65	65
Vuokramenot	282	500	500	0,0 %	1	1
Muut menot						
menot yhteensä	127 803	179 640	190 440	6,0 %	182	182
TOIMINTAKATE (netto)	-82 845	-135 640	-146 440	8,0 %	-138	-138
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	31 780	18 990	15 570	-18,0 %	15	15
KOKONAISTULOT	44 958	44 000	44 000	0,0 %	44	44
KOKONAISMENOT	159 584	198 630	206 010	3,7 %	197	197
NETTO KUSTANNUS	-114 626	-154 630	-162 010	4,8 %	-153	-153
Vakituisen henkilöstö	0,90	0,90	0,90	0,0 %	0,90	0,90
Tilapäinen henkilöstö						

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ	TP2019 €	TA 2020 + muutos €	TA 2021 €	Muutos-% edell. ta	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	776 077	741 150	701 150	-5,4 %	707	707
Maksutulot	35 905	42 700	242 700	468,4 %	243	243
Tuet ja avustukset	7 450	0	0		0	0
Vuokratulot	762 560	749 530	903 200	20,5 %	902	902
Muut tulot	1 183	33 420	500		1	1
tulot yhteensä	1 583 176	1 566 800	1 847 550	17,9 %	1 853	1 853
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	683 217	675 360	762 830	13,0 %	763	763
Palvelujen ostot	772 540	895 330	1 030 150	15,1 %	1 322	1 522
Aineet, tarvikkeet, tavarat	958 097	1 022 240	1 043 310	2,1 %	1 044	1 044
Avustukset	50 007	65 000	65 000	0,0 %	65	65
Vuokramenot	105 568	86 810	84 300	-2,9 %	85	85
Muut menot	8 484	1 340	1 340	0,0 %	1	1
menot yhteensä	2 577 914	2 746 080	2 986 930	8,8 %	3280	3480
TOIMINTAKATE (netto)	-994 738	-1 179 280	-1 139 380	-3,4 %	-1427	-1627
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 149 457	1 159 430	1 104 280	-4,8 %	1 215	1 130
Tulot	1 075 102	998 660	1 109 610	11,1 %	1 110	1 110
Menot	527 774	504 380	557 110	10,5 %	554	554
KOKONAISTULOT	2 658 278	2 565 460	2 957 160	15,3 %	2963	2963
KOKONAISMENOT	4 255 145	4 409 890	4 648 320	5,4 %	5049	5164
NETTO KUSTANNUS	-1 596 867	-1 844 430	-1 691 160	-8,3 %	-2 086	-2 201
Vakituisen henkilöstö	16,33	16,50	17,40	5,5 %	17,40	17,40
Tilapäinen henkilöstö	0,35	0,35	1,35	285,7 %	0,35	0,35

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	TP2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	Muutos-% edell. ta	TS 2022	TS 2023
	€	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 896 091	1 427 960	1 605 460	12,4 %	1 615	1 615
Maksutulot	119 485	118 250	331 050	180,0 %	332	332
Tuet ja avustukset	133 031	169 400	110 500	-34,8 %	116	116
Vuokratulot	765 942	752 540	906 210	20,4 %	905	905
Muut tulot	18 806	138 420	18 950	-86,3 %	19	19
tulot yhteensä	2 933 355	2 606 570	2 972 170	14,0 %	2 987	2 987
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	4 590 267	4 626 070	4 828 140	4,4 %	4 845	4 845
Palvelujen ostot	12 263 452	12 448 020	13 078 170	5,1 %	13 353	13 553
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 436 604	1 476 830	1 462 400	-1,0 %	1 463	1 463
Avustukset	186 716	268 220	229 500	-14,4 %	230	230
Vuokramenot	135 553	130 610	128 100	-1,9 %	100	100
Muut menot	21 165	25 070	18 230	-27,3 %	19	19
menot yhteensä	18 633 757	18 974 820	19 744 540	4,1 %	20 010	20 210
TOIMINTAKATE (netto)	-15 700 402	-16 368 250	-16 772 370	2,5 %	-17 023	-17 223
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 203 523	1 208 810	1 157 560	-4,2 %	1 237	1 152
Tulot	1 738 597	1 641 910	1 763 400	7,4 %	1 744	1 744
Menot	1 738 597	1 641 910	1 763 400	7,4 %	1 747	1 747
KOKONAISTULOT	4 671 952	4 248 480	4 735 570	11,5 %	4 731	4 731
KOKONAISMENOT	21 575 877	21 825 540	22 665 500	3,8 %	22 994	23 109
NETTO KUSTANNUS	-16 903 925	-17 577 060	-17 929 930	2,0 %	-18 263	-18 378
Vakituisen henkilöstö	68,85	74,63	74,68	0,1 %	74,68	74,68
Tilapäinen henkilöstö	21,82	17,24	13,87	-19,5 %	11,77	11,77

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2019	TA +muutos 2020	TA 2021	TS 1000 € 2022	TS 1000 € 2023
Toimintatuotot yhteensä					
Myyntituotot	2 934 917	2 394 050	2 616 810	2 626	2 626
Maksutuotot	120 035	118 250	331 050	332	332
Tuet ja avustukset	133 031	169 400	110 500	111	111
Vuokratuotot	1 465 164	1 428 360	1 643 050	1 642	1 642
Muut toimintatuotot	18 806	138 420	18 950	19	19
Toimintatuotot yhteensä	4 671 952	4 248 480	4 720 360	4 730	4 730
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 590 267	-4 626 070	-4 828 140	-4 828	-4 828
Palvelujen ostot	-12 971 553	-13 121 510	-13 751 720	-14 055	-14 255
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 767 328	-1 769 430	-1 800 200	-1 801	-1 801
Avustukset	-186 716	-268 220	-229 500	-230	-230
Vuokratulot	-834 775	-806 430	-864 940	-820	-820
Muut toimintakulut	-21 715	-25 070	-18 230	-19	-19
Toimintakulut yhteensä	-20 372 354	-20 616 730	-21 492 730	-21 753	-21 953
Toimintakate	-15 700 402	-16 368 250	-16 772 370	-17 023	-17 223
Verotulot	8 138 777	8 487 000	9 207 000	8 944	9 005
Valtionosuudet	8 241 194	9 261 490	8 974 960	8 975	8 975
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	74 395	74 000	59 000	60	60
Muut rahoitustuotot	208 638	37 470	27 470	27	27
Korkokulut	-1 846	-3 000	-5 000	-5	-5
Muut rahoituskulut	-20 551	-43 150	-35 600	-35	-35
Rahoitustuotot ja -kulut netto	260 635	65 320	45 870	47	47
Vuosikate	940 204	1 445 560	1 455 460	943	804
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 203 523	-1 208 810	-1 157 560	-1 237	-1 152
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-263 319	236 750	297 900	-294	-348

	v. 2021 valtuuston sitovuustaso menot	v. 2021 valtuuston sitovuustaso tulot	Suunnitelmakausi			v. 2021-2023 yhteensä menot	v. 2021-2023 yhteensä tulot
			v. 2021 investoinnit	v. 2022 investoinnit	v. 2023 investoinnit		
<u>Investoinnit yhteenveto:</u>							
<u>Osakkeet ja osuudet</u>							
Keski-Suomen liitto ja Pirkanmaan liitto	5 350 €	6 090 €	5 350 €			5 350 €	6 090 €
<u>Investoinnit kiinteistöihin:</u>	5 261 000 €			455 000 €	285 000 €	6 001 000 €	
Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöt			201 000 €				
Sivistystoimen kiinteistöt			5 060 000 €				
Muut kunnan kiinteistöt							
<u>Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin</u>	55 000 €		55 000 €	200 000 €	0 €	255 000 €	
<u>Investoinnit laitostointaan</u>	720 000 €		720 000 €	90 000 €	50 000 €	860 000 €	
<u>Investoinnit yleiset alueet ja liikenneväylät</u>	274 830 €		274 830 €	259 830 €	81 830 €	616 490 €	
<u>Investoinnit liikuntapaikkoihin, meno</u>	50 000 €		50 000 €	0 €	0 €	50 000 €	
<u>Investoinnit liikuntapaikkoihin, tulo</u>		35 000 €					35 000 €
<u>Investoinnit koneisiin ja laitteisiin</u>	15 000 €		15 000 €	15 000 €	0 €	30 000 €	
<u>Yhteensä</u>	6 381 180 €	41 090 €	6 381 180 €	1 019 830 €	416 830 €	7 817 840 €	41 090 €

INVESTOINTIEN ERITTELY	2021	2022	2023	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
Keski-Suomen liiton palautus (tulo)	6 090 €			
Pirkanmaan liiton maksuosuus (kulu)	5 350 €			5 350 €
	-740 €			
Investoinnit kiinteistöihin				
Uuden koulun rakentaminen	- Koulun rakentamista jatketaan, määrärahasa myös kalustohankinnat	- C-rakennuksen sokkelin kunnostus, uuden piipun rakentaminen		
Koulu		-Varavoimakone		
Koulu		-liikuntahallin saneerauksen suunnittelu (vanhan koulun purku aloitettu). Lisätty Tela:n kokouksen jälkeen	Liikuntahallin ulkoseinä ja muu saneeraus. Lisätty Tela:n kokouksen jälkeen	
Koulu (SIVLTK)		- Uusi konekatos		
	5 000 000 €	275 000 €	200 000 €	5 475 000 €
Terveysaseman kiinteistö	- Ikkunoiden uusiminen 14 kpl			
	-Terveydenhoitajan huoneen laajennus	-Terveysaseman ilmanvaihdon/jäähdytyksen saneeraus		
	28 000 €	100 000 €		128 000 €
Päijännekoti	- Huonejärjestelymuutos: tehpahuoneita 4 kpl,			
	-Yleisten tilojen saneeraus, vesikalusteet			
	100 000 €	0 €		100 000 €
Veljestupa	- Sprinklerilaitteisto			
	- Pesuhuoneremontti + muuta			
	55 000 €	0 €		55 000 €
Kirjasto	-Ilmanvaihtokone	-Alakerran keittiötilan ja neuvotteluhuoneen kunnostus		
	25 000 €	30 000 €		55 000 €

INVESTOINTIEN ERITTELY	2021	2022	2023	Yhteensä
Päijäläkoti, Vainiontie		- Kuntokartoitus ja korjaussuunnitelma: Lämmitysjärjestelmä, yhteissauna ja pesuhuoneet 3 kpl	- Lämmitysjärjestelmän uusiminen	
		- Seinä-, lattia- ja kattopintojen saneeraus	- Ulkopuoli: ikkunoiden kuntokartoitus, pesuhuoneiden saneeraus 3 kpl	
	0 €	50 000 €	85 000 €	135 000 €
Toimintakeskus	- Lastaussillan muutos osittain ulkovarastoksi			
	18 000 €	0 €	0 €	18 000 €
Kuhmola	-Kuntotutkimus, ilmanvaihtoselvitys, terassin korjaus			
	35 000 €	0 €	0 €	35 000 €
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	5 261 000 €	455 000 €	285 000 €	6 001 000 €
<u>Investoinnit vuokrattaviin</u>				
Yritystoimitilat	-mahdolliset korjaustoimenpiteet			
24-Halli	-24-hallin lämmitysjärjestelmän hakelämmityksen suunnittelu	-24-hallin lämmitysjärjestelmän uusiminen		
Vuokrakiinteistöt yhteensä	55 000 €	200 000 €	0 €	255 000 €
<u>Investoinnit laitostoimintaan</u>				
	-JVP:n laitteiden uusinta ja puhdistamorakennus	-JVP:n lietteen vastaanottojärjestelmän uusiminen (välisäiliö ja automatiikka		
	-Verkostoston saneerausta jatketaan	-Verkostoston saneerausta jatketaan	-Verkostoston saneerausta jatketaan	
Laitostoiminta yhteensä	720 000 €	90 000 €	50 000 €	860 000 €

INVESTOINTIEN ERITTELY	2021	2022	2023	Yhteensä
Yleiset alueet ja liikenneväylät				
	-Toritien jyrshintä, asfaltointi ja ajoratamaalaukset 1/2, 7200 m2	- Toritien jyrshintä, asfaltointi ja ajoratamaalaukset 2/2, 2600 m2		
	-Sähköauton latauspaikka Kuntalaan	-Sähköauton latauspaikka Kuhmolaan		
	-Kaavateiden valaistuksen parantamista led-valoilla jatketaan	-Kaavateiden valaistuksen parantamista led-valoilla jatketaan	-Kaavateiden valaistuksen parantamista led-valoilla jatketaan	
	- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi	- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi	- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi	
		- Aurinkorinteen tieinfra		
	-Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	-Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	-Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	
Yl.alueet ja liikenneväylät yht.	274 830 €	259 830 €	81 830 €	616 490 €
Liikuntapaikat				
Liikuntapaikat (SIVLTK)	-Senioripuisto (Leaderilta 35 000 €, kunnalta 15 000 €)			
Liikuntapaikat yhteensä	50 000 €	0 €	0 €	50 000 €
Koneet ja laitteet				
Tekninen	- Auto, käytetty diesel			
Tekninen toimisto		- Suurkuva tulostin ja skanneri		
Koneet ja laitteet yhteensä	15 000 €	15 000 €	0 €	30 000 €
Kaikki yhteensä	6 381 180 €	1 019 830 €	416 830 €	7 817 840 €

Liite 1

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Toimialajohtaja: Sari Hellsten

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Ts 2022	Ts 2023
TOIMINTATUOTOT	30 259 161	29 085 299	29 148 110	29 148 110	29 148 110
Myyntituotot	21 469 227	20 418 789	17 525 140	17 525 140	17 525 140
Maksutuotot	6 182 861	6 344 970	6 416 420	6 416 420	6 416 420
Tuet ja avustukset	682 030	352 230	351 230	351 230	351 230
Muut toimintatuotot	1 925 042	1 969 310	1 960 210	1 960 210	1 960 210
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-112 118 740	-112 994 096	-114 096 067	-114 096 067	-114 096 067
Henkilöstökulut	-9 956 499	-10 484 434	-10 540 003	-10 540 003	-10 540 003
Palvelujen ostot	-91 864 020	-92 247 291	-93 002 874	-93 002 874	-93 002 874
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-465 180	-531 300	-510 520	-510 520	-510 520
Avustukset	-5 437 898	-5 459 250	-5 748 950	-5 748 950	-5 748 950
Muut toimintakulut	-4 395 143	-4 271 821	-4 293 720	-4 293 720	-4 293 720
TOIMINTAKATE	-81 859 578	-83 908 797	-84 947 957	-84 947 957	-84 947 957
Poistot ja arvonalentumiset	-10 654	-91 650	-31 010	-31 010	-31 010
TILIKAUDEN TULOS	-81 870 224	-84 000 447	-84 978 967	-84 978 967	-84 978 967
Poistoeron muutos					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-81 870 224	-84 000 447	-84 978 967	-84 978 967	-84 978 967

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta muodostavat Kuntal:n 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen. Palveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Jämsän kaupunki järjestää kaikki Kuhmoisten alueen sote-palvelut. Sosiaali- ja terveyslautakunta ja yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimi kuuluvat vastuukunnan Jämsän hallintoon.

Yhteistoiminta-alueen tehtävinä ovat kunnille kuuluvien lakisääteisten ja sopijakuntien yhteisesti hyväksymien muiden sosiaali- ja terveystoimien palveluiden järjestäminen. Yhteistoiminta-alue tuottaa itse, ostaa ja välittää palveluita. Yhteistoiminta-alueen hallinto hoitaa sosiaali- ja terveystoimen kunnille kuuluvat viranomaistehtävät. Jämsän kaupungin palveluiden järjestämisvastuuseen kuuluu oikeus ja velvollisuus huolehtia sopimuksen piiriin kuuluvien palveluiden saatavuudesta yhteistoiminta-alueella. Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Jämsän kaupungin valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Kustannusten kohdentaminen tapahtuu yhteistoiminta-alueen sopimuksessa olevan liitteen mukaisesti. Pääperiaatteena kustannusten kohdentamisessa on aiheuttamisperiaate.

Toiminnan vuosittaiset ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet määrittelevät sopimuksen mukaisesti sopijakuntien valtuustot vuosittain tehtävän tilauksen yhteydessä. Kuhmoisten kunnan kanssa käydään vuosittain erikseen tilausneuvottelut, jossa kunnan tavoitteet sovitetaan yhteen yhteistoiminta-alueen tuottamien tai välittämien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien sisältöjen kanssa.

Sopijakuntien yhteinen toimielin on 9-jäseninen sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa Jämsän kaupungilla on 7 jäsentä ja Kuhmoisten kunnalla 2 jäsentä. Kullekin jäsenelle on nimetty varajäsen. Yhteistoiminta-alueen kunnat nimeävät hallituksistaan yhden edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Hallituksen edustajilla on puhevalta, mutta ei äänivaltaa lautakunnan kokouksissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii Jämsän kaupungin organisaatiossa ja siihen sovelletaan kuntalain ja erityislakien määräyksiä tältä pohjalta. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän hallintosäännössä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii myös terveydenhuoltolain 12 §:n mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhteistoiminta-alueen väestömäärä on yhteensä noin 23 000 asukasta. Väkiluku on vähenevä niin Jämsän kaupungissa kuin Kuhmoisten kunnassa. Väestön ikärakenne myös muuttuu koko ajan: lasten määrä pienenee ja ikäihmisten määrä kasvaa. Erityisesti yli 85 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy huomattavasti nykyisestään. Tästä syystä myös sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tarve muuttuu muotoaan kohderyhmän mukaisesti. Vanhuspalveluissa tullaan tarvitsemaan erilaisia uusia toimintatapoja hoitaa palvelujen kysynnän kasvu. Palvelurakennemuutos vanhuspalveluissa on jo pääosin tehty.

Työllistymisen epävarmuus, töiden kausiluonteisuus ja korkea työttömyys sekä niiden välittömästi ja välillisesti aiheuttamat taloudelliset ja sosiaaliset ongelmat ovat lisänneet tarvetta sosiaali- ja terveystoimen palveluille. Palvelutarpeen kasvu on lisännyt myös palvelutuotannon kustannuksia. Kuntien vastuuta pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja kustannusten kattamisessa on lisätty. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset sekä yleinen työllisyyteen liittyvä toiminta on siirretty yleishallinnon tulosalueelle työllistämisyksikköön. Kuntouttavaa työtoimintaa ostetaan sosiaalipalveluna Työvalmennussätiö Avitukselta. Nuorten työllisyyden parantamiseen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen ja varhaiseen puuttumiseen on suunnattu voimavaroja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimentulon myöntäminen jäi edelleen kuntien vastuulle.

Kaipolan tehtaan suunniteltu alasajo vuoden 2020 loppuun mennessä vie työpaikan mahdollisesti jopa 450 työntekijältä. Sulkeminen vaikuttaa välillisesti myös useisiin alihankkijoihin. Tehtaan sulkemisen vaikutusta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käyttöön on vielä vaikea arvioida. Vaikutukset tulevat todennäköisesti näkymään vasta vuoden 2021 lopulla ja vuodesta 2022 eteenpäin. Valtiolta on haettu lisärahoitusta erityisesti psykososiaalista tukea annettavien palveluiden lisäämiseksi.

Jämsän kaupunki kilpailutti suuren osan sosiaali- ja terveystalvella 2014-2015. Kilpailutuksen ulkopuolelle jäivät vain vammaispalvelut ja sosiaalihuolto sekä viranomaistoiminta. Kuhmoisten kunta ei ollut mukana palvelujen ulkoistamisessa. Jämsän kaupunki solmi Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa 10 vuoden (+ 5 vuoden optio) sopimuksen sosiaali- ja terveystalvella 2015 alkaen. Jämsän kaupunki ja Pihlajalinna Terveys Oy perustivat palveluja tuottamaan yhteiskunnallisen yhteisyrityksen, Jämsän Terveys Oy:n. Yhteisyrityksestä omistaa Pihlajalinna Terveys Oy 51 % ja Jämsän kaupunki 49 %. Palvelusopimuksen mukaisen palvelutuotannon seuranta ja valvonta ovat ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimen vastuulla.

Jämsän sosiaali- ja terveystalvella laajalla ulkoistamisella pyrittiin turvaamaan lähipalvelut ja erityisesti oman erikoissairaanhoidon palvelujen ja työpaikkojen säilyminen Jämsän kaupungin Jokilaakson sairaalassa sekä mahdollisuudet jatkossa paremmin vaikuttaa seudun sosiaali- ja terveystalviin. Kaupungin aiemmin tekemä tuotantosopimus Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa siirtyi 1.1.2016 lukien Jämsän Terveys Oy:lle yhtä aikaa erikoissairaanhoidon kokonaisvastuun myötä. Siirron tavoitteena oli hallita kokonaisuutena oman tuotannon ohella myös ulkoa ostettavan erikoissairaanhoidon palveluita ja kustannuksia. Jämsän kaupunki myi omistamansa Jokilaakson Terveys Oy:n osakkeet Pihlajalinna Terveys Oy:lle vuonna 2018.

Sosiaali- ja terveystalviä saatu jatkolupa perusterveydenhuollon ympärivuorokautiselle päivystykselle vuoden 2021 alusta turvaa terveystalvien tuotannon jatkumisen nykyisellään. Leikkaustoiminnan jatkumista nykymuotoisena Jokilaakson sairaalassa on uhkaamassa leikkaustoiminnan keskittämistä koskeva lainsäädäntö sekä yksityisen leikkaustoiminnan kriteerit koskevan ohjeistuksen valmistelu. Leikkaustoiminnalle on haettu jatkolupaa syksyllä 2020.

Toimintaympäristön tulevaisuuden muutoksista merkittävin tulee toteutuessaan olemaan jo usean hallituksen hallitusohjelmassa ja valmistelussa ollut sote- ja maakuntauudistus. Joulukuussa 2019 aloittaneen pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmassa on mukana myös sosiaali- ja terveystalvien rakennemuutos. Hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan painopistettä siirretään perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Sosiaali- ja terveystalvien järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Itsehallinnollisia alueita, maakuntia, on 18. Maakuntien toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla ja niiden päätöksenteosta vastaavat suorilla vaaleilla valitut valtuutetut.

S Sipilän hallituksen aikana eteenpäin viety maakuntauudistus ei toteutunut, mutta silloisen uudistuksen valmistelun yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja hankkeita hyödynnetään myös uuden maakuntavalmistelun yhteydessä. Mikäli maakuntauudistus toteutuu, niin kaupungin sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon sopimuksista tulee vastaamaan maakunta. Näin tapahtuu myös Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimuksen osalta.

Ns. Paras-lain velvoitteita yhteistoiminta-alueista tultaneen jatkamaan siihen saakka kunnes uusi maakuntaorganisaatio aloittaa toimintansa. Kuhmoisten kunta on siirtymässä vuoden 2021 alusta lukien osaksi Pirkanmaan maakuntaa, mutta Kuhmoisten siirtyminen toiseen maakuntaan ei ole este yhteistoiminta-alueen jatkumiselle. Jämsän kaupunki sijoittuu sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa Keski-Suomen maakuntaan ja Kuhmoinen Pirkanmaan maakuntaan ja niillä perusteilla tehdään myös maakuntavalmistelua.

Vastaavanlainen yhteistyö tulee jatkumaan myös tulevan maakuntaudistuksen toteuttamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolo tulee olemaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalinen palvelu, jota aletaan kehittää Kuhmoisissa Pirkanmaan KOMAS-hankerahalla. Jämsän kaupunki osallistuu myös kehittämiseen yhdessä Jämsän Terveys Oy:n kanssa. Yhteistyöstä on sovittu myös alustavasti sosiaalihuollon sähköiseen Kanta-arkistoon liittymisen tiimoilta. SosKantaan liittyminen koskee sekä julkisia että yksityisiä sosiaalihuollon toimijoita. Molempien sekä Omaolon että SosKanta-arkiston kehittämistyötä on tarkoitus tehdä vuonna 2021 tehostetusti.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja välittää asiakkaiden tarpeisiin laadukkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveystoimintapalveluja yhdessä muiden palveluntuottajien kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on järjestää vähintään lakisääteiset sosiaali- ja terveystoimintapalvelut kuntalaisille/yhteistoiminta-alueen asukkaille. Jotkut palvelut ovat sisällöltään määriteltyjä ns. subjektiivisia oikeuksia, jotka pitää asiakkaille antaa, vaikka talousarvossa ei olisi niihin riittävästi budjetoitu. Muut palvelut tuotetaan ja välitetään kuntalaisille talousarvioon sisältyvien määrärahojen puitteissa.

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteena on yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa. Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista. Palveluja tuotetaan omana toimintana ja yhdessä kumppaneiden kanssa. Palveluja ostetaan kunnilta, kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Merkittävänä palveluntuottajana toimii yhteisyritys Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa aikuisten ja lasten sosiaalityötä, toimeentuloturvaa, vammaispalveluja, viranomaistoimintaa ja suurinta osaa Kuhmoisten palveluja lukuun ottamatta kaikki muut sosiaali- ja terveystoimintapalvelut yhteistoiminta-alueella. Kaupunki tuottaa siis edelleen omana toimintana aikuisten ja lasten sosiaalityön, toimeentuloturvan, vammaispalvelut ja Kuhmoisissa toimivien yksiköiden palvelutuotannon sekä viranomaistoiminnan.

Yhteistoiminta-alueella on vakinaisessa ja määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa yhteensä noin 150 henkilöä, joista suoraan Kuhmoisten palvelutuotannossa on noin 80 henkilöä. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään tarvittaessa koko yhteistoiminta-alueella turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus. Henkilöstö on palvelutuotannon merkittävin voimavara ja siitä on pidettävä huolta. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä riittävän ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen korostuu entisestään.

Toimiala on aktiivisesti ollut mukana jo edellisen hallituksen valmistelemissa sote- ja maakuntaudistuksessa. Maakuntaudistuksen valmistelu jatkuu nyt pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisena ja aikataulussa. Edellisellä hallituskaudella tehtyjä selvityksiä ja hanketyötä käytetään hyväksi uutta maakuntaa ja sen palvelutuotantoa valmistellessa. Toimialan henkilöresurssia käytetään myös vuonna 2020 uuden maakunnan eteen. Asiakkaiden osallisuuden lisääminen sekä ostopalvelusopimusten valvonta ovat yhtenä

painopistealueena suunnitelmakaudella. Työllistymistä tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään erilaisten tukitoimien ja kuntouttavan työtoiminnan kautta. Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kotouttamista jatketaan suunnitelman mukaisesti.

Keväällä 2020 on valmistunut kaupunginhallituksen teettämä asiantuntijaselvitys sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittämisestä. Selvitys kohdistuu ulkoistettuun palvelutuotantoon ja sen palvelusopimukseen, omaan palvelutuotantoon ja muihin ostopalveluihin. Selvityksen tulokset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan 2021 talousarvion valmistelussa. Mm. vammaispalveluiden palvelurakennetta tarkastellaan uudelleen säästöjen aikaansaamiseksi.

Toimialan sekä tulosalueiden ja tulosyksiköiden tavoitteet on johdettu kaupunginvaltuuston vuonna 2019 päivittämästä strategiasta. Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteet tukevat koko kaupungin tavoitteiden saavuttamista.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta jakaantuu seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut
- erikoissairaanhoido.

Tulosalueet jakaantuvat tulosyksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2021

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Jämsän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittäminen, NHG:n selvitys 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Selvityksen tuloksena esitetyt kehittämissuositukset ja yhteistoimintamallit otetaan huomioon vuoden 2021 talousarvion valmistelussa 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun osallistuminen aktiivisesti paikallisella ja maakunnallisella tasolla. Tavoitteena on turvata asukkaille laadullisesti ja määrällisesti riittävät ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut.	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen maakunnallisiin valmistelutyöryhmiin ja yhteishankkeisiin (työryhmät, hankkeet) • Edunvalvonta palveluiden sijoittumisessa ja kehittämisessä 	Kilpailukyky ja vetovoima Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Asiakkaat ja kuntalaiset ovat osallisena sosiaali- ja terveyspalvelujen suunnittelussa ja asiakaspalveluprosessien kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasraatien määrä ja kattavuus (kpl, millä alueilla) • Asiakastytyväisyyskyselyt (yli 90 % tyytyväisiä) 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen tapahtuu sovitusti ja niiden valvonta ja ohjaus hoidetaan suunnitellusti.	<ul style="list-style-type: none"> • Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimuksen ohjaus- ja valvontakäyntien toteutuminen (kyllä/ei, puutteet) sekä raportointi lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle (4 krt/vuosi) • Palvelusopimuksen seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) • Kuhmoisten palvelusopimuksen tarkistaminen (1 krt/vuosi) ja tilausneuvottelujen käyminen (2 	Kilpailukyky ja vetovoima Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki

Kuhmoisten palvelusopimuksen sekä palvelutuotannon toteutuminen ja sen seuranta tapahtuvat sovitusti.	krt/vuosi) sekä palvelun tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)	
Palvelutuotanto on kustannustehokasta ja palvelutarvetta vastaavaa.	<ul style="list-style-type: none"> Jämsän ja Kuhmoisten sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekaioidut menot: nettomenot (euroa/asukas), tarvekaioidut menot (indeksi). 	Kilpailukyky ja vetovoima

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Maakuntaudistuksen suunnitteluun ja toteutukseen aktiivisesti osallistuminen.	Jämsän kaupungin ja sen kuntalaisten eduista huolehtiminen. Laadukkaat, monipuoliset ja vaikuttavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut lisäävät Jämsän seudun kilpailukykyä ja vetovoimaa.
Ostopalvelujen käyttö ja sopimusten valvonta.	Ostopalvelut turvaavat ja täydentävät osaltaan kuntalaisten saamia peruspalveluita sekä lapsiperheiden sujuvan arjen toteutumista.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siinä yhteistyö paikallisesti eri toimijoiden kesken.	Tukee erityisesti kustannustehokasta ja vaikuttavaa peruspalvelutuotantoa.

Tunnuslukuja

Sosiaali- ja terveystoimi, kustannukset yhteensä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Jämsä	4057	4178	4260	euroa/asukas
Kuhmoinen	4526	4718	4837	euroa/asukas

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: Toimialajohtaja Sari Hellsten

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen hallintopalvelut ja sisältäen myös potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan.

Tavoitteet vuodelle 2021

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Aktiivinen osallistuminen paikallisesti ja maakunnallisesti maakuntaudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun.	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali- ja terveystoimen johdon ja esimiesten osallistuminen paikallisiin ja maakunnallisiin työryhmiin (työryhmien määrä/edustajien määrä) 	Kilpailukyky ja vetovoima
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut tuotetaan ja järjestetään vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti sekä tehdään sovitusti palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävät.	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit /tarkastusohjelmat (toteutuminen, kyllä/ei) Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei) 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Toiminnan johtaminen on järjestelmällistä ja tavoitteellista sekä tuetaan yksiköitä palvelutuotannossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.	<ul style="list-style-type: none"> Toimialan johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti (joka toinen viikko kesäaikaan lukuun ottamatta), kokousten muistiot jaetaan henkilöstölle. Henkilöstöinfot (väh. 2 krt/vuosi) ja esimieskokoukset (väh. 3 krt/vuosi) toteutuvat. 	Kilpailukyky ja vetovoima
Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus suunnitelman laatiminen Täydennyskoulutuspäivät toteutuvat (väh. 3 päivää/hlö/vuosi). 	Kilpailukyky ja vetovoima

--	--	--

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Maakuntaudistukseen valmistautuminen	Kilpailukyky ja vetovoima

Tunnuslukuja:

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä	25	24	28	euroa/asukas
Kuhmoinen				
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä	84	82	86	euroa/asukas

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN HALLINTO	Tp 2019	TA 2020	TA 2021	TAE 2022	TAE 2023
Toimintatulot	650 025	550 767	632 560	632 560	632 560
Toimintamenot	-1 160 225	-1 040 042	-1 195 910	-1 195 910	-1 195 910
Toimintakate	-510 200	-486 275	-563 350	-563 350	-563 350
Tilikauden tulos	-510 459	-489 275	-566 450	-566 450	-566 450

Kuhmoisten kunnan hallinnon kustannuksiin kirjataan myös Jämsän kaupungin laskuttamat yleishallinnon kustannukset. Jämsän kaupungin yleishallinnon kustannuksia ei vyörytetä sosiaali- ja terveystoimelle.

Toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot suunnitelmakaudella tulosityksiköittäin 2021–2023 (lautakunnalle)

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto tuottaa toimialan hallinto- ja talouspalvelut ja sisältäen myös lautakunnan toiminnan. Hallinto vastaa sisäisten ja ulkoisten sosiaali- ja terveystoimien ohjauksesta ja valvonnasta sekä ostopalvelujen toteutumisesta sovitun mukaisina.

Oma tuotanto:

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Seurantatapa/Mittari
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN HALLINTO tulosityksikkö		
Palvelujen järjestäminen ja palvelutilausten toteutuminen sovitulla tavalla sekä niiden toteutumisen seuranta ja raportointi asianomaisille tahoille sovituin määräajoin.	Ostopalvelujen valvontasuunnitelmat toteutuvat. Palvelutilaukset toteutuvat. Toiminnallinen ja taloudellinen raportointi on sovitun mukaista.	Valvontasuunnitelmat toteutuvat (kyllä/ei) Palvelutilaukset toteutuvat (kyllä/ei) Raportointi toteutuu suunnitellusti (kyllä/ei, puutteet)
Toiminnan johtaminen on tavoitteiden mukaista ja yksiköitä tuetaan palvelutuotannon ja tavoitteiden toteuttamisessa.	Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti, henkilöstöinfoja ja esimieskokouksia pidetään. Esimiesten johtamisosaamien lisäänty.	Johtoryhmän kokousmuistiot jaetaan. Henkilöstöinfot ja esimieskokoukset toteutuvat (kyllä/ei)

<p>Yhteistyö kaupungin muiden toimialojen kanssa erityisesti hyvinvointiyhteistyössä.</p> <p>Palveluista ja toiminnasta tiedottaminen on ajantasaista.</p>	<p>Työhyvinvointisuunnitelmat ja perehdytysuunnitelmat ajan tasalla.</p> <p>Yhteinen suunnitelma laadittu ja sitä toteutetaan.</p> <p>Yhteystiedot pidetään jatkuvasti ajan tasalla.</p>	<p>Johtamiskoulutukseen osallistuvien määrät / esimiesten koulutuspäivät</p> <p>Suunnitelmien ja koulutusten toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet)</p> <p>Suunnitelman toteuttamistoimet</p> <p>Internet, henkilöstöinfot, Intranet, extranet, sosiaalinen media.</p> <p>WWW-sivut, erillistiedotteet</p>
<p>Palvelutuotannossa annettava hoito, hoiva ja muu palvelu on turvallista ja vaikuttavaa</p>	<p>Sosiaalihuollon palveluyksiköissä toimitaan omavalvontasuunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Laadun- ja potilasturvallisuuden seuranta on systemaattista.</p>	<p>Toiminta on omavalvontasuunnitelman mukaista. (kyllä/ei, puutteet)</p> <p>Keskeiset laatu- ja potilasturvallisuus- ja omavalvontamittarit toteutuvat (kyllä/ei, puutteet).</p> <p>Asiakastyytyväisyyttä mitataan ja siitä raportoidaan.</p>
<p>Toiminta on kustannustehokasta ja laadullisesti helposti seurattavaa.</p>	<p>Toiminnan määrällinen ja laadullinen seuranta on aiempaa helpompaa ja tunnusluvut palvelevat toiminnan seuranta ja kehittämistä aiempaa paremmin.</p>	<p>Terveystietojärjestelmän raportointiohjelman mittarit, THL:n ja Kuntaliiton tuottamat raportit (euroa/asukas eri toiminnoissa).</p> <p>Jämsän Terveys Oy:llä on toiminnanohjausjärjestelmä, josta mittarit saadaan sähköisesti.</p>

Palvelukuvaus:

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Vastaa sosiaali- ja terveystoimen hallinnosta ja taloudesta sekä lautakunnan päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Hallintoyksikkö koordinoi tulosalueiden toimintaa ja vastaa koko toimialan palvelutuotannon kehittämisestä sekä sisäisten ja ulkoisten palvelujen laadun valvonnasta ja asiakas-/ potilasturvallisuudesta ja potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnasta. Hallintoyksikkö käy erikoissairaanhoidon tilausneuvottelut ja koordinoi terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimista yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa.

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Toiminnan kuvaus

Tulosalue tuottaa sosiaalityön, täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentuloturvan ja lastenvalvojan palvelut. Hankkii perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut Jämsän Terveys Oy:ltä. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttumisen, oikean hoidonpörrastuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Tavoitteet vuodelle 2021

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Osallistutaan Keski-Suomen sote- uudistuksen maakunnalliseen valmisteluun. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt valmisteluun 9 miljoonan euron rahoituksen	Valmistelun etenemisen seuranta	Asukkaiden peruspalvelut
Osallistutaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeeseen vuosina 2020 - 2022. Mukana ovat kaikki Keski-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät.	Osallistuminen laaja-alaisten sosiaali- ja terveyskeskusten ja niiden palveluprosessien kehittämiseen	Asukkaiden peruspalvelut
Osallistutaan Keski-Suomen sote-rakenne-hankkeeseen vuosina 2020 – 2021. Mukana ovat Luhankaa lukuun ottamatta kaikki Keski-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät.	Osallistuminen sote-rakenneuudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin	Asukkaiden peruspalvelut
Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen. Osallistutaan NHG:n järjestämään vertaiskehittämiseen yhdessä muiden kehittämistyössä mukana olevien kuntien kanssa.	Osallistuminen Jämsän tarpeista lähtevään prosessoituun vertaiskehittämiseen	Asukkaiden peruspalvelut

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Osallistuminen Keski-Suomen sote-uudistuksen valmisteluun	Asukkaiden peruspalvelujen kehittäminen

Tunnuslukuja

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	673	739	694	euroa/asukas
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä	49	40	42	määrä
Jälkihuollossa olevat	55	46	48	määrä
Toimeentulotukiruokakunnat	481	900	550	määrä
Kuhmoinen				
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	295	401	393	euroa/asukas
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä	alle 10	alle 10	alle 10	määrä
Jälkihuollossa olevat	alle 10	alle 10	alle 10	määrä
Toimeentulorokakunnat	36	50	50	määrä

SOSIAALITYÖ JA PERHEPALVELUT	Tp 2019	TA 2020	TA 2021	TAE 2022	TAE 2023
Toimintatulot	3 186 303	3 257 780	3 331 640	3 331 640	3 331 640
Toimintamenot	-16 774 142	-17 487 168	-17 172 953	-17 172 953	-17 172 953
Toimintakate	-13 587 839	-14 229 388	-13 841 313	-13 841 313	-13 841 313
Tilikauden tulos	-13 587 839	-14 229 388	-13 841 313	-13 841 313	-13 841 313

Toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot suunnitelmakaudella tulosyksiköittäin 2022 – 2023 (lautakunnalle)

Sosiaalityö

Sosiaalityön yksikössä tuotetaan yhteistoiminta-alueen aikuis- ja lapsiperheiden sosiaalityön palvelut (oh-jaus, neuvonta, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki, sosiaaliohjaus, sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut, kotouttamistyö).

Lastensuojelulakiin tuli muutoksia 1.1.2020. Samalla jälkihuollon ikäraja korotettiin 25 vuoteen. Jämsässä tämä tarkoittaa sitä, että jälkihuollon asiakasmäärät kasvavat edelleen vuoteen 2024, jolloin seuraavan kerran jälkihuollon piiristä poistuu asiakkaita. Tämän hetkisten tietojen pohjalta asiakasmäärä jälkihuollossa kasvaa nykyisestä 45 henkilöstä vuoden 2022 loppuun mennessä 79 henkilöön. Jälkihuollossa olevat tarvitsevat usein tiivistä tukea ja nykyisellä työntekijäresurssilla tätä kasvavaa jälkihuollon asiakaskuntaa on mahdotonta palvella.

Sosiaalityössä palvelujen kysynnän volyyymi on pysynyt edelleen varsin korkeana etenkin sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelussa. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelutarpeen arviointien kautta pyritään saamaa perheille kotiin juuri heille räätälöityä palvelua. Pyrkimyksenä on ohjata asiakkaat ensisijaisesti peruspalveluiden piiriin, mutta palveluita joudutaan räätälöimään myös asiakaskeskeisesti. Sosiaali-huoltolain mukaiset palvelut ovat ennaltaehkäisevää palvelua. Sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna järjestetään perhekuntoutusta kotiin ja näyttää siltä, että tulevana vuosina tämän palvelun tarve tulee kasvamaan yhä enemmän. Tähän tarpeeseen yritetään vastata omana toimintana järjestettävällä avoperhekuntoutuksella.

Sosiaalihuoltolain mukaan lapsiperheelle on järjestettävä välttämätön kotipalvelu (=subjektiivinen oikeus), jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista laissa mainittujen syiden vuoksi. Kotipalvelua on järjestettävä yleisenä perhepalveluna. Myös lastensuojelun asiakkailla on vastaava oikeus kotipalvelun saamiseen. Lapsiperheiden kotipalvelu järjestetään palvelusetelillä.

Sosiaalityön kehittämishanke ”Monitoimijaisen arvioinnin kehittäminen Jämsän sosiaalityössä vuosina 2017 – 2018” päättyi vuoden 2018 lopulla. Hankkeen myötä tulleiden uusien toimintatapojen juurruttaminen sosiaalityössä sekä toimintamallien kehittäminen yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa jatkuu edelleen.

Osallistumalla lokakuussa 2019 käynnistyneeseen Jyväskylän yliopiston hallinnoimaan ”ProCabal” lapsi-perheiden sosiaalityön kehittämishankkeeseen keskitytään työntekijöiden työhyvinvoinnin tukemiseen työskentelyprosesseja syvällisemmin tutkaillen. Lapsiperheiden sosiaalityöstä tähän tutkimukseen/kehittämiseen osallistuu sosiaalihuollon ja arvioinnin tiimin sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat, lastensuojelutiimin sosiaalityöntekijät sekä johtava sosiaalityöntekijä. Tarkoituksena on keskittyä työstämään tiimin välistä rajapintaa sekä työntekijöiden että asiakkuuksien näkökulmasta. Samalla selkiytetään työparityötä.

Lapsiperheiden sosiaalityön osalta pyritään olemaan mukana Keski-Suomen alueen yhteisissä lastensuojelun johtavien omissa kokouksissa sekä perhetyön kehittämiseen liittyvissä yhteistyökokouksissa. Tarkoituksena on saada ymmärrystä laajalti Keski-Suomessa tehtävästä lastensuojelusta ja perhetyöstä ja hyödyntää tätä yhteistä tietoa Jämsän perhetyössä.

Lapsiperheiden sosiaalityön tiimi on käynyt vuoden 2020 loppupuolella perhearviointimallikoulutuksen, josta on saatu yhtenäinen pohja perheiden kanssa työskentelyyn. Vuonna 2021 panostetaan perhearviointimallin käytön juurrutukseen ja otetaan se systemaattisesti käyttöön kotiin tehtävässä avoperhekuntoutuksessa.

Lapsiperheiden sosiaalityötä vahvistetaan neljällä uudella määräaikaisella työntekijällä, joiden työpanos kohdennetaan avoperhekuntoutukseen. Lapsiperheiden sosiaalityöhön perustetaan kahden vuoden määräajaksi kolme (3) perheohjaajan toimea ja yksi (1) sosiaalityöntekijä virka. Perheohjaajiksi haetaan sosionomin, toimintaterapeutin ja psykiatrisen sairaanhoitajan koulutuksen omaavia. Tavoitteena on laajentaa tieto-/taitopohjaa mahdollisimman kattavaksi, jotta perheen haasteet tulisi paremmin kartoitettua ja pystyttäisiin omana työnä auttamaan. Tämä resurssilisäys rahoitetaan kaupunginhallituksen tarkoitukseen osoittamalla perintövaroilla. Talousarvioon ei varata tähän tarkoituksen määrärahaa. Palkka sivukuluineen kirjataan palkkaohjelmassa suoraan tasetililtä: 2373 = Perintö lapsiperheiden sosiaalityöhön.

Lisäksi esitetään seuraavat nimikemuutokset:

- perhetyöntekijöiden toimien (7) muuttaminen perheohjaajien toimiksi
- neuvonnan toimistosihteerin toimen muuttaminen sosiaaliohjaajan viraksi

Vakanssimuutosten yksityiskohtaiset perustelut erillisenä talousarvion liitteenä.

Aikuissosiaalityössä painopiste on aktivointi- ja kuntoutustoimenpiteissä. Kuntouttava työtoiminta on sosiaaliohjauksen keskeinen kohdealue. Aikuisten, varsinkin nuorten aikuisten, tuen tarve on kasvussa ja jatkossa pyritään panostamaan sosiaaliohjaukseen esim. ryhmämuotoisen toiminnan avulla. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen rooleja selkiytetään edelleen.

Perhepalvelukeskus ja Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Toiminnan tavoitteet ja mittarit määriteltä palvelusopimuksessa.

Oma tuotanto:

Toiminnallinen tavoite/ Oma tuotanto	Tavoitetaso	Seurantatapa/Mittari
Palvelut tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti	Kustannusten muodostusta ja kehitystä seurataan tuotteittain	Benchmarking Valtakunnalliset tilastot
SOSIAALITYÖ tulosityksikkö		
Lastensuojelulain mukaisiin velvoitteisiin vastaaminen	Määräaikaisten noudattaminen	Asiakasmäärän / Is-ilmoitusten määrän seuranta Ls:n toimenpiteiden määrän seuranta THL Määräaikaseuranta Jälkihuollon asiakasmäärien seuranta
Sosiaalihuoltolain velvoitteiden toteuttaminen Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen vahvistaminen	Lapsiperheiden kotipalvelun järjestäminen kysyntää vastaavaksi Uusien palveluprosessien kehittäminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa	Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmäärien seuranta ja palautteen kerääminen Sosiaalihuoltolain mukaisten asiakasmäärien ja palveluprosessien sujumisen seuranta
Sosiaalityön asiakkaiden elämänhallinnan paraneminen Sote-uudistuksen ja perustoimeentulotuen Kela-siirron vaikutusten huomioiminen aikuissosiaalityön rakenteissa verkostotyötä kehittämällä	Kuntouttava työtoiminta osaksi vakiintuneita käytänteitä Laaditaan tarkempi suunnitelma kehittämisverkoston tavoitteista, prosessin etenemisestä ja sisällöistä	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän seuranta Typ-toiminnan asiakasmäärän seuranta Työmarkkinatuen Kelan maksuosuuksien seuranta Uusien toimintatapojen kehittäminen ja kokeilu, Kela yhteistyön kehittyminen
Sosiaalityön asiakkaiden asumisen ohjaamisen tehostaminen yhteistyössä asumisneuvojan ja vuokranantajien kanssa.	Sujuvat palveluprosessit	Asumisneuvojan asiakasmäärien seuranta

Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen kokonaisvaltainen suunnittelu ja kohdentaminen	Asumispalveluiden hankkiminen kustannustehokkaasti asiakkaan toimintakykyä vastaavasta yksiköstä kuntouttava näkökulma huomioituna	Toteutuksen seuranta Asumispalvelujen asiakasmäärät ja kustannusseuranta
Onnistuminen kotouttamistyössä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Oleskeluluvan saaneiden kuntaan muuton mallin käyttöönotto Jämsässä, sujuvat palveluprosessit, maahanmuuttotyö osana sosiaalityötä	Maahanmuuttaja-asiakkaiden lukumäärä
PERHEPALVELUKESKUS tulosityksikkö/ Neuvola ja kouluterveydenhuollon toiminta Kuhmoisissa		
Oppilashuollollisen yhteistyön tehostaminen	Säännöllisesti kokoontuvat asiantuntijaryhmät Konsultaatiot	Muistiot Asiakirjamerkinnot
Perhetyön kehittäminen perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi ennakoivia käyntejä lisäämällä	Yksilölliset lisäkäynnit neuvolassa tai perheissä	Asiakirjamerkinnot Asiantuntijaryhmät
Ammatillisen osaamisen lisääminen neuvola- ja koulutyössä lisäopinnoilla	Oireiden varhainen tunnistaminen	Seuranta Annetun tuen määrä

Ostopalvelut (Jämsän Terveiden kanssa solmitun palvelusopimuksen mukainen palvelukuvaus ja vaadittu palvelutaso):

Perhepalvelukeskus	
-	Neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto
-	Perheneuvola
-	Terapiatyö
Päihde- ja mielenterveyspalvelut	
-	A-klinikka
-	Mielenterveyskeskus
-	Kuntoutuskeskus
-	Psykososiaalinen kriisipäivystys
-	Nuorisopsykiatrian poliklinikka

Palvelukuvaus:

Tuottaa alueen lakisääteiset ja sovitut harkinnanvaraiset aikuisten, lasten ja perheiden sosiaalityön ja terveydenhoidon palvelut sekä sovitussa laajuudessa päihde- ja mielenterveyspalvelut sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueella.

Sosiaalityö ja perheiden palvelujen hallinto

Hallinnon tehtävänä on johtaa, koordinoita ja kehittää tulosalueen palveluja.

Sosiaalityö

Tulosityksikössä tuotetaan aikuis- ja lapsiperheiden sosiaalityön palvelut, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentuloturva ja lastensuojelutyö Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistoiminta-alueelle.

Perhepalvelukeskus

Lasten ja perheiden neuvola- ja kouluterveydenhuollon, terapiapalveluiden sekä perheneuvolan palveluiden järjestäminen ja tuottaminen.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen järjestäminen Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueella.

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja, vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää ja tuottaa vammaispalvelun, vammaisten henkilöiden perhetyön ja palveluohjauksen, kehitysvammaisten avopalvelut, vammaisten asumispalvelut, vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen, vammaisten henkilöiden perhehoidon ja sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistoiminta-alueelle.

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Ateriamaksuja korotetaan vuodelle 2021, koska aterioiden ostoihin on tullut korotuksia.

Vammaispalvelulain mukaisessa henkilökohtaisessa avussa asiakasmäärät ovat olleet vuosittain kasvussa. Lakisääteiset avustajatunnit 30 h/kk ovat pääsääntöisesti täysimääräisesti asiakkaiden käytössä. Määrärahalisäys 350 000 euroa on välttämätön lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalveluiden kilpailutuksen vaikutusta kustannuksiin on vaikea arvioida. Määrärahaan esitetään vähennystä, mutta mikäli kilpailutuksen myötä taksien saatavuus paranee vastaamaan vaikeavammaisten ihmisten kuljetustarpeita, voi olla, että kustannussäästöä ei synny.

Tavoitteet vuodelle 2021

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut on kilpailutettu. Kuljetuspalveluiden saatavuus on parantunut. Alueella toimii riittävä määrä kuljetuspalveluita laadukkaasti tuottavia taksijrittäjiä.	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaiden liikkumisen tarpeita vastaava määrä kilpailutettuja takseja Asiakastyytyväisyyttä mitataan asiakaskyselyllä Kustannusten seuranta 	Kilpailukyky ja vetovoima. Asukkaiden peruspalvelut.
Sähköisen palvelusetelin käyttöönoton laajentaminen asteittain vammaispalveluissa.	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusten seuranta Palvelusetelituottajat eri palveluissa Palvelusetelipäätökset eri palveluissa 	Kilpailukyky ja vetovoima. Asukkaiden peruspalvelut.
Varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen osallistamalla vammaispalveluiden maakunnalliseen suunnitteluun ja kehittämällä yhdyspinta- ja hyvinvointiyhteistyötä. Henkilöstön muutosjohtaminen.	Osallistuminen maakunta- ja sote- uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.	Asukkaiden peruspalvelut.
Kehitysvammaliiton tekemän palvelurakenteen selvityksen mukaiset kehittämistoimet ja uusien arviointimenetelmien ja toimintatapojen käyttöönotto.	Kehittämistoimien ja uusien arviointimenetelmien käyttöönoton etenemisen seuranta.	Asukkaiden peruspalvelut.

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2021 – 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Varautuminen sote-uudistukseen mm. kehittämällä yhdyspinta- ja hyvinvointiyhteistyötä.	Asukkaiden peruspalvelut. Laadukkaat, monipuoliset ja vaikuttavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut lisäävät Jämsän seudun kilpailukykyä ja vetovoimaa.
Kehitysvammaliiton tekemän palvelurakenteen selvityksen mukaiset kehittämistoimet.	Asukkaiden peruspalvelut/laadukkaat vammaispalvelut.

Tunnuslukuja

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	541	524	588	euroa/asukas
Omaishoidontuen saajia	31	32	30	määrä
Kuhmoinen				
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	498	520	580	euroa/asukas
Omaishoidontuen saajia	1	2	2	määrä

VAMMAISPALVELUT	Tp 2019	TA 2020	TA 2021	TAE 2022	TAE 2023
Toimintatulot	2 654 474	2 273 704	2 955 390	2 955 390	2 955 390
Toimintamenot	-13 562 319	-14 067 310	-14 678 153	-14 678 153	-14 678 153
Toimintakate	-10 907 845	-11 287 596	-11 722 763	-11 722 763	-11 722 763
Poistot ja arvonalentumiset	-2 893	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-10 910 738	-11 287 596	-11 722 763	-11 722 763	-11 722 763

Toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot suunnitelmakaudella tulosityksiköittäin 2022 – 2023 (lautakunnalle)

Oma tuotanto

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Seurantatapa/Mittari
Laajennamme sähköisen palvelusetelin käyttöönottoa asteittain. Selvitämme henkilökohtaisen budjetoinnin mahdollisuudet.	Vammaisilla asiakkailta on vaihtoehtoisia uusia tapoja palvelujensa järjestämiseen. Asiakkaan palvelutarve arvioidaan ja hänelle tehdään palvelupäätös. Palvelusetelin käyttöönoton myötä asiakkaan valinnanvapaus lisääntyy. Henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilut: Asiakkaan palvelutarve arvioidaan ja hänelle tehdään asiakassuunnitelma, jonka perusteella määritellään henkilökohtaisen budjetin sisältö ja suuruus. Asiakas päättää sitten itse, mistä hän tällä budjetilla hankkii asiakassuunnitelman mukaiset palvelut, jolloin hän voi saada paremmin yksilölliseen tilanteeseensa sopivia palveluita.	Lautakunta Vammaispalvelupäällikkö Tilastot: - palvelusetelituottajien määrä - asiakaskohtaiset palvelusetelipäätökset - henkilökohtaisen budjetin päätökset
Jatkamme vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden vahvistamista sekä vaihtoehtoisten palveluiden kehittämistä vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Mahdollistamme ja tuemme vammaisten nuorten ja aikuisten itsenäistymistä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.	Vammaisella henkilöllä on halutessaan mahdollisuus asua omassa kotikunnassaan ja lähiyhteisössään tavallisilla asuinalueilla. Henkilökuntamme on koulutettu itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen.	Lautakunta Vammaispalvelupäällikkö Tilastot asumispalvelumuodoista. eri

Palvelukuvaus:

Vammaispalvelut

Vammaispalveluja ja kehitysvammahuollon palveluja tuotetaan ja kehitetään Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella omana toimintana, järjestetään ostopalveluina sekä vammaisille myönnettävinä avustuksina. Palveluita ja tukitoimia järjestetään vammaispalvelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain, sosiaalihuoltolain, perhehoitolain sekä omaishoitolain nojalla lautakunnan laatimien tarkempien soveltamisohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Vammaispalvelujen tulosalueen tavoitteena on, että palvelut ja tukitoimet sekä edistävät vammaisten henkilöiden edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa

yhteiskunnassa, että turvaavat vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta, itsemääräämisoikeutta, välttämätöntä huolenpitoa ja osallisuutta. Yleiset, kaikille tarkoitetut palvelut ovat ensisijaisia myös vammaisille henkilöille. Silloin kun yleiset palvelut eivät ole vammaisen henkilön tarpeen mukaisia ja riittäviä eli eivät riitä turvaamaan lain tarkoituksen toteutumista, palvelut järjestetään erityislakien nojalla.

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja Mai-Stiina Lampinen

Toiminnan kuvaus

Vanhuspalvelut järjestää vanhusten kotihoidon, vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja yhteisissä vanhuspalveluissa vanhusten palvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen, omaishoidon ohjauksen, palvelupäivä- ja päiväkeskustoiminnan sekä muistipoliklinikkatoiminnan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan muodostamalla sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella. Vanhuspalvelujen palvelujen tuotannosta Jämsän kaupungin alueella vastaa 1.9.2015 lukien Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten vanhuspalvelut tuottaa Jämsän kaupunki.

Vanhuspalvelujen toimintoja suunniteltaessa ja palveluja kehitettäessä lähtökohtana palvelusopimuksen ohella on ”Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista” (980/2012) annetussa laissa ja lain muutoksessa (voimaan 1.10.2020) sekä laatusuosituksessa ”Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020-2023” (STM ja Kuntaliitto 2020) esitetyt linjaukset. Edellä mainittujen asiakirjojen hengen mukaisesti palvelurakenteen lähtökohtana on kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuus.

Tavoitteet vuodelle 2021

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Onnistuminen vanhuspalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävissä.	Järjestämisvastuulla olevien oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen palvelusopimusten vähimmäisvaatimusten ja laatukriteereiden toteutuminen.	Asiakkaiden peruspalvelut
Varautuminen sote-uudistukseen.	Osallistuminen sote-uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.	Asiakkaiden peruspalvelut

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Varautuminen sote-uudistukseen	Asukkaiden peruspalvelut

Tunnuslukuja

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	1028	1117	1138	euroa/asukas
Omaishoidon tuen saajat Jämsä	158	170	170	
Jämsän Terveys/Tehostetun asumispalvelun asiakkaita, oma toiminta ja ostopalvelut		275	272	asiakkaita keskimäärin/kk
Kuhmoinen				
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	1627	1658	1688	euroa/asukas

ja ikäihmisten valtakunnallisen laatusuosituksen mukaisesti		
Hoitotyön laadun kehittäminen	Ympäri vuorokautisen hoidon ja hoivan piirissä oleville asukkaille/potilaille tarjotaan laadukasta lyhyt- sekä pitkäaikaishoitoa. RAI-LTC laatumittareiden tavoitetaso on maan keskitaso. Ennalta ehkäisevä kuntoutus ja kuntouttavan työtteen mukainen aktivoiva ja toimintakykyä ylläpitävä työte on käytössä kaikessa asukkaiden/potilaiden hoito- ja hoivatoiminnassa.	RAI-LTC-laatuindikaattorit
Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja asiakkaan toimintakykyä ylläpitäviä	Hoito- ja palvelusuunnitelmien laatiminen, päivittäminen ja arviointi puolivuositain yhdessä asiakkaan, omaisen ja omahoitajan kanssa. Tuetaan henkilöstön osaamisen kehittymistä asiakaslähtöisten palvelujen tuottamiseksi.	Toteutuksen seuranta Asiakastyytyväisyyskyselyt Täydennyskoulutuspäivät Koulutussuunnitelmat Kehityskeskustelut
YHTEISET VANHUSPALVELUT tulosityksikkö		
Vahvistetaan omaishoidon asemaa hoitomuotona.	Kuhmoisissa omaishoidon tukea saavien määrä pysyy ennallaan. Turvataan riittävä määrä hoidettavan toimintakykyä vastaavia hoitopaikkoja omaishoidon vapaiden pitämiseksi (mahdollisuuksien mukaan sijaishoitoa kotiin).	Omaishoidon tukea saavien määrä/vuosi Omaishoidon tukea saavien %-osuus kunnan yli 75-vuotiaista/vuosi Omaishoidon tuen hakemusten määrä/vuosi

Ostopalvelut (Jämsän Terveiden kanssa solmitun palvelusopimuksen mukainen palvelukuvaus ja vaadittu palvelutaso):

Kotihoito
Ympäri vuorokautinen hoito, Kotihoito
- Lammenranta (dementiakoti, tehpa)
- Hallin palvelutalo (tehpa)
- Länkipohjan palvelutalo (tehpa)
- Linnakartano (Jämsänkoski, tehpa)
- Seppolan palvelutalo (tehpa)
Ympäri vuorokautinen hoito, Vuodeosastot
- Hoito-osasto 2, kuntoutusosasto
- Hoito-osasto 4, akuuttiosasto
Yhteiset vanhushpalvelut
- Vanhuspalveluiden palveluohjaus
- Vanpa Omaishoidon tuki
- Linnakartanon päiväkeskus
- Vanhuspalveluiden fysioterapia
- Vanhusten perhehoito
- Muistipoliklinikka
- Kotiutusyksikkö

Palvelukuvaus:

Vanhusten palveluiden avohoito

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalveluja, kotisairaanhoidoa ja erilaisia tukipalveluja (ateria-, turva-, kylvytys-, vaatehuolto- ja asiointipalvelu). Kotipalvelun tarkoituksena on auttaa yksilöitä ja perheitä silloin, kun he tarvitsevat sairauden, vamman tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin suoriutuakseen arkipäivän tehtävissä. Koti- ja tukipalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Kotisairaanhoidon antaminen perustuu kansanterveyslakiin. Huomattava osa säännöllisen palvelun piirissä olevista asiakkaista käyttää sekä kotipalvelua että kotisairaanhoidoa. Kotihoidon tarve arvioidaan yksilöllisesti yhdessä asiakkaan kanssa. Säännöllisen kotihoidon asukkaalle laaditaan yksilöllinen hoito-

ja palvelusuunnitelma, jota tarkistetaan säännöllisesti. Jämsän kotihoidon palvelut tuottaa Jämsän Terveys Oy.

Päiväkeskustoiminnalla ja palvelupäivillä pyritään ylläpitämään ja edistämään vanhusasiakkaiden henkistä-, fyysistä- ja sosiaalista hyvinvointia. Palvelupäivätoimintaa ja muuta hyvinvointia edistävää toimintaa järjestetään seudun jokaisessa taajamassa yhteistyössä vapaaehtoisten, järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Jämsässä palvelut tuottaa Jämsän Terveys Oy.

Kotihoidon talot ja asunnot (palvelutalot) sekä **Vanhusten asumispalveluiden ostot** (Tehpat) kustannuspaikalta hoidetaan kaikkien Jämsän kaupungin omistuksessa olevien vanhustentalojen, tavallisten vanhusten palveluasuntojen ja tehostettujen asumispalveluyksiköiden vuokrien perintä kaupungin toimesta.

Ympäri vuorokautinen hoito

Tehostettu vanhusten asumispalvelu on ympärivuorokautista hoiva-asumista. Tehostettua asumispalvelua järjestetään niille vanhuksille, jotka tarvitsevat säännöllistä ympärivuorokautista hoivaa (RAI Maple 4-5). Tehostettua asumispalvelua tuotetaan sekä kaupungin omana toimintana että ostopalveluna. Palvelut tuottaa Jämsän alueella Jämsän Terveys Oy.

Terveyskeskuksen vuodeosastot

Ikäihmisten laitoshoidon on lyhyt- tai pitkäaikaishoitoa (yli 3 kuukautta). Lyhytaikaishoito käsittää säännöllisen jaksoidon sekä epäsäännöllisen muun lyhytaikaishoidon. Pitkäaikaishoito käsittää asiakkaan ympärivuorokautisen hoivan, hoidon ja huolenpidon. Ikäihmisten laitoshoidon kuuluu hoidon sekä hoivan lisäksi myös kuntouttava toiminta. Lyhytaikaisella ja jaksottaisella laitoshoidolla tuetaan vanhuksen kotona selviytymistä ja hoitavan omaisen jaksamista. Pitkäaikaista laitoshoidon annetaan henkilölle, jolle ei voida enää järjestää hänen tarvitsemaansa ympärivuorokautista hoitoa kotona tai palveluasunnossa. Jämsän alueella palvelut tuottaa Jokilaakson Terveys Oy ja Jämsän Terveys Oy.

Yhteiset vanhuspalvelut

Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoitopalkkiosta, tarvittavista palveluista hoidettavalle sekä omaishoitajan tukemisesta.

Sosiaalityö ja palveluohjauksen tarkoituksena on asiakkaan kokonaistilanteen selvittäminen, ohjaus ja neuvonta tarvittaviin palveluihin ja tukitoimiin. Sosiaalityö ja palveluohjaus sisältävät myös sotainvalideille ja -veteraaneille myönnettäviä avustuksia ja muita tukitoimia sekä maksuttomat uimahallikäynnit veteraanitunnuksen omaaville rajoituksetta ja kaikille 75 vuotta täyttäneille kerran viikossa.

Muistipoliklinikalla tutkitaan ja hoidetaan yli 65-vuotiaita muistioireisiä ihmisiä. Poliklinikalle tullaan lääkärin läheteellä.

Tulosityksien palvelut tuottaa Jämsän Terveys Oy.

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Jyri Moilanen

Toiminnan kuvaus

Terveyspalvelut -tulosalue järjestää pääosin ostopalveluna perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, työterveyshuollon palvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä kuntoutuspalvelut. Ympäri vuorokautiselle perusterveydenhuollon päivystykselle on saatu STM:n poikkeuslupa myös 1.1.2021 alkaen. Ostopalvelut tuottaa yhteisyritys Jämsän Terveys Oy. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa aiemmin voimassa olleen sopimuksen sisältö on siirtynyt osaksi JT Oy:n kanssa tehtyä sopimusta 1.1.2016 alkaen. JLT Oy toimii tällä hetkellä JT Oy:n alihankkijana. Jämsän Terveys Oy:n kanssa tehty sopimus on aiempaa JLT-sopimusta merkittävästi laajempi sisältäen myös työterveydenhuoltopalvelut, suun terveydenhuollon, kuntoutuksen, tukipalvelut ja dialyysin. Jämsän kaupunki on palvelujen järjestäjä, mutta se omistaa myös 49 % Jämsän Terveys Oy:stä. Laboratoriopalvelut ostetaan Fimlab Oy:ltä, lääkehuolto sekä osa kuvantamispalveluista Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kuvantamis- ja apteekkiliikelaitokselta.

Sote-yhteistoiminta-alueen toisen kunnan, Kuhmoisten, palvelut tuotetaan osin omana toimintona, osin edellä mainittujen yritysten sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin toimesta. Suun terveydenhuollon palveluiden tuottamiseen käytetään osin myös muita ostopalveluja, kun rekrytoinneissa ei ole onnistuttu. Suun terveydenhuollon palvelujen kustannukset ovat Kuhmoisissa ostopalveluiden käytön myötä korkeammat kuin mitä palvelu olisi omana toimintana tuotettuna.

Sekä Kuhmoisissa että Jämsässä perusterveydenhuollon palvelutaso on ollut hyvä ja palveluiden saatavuus toivotulla tasolla. Palveluiden saatavuuteen on vaikuttanut keväällä 2020 vahvasti pandemiatilanne. Varsinaista jonoa on kertynyt lähinnä Jämsässä suunterveydenhuollon puolelle, mutta sielläkin palvelut pystytään tuottamaan vaadittujen aikarajojen puitteissa. Kuhmoisten osalta palveluiden saatavuuteen vaikuttaa tilapäisesti lomakaudet, koska pienessä kahden lääkärin yksikössä henkilökunnan lomat vaikuttavat merkittävästi kiireettömien palveluiden tuotantoon. Sijaisrekrytoinnissa on kuitenkin onnistu hyvin ja varsinaisia hoitajonoja ei ole päässyt kertymään.

Tulosalueeseen sisältyvät myös ympäristöterveydenhuollon palvelut, joita tuottaa yhteistoiminta-alueelle Keuruun johtama ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue.

Tavoitteet vuodelle 2021

Vuoden 2021 osalta Jämsässä palveluntuotannossa Jämsän Terveys Oy tulee edelleen kehittämään voimakkaasti digitaalisia palveluita. Erityisosaamista vaativat palvelut, kuten diabeteksen hoidon etäpoliklinikka, on ollut kokeilussa jo vuonna 2020 ja sitä viedään eteenpäin ja odotetaan ensimmäisiä alustavia tuloksia sen vaikuttavuudesta. Lisäksi käyttöön on tulossa kuntalaisilla mobiilialusta ja uusi palautteen keräämismalli (NPS) happy or not laitteiden tilalle.

Hallinnollisesti kaupungin ja yhtiön välistä yhteistyötä ja valvontaa tiivistetään. Henkilökunnan koulutuksien määrää tullaan ensi vuonna seuraamaan tarkennetusti, sillä

vuonna 2020 pandemiatilanteen vuoksi koulutuksia peruutui paljon ja kouluttautuminen on muuttunut paljon etäpohjaiseksi.

Ympäri vuorokautista päivystystä tulla kehittämään akuuttilääketieteen erikoislääkärin johdolla ensi vuonna. Tavoitteena on, kuten tähänkin asti, tehokkaampi ja nopeampi potilaskohtainen hoitokokonaisuus huomioiden mahdollisimman hyvä potilaan kohtaaminen ja asiakastyytyväisyys.

Kuhmoinen osallistuu Pirkanmaan maakunnalliseen perusterveydenhuollon kehittämiseen ja siihen varataan henkilötyöpanosta ensi vuodelle. Sote-kehittämistyön omavastuuosuutta katetaan henkilöstön työpanoksella. Perusterveydenhuollon avovastaanotto toiminnan muutoksiin sisältyy mm. perusterveydenhuollon ja kuntoutuksen uudet toimintamallit.

Lisäksi sekä Kuhmoisissa että Jämsässä tullaan panostamaan myös julkisten digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja käyttöönottoon. Tällaista edustaa mm. sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolo. Lautakunta on kokouksessaan 9/2020 hyväksynyt sen käyttöönoton. Omaolon laajentaminen valtakunnan tasolla on osa sote-kehittämistyötä.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävässä.	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei) Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei) 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Kuhmoisten yksiköiden toiminnan aktiivinen johtaminen ja tukeminen arkityössä.	<ul style="list-style-type: none"> Säännöllisten yksikkökokousten pitäminen (kyllä/ei, puutteet) Kliinisen työn laatua mittaavien indikaattoreiden käyttöönotto vuoden 2020 aikana 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
Aktiivinen osallistuminen terveydenhuollon kehitystyöhön ja maakuntaudistuksen valmisteluun.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistuminen maakuntaudistuksen työryhmiin (kyllä/ei) Palveluiden saatavuus säilyy nykyisellään (kyllä/ei) Leikkaustoiminnan säilyminen Jokilaakson sairaalassa 	Kilpailukyky ja vetovoima

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Palvelusopimuksen toteutumisen varmistaminen hyvässä yhteistyössä Jämsän Terveys Oy:n kanssa	Hyvä ja vaikuttava palvelutuotanto tukee koko kaupungin menestystä sekä sen kilpailukykyä ja vetovoimaa
Maakuntaudistukseen valmistautuminen ja Jokilaakson sairaalan aseman turvaaminen	Jämsän seudun kilpailukykyyn ja vetovoiman sekä edunvalvonnan turvaaminen.

Tunnuslukuja

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	555	585	576	euroa/asukas
Kuhmoinen				
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	561	534	527	euroa/asukas

TERVEYSPALVELUT	Tp 2019	TA 2020	TA 2021	TAE 2022	TAE 2023
Toimintatulot	5 303 665	5 361 191	5 341 070	5 341 070	5 341 070
Toimintamenot	-16 492 855	-16 953 223	-16 801 352	-16 801 352	-16 801 352
Toimintakate	-11 189 190	-11 592 032	-11 460 282	-11 460 282	-11 460 282
Poistot ja arvonalentumiset	-7235	-91 650	-27 910	-27 910	-27 910
Tilikauden tulos	-11 196 425	-11 683 682	-11 488 192	-11 488 192	-11 488 192

Toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot suunnitelmakaudella tulosityksiköittäin 2022 – 2023 (lautakunnalle)

Oma tuotanto:

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Seurantatapa
Avohoito Kuhmoinen		
Kiireettömään hoitoon pääsytaason ylläpitäminen.	3-10 pv hoidon tarpeen arvioinnista.	Poiminta tilastoista 4 x/vuosi, asiakaspalaute.
Hoitoketjujen kehittäminen paikallisella tasolla tarpeita vastaaviksi. Suuntima tutuksi.	Toimivat ja tarpeita vastaavat hoitoketjut.	Sisäinen arviointi kk-palaverien yhteydessä, kustannusten seuraaminen, asiakaspalaute.
Kliinisen osaamisen kehittäminen. Valikoitujen hoitotuloksia mittaavien indikaattoreiden käyttöönotto.	Indikaattorit ovat käytössä ja niiden seuranta toteutetaan.	Kerätyn datan analysointi ja käsittely kk-palaverien yhteydessä.
Työhyvinvoinnin lisääminen. Työnjaon tarkastelu ja prosessien kehittäminen.	Tarpeelliseksi katsotut toimenpiteet on tehty.	Kk-kokouksien muistiot ja pöytäkirjat, säännölliset keskustelut esimiehen ja työntekijöiden välillä. Sairauspoissaolojen seuranta.
SUUN TERVEYDENHUOLTO tulosityksikkö / Kuhmoinen		
Suun terveydenhuollon palveluiden saatavuuden parantaminen.	Kiireellinen hoito 1-3 pv Kiireetön hoito 2-3 kk Jonossa hoitoa odottavien hoitoon pääsy alle 6 kk	Tilastot, mahdolliset AVI-palautteet
Suuhygienistin palveluiden saatavuuden turvaaminen.	Suuhygienistin säännölliset käynnit Kuhmoisissa.	Tilastot, palautteet
KUNTOUTUSPALVELUT tulosityksikkö/Kuhmoinen		
Lääkinnällinen kuntoutus		
Lääkinnällisen kuntoutuksen ja apuvälineiden saatavuuden toteutuminen kansallisten ohjeiden mukaisesti	Nykyisen palvelutason ylläpitäminen.	Tilastot, asiakaspalautteet
Fysioterapia		
Palveluiden kehittäminen ja saatavuuden ylläpitäminen. Ryhmätoimintojen jatkuminen osana kuntalaisten hyvinvoinnin tukemista.	Käynnit	Poiminta tilastoista, asiakaspalautteet

Ostopalvelut (Jämsän Terveyden kanssa solmitun palvelusopimuksen mukainen palvelukuvaus ja vaadittu palvelutaso):

Vastaanottopalvelut	
-	Avohoito Jämsä
-	Hoitotarvikejakelu
-	Joukkotarkastukset
Työterveyshuolto	
Suun terveydenhuolto	
-	Hammashoitolat
-	Hammashuollon oikomishoito
Päivystys	
-	Terveydenhuollon päivystys ja EA
Tukipalvelut	
-	FimLab Oy
-	Kuvantamispalvelut
-	Lääkehuolto, Pirkanmaan shp:n kuvantamis- ja apteekkiliikelaitos
Kuntoutuspalvelut	
-	Lääkinnällinen kuntoutus
-	Apuvälineyksikkö
-	Fysioterapia

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Jyri Moilanen

Toiminnan kuvaus

Erikoissairaanhoidon tulosalue järjestää yhteistoiminta-alueen erikoissairaanhoidon palvelut. Yhteistoiminta-alue kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin. Palveluiden tuotannosta vastaa Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa palvelut yhteistyössä mm. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa. Paikallisesti tuotettavien erikoislääkäripalveluiden määrä on lisääntynyt joka vuosi. Jokilaakson sairaalan leikkaustoiminta on aluehallintoviraston tarkkailun ja selvityksen alla. Leikkaustoiminnasta on valvovalle viranomaiselle annettu selvitys viimeksi heinäkuussa 2020. Leikkaustoiminnan säilyttäminen Jokilaakson sairaalassa mahdollisimman laajamittaisena on yksi tärkeimmistä tavoitteista lähivuosina. Vaativat erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan Pirkanmaan ja vähäisemmässä määrin myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä.

Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikkö, joka jatkaa toimintaansa entisen käytännön mukaisesti Jämsän Terveys Oy:n tuottamana, mutta toimii samalla Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ns. satelliittiyksikkönä.

Erikoissairaanhoidon kulut kuuluvat Jämsän osalta Jämsän Terveydelle. Kuhmoisten osalta kustannukset ovat vaikeasti ennakoitavissa, koska yksittäiset potilastapaukset vaikuttavat pienessä kunnassa erikoissairaanhoidon menoihin suuresti. Laajalla paikallisella palveluntuotannolla ja hyvällä perusterveydenhuollon resurssilla pystymme vaikuttamaan erikoissairaanhoidon kustannuksiin osittain.

Tavoitteet vuodelle 2021

Erikoissairaanhoidon osalta Jämsässä panostetaan tulevanakin vuonna entistä enemmän paikallisen osaamisen kehittämiseen ja mahdollisimman paljon palveluiden tuottamiseen paikallisesti. Tätä edustaa esimerkiksi oman nefrologin palkkaaminen, jolloin dialyysiyksikön johtaminen voidaan entistä tehokkaammin hoitaa Jämsässä. Toki TAYS:n alaisuudessa edelleen.

Yhteistyötä sairaanhoitopiiriin, kaupungin ja Jokilaakson sairaalan sekä Jämsän Terveys Oy välillä tiivistetään ja tiedonkulkua tehostetaan. Tässä avainroolissa toimii hallintoylilääkäri, joka osallistuu niin sairaanhoitopiiriin tilaajarenkaan pääneuvottelijakokouksiin sekä säännöllisiin kokouksiin Jämsän Terveys Oy:n ja Jokilaakson sairaalan edustajien kanssa.

Kuhmoisten osalta pyritään asiakkaita hoitamaan edelleen mahdollisimman nopeasti ja lähellä, eli alueellista Jokilaakson sairaalaa ja sen palveluita käytetään paljon myös jatkossa.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Strateginen tavoite, jota palvelee
Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävässä.	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei) Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei) 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
ESH-palvelujen turvaaminen nykyisessä laajuudessa Jokilaakson sairaalassa.	<ul style="list-style-type: none"> Leikkaustoiminta jatkuu (kyllä/ei) 	Kilpailukyky ja vetovoima

Erikoissairaanhoidon palvelut ja niiden kustannustason säilyttäminen nykyisellään	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä ja Jokilaakson sairaalasta ostettavien erikoissairaanhoidon palvelujen toteuman seuranta erikoisaloittain. 	Asukkaiden peruspalvelut Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki
---	--	--

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2022 - 2023

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Maakuntauudistukseen valmistautuminen, maakunnallisen roolin vahvistaminen	Kilpailukyky ja vetovoima sekä asukkaiden peruspalvelut
Jokilaakson sairaalan integrointi kiinteäksi osaksi tulevan maakunnan toimintoja.	Kilpailukyky ja vetovoima sekä

Tunnuslukuja

Jämsä	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	
Erikoissairaanhoidon, tulosalueen kustannukset yhteensä	1235	1189	1236	euroa/asukas
Kuhmoinen				
Erikoissairaanhoidon, tulosalueen kustannukset yhteensä	1461	1523	1564	euroa/asukas

ERIKOISSAIRAANHOITO	Tp 2019	TA 2020	TA 2021	TAE 2022	TAE 2023
Toimintatulot	7 430 211	6 527 600	6 414 300	6 414 300	6 414 300
Toimintamenot	-32 357 026	-30 281 698	-31 075 766	-31 075 766	-31 075 766
Toimintakate	-24 926 815	-23 754 098	-24 661 466	-24 661 466	-24 661 466
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-24 927 073	-23 754 098	-24 661 466	-24 661 466	-24 661 466

Ostopalvelut (Jämsän Terveystalon kanssa solmitun palvelusopimuksen mukainen palvelukuvaus ja vaadittu palvelutaso):

Dialyysi
Jokilaakson sairaala
- Paikalliset erikoissairaanhoidon palvelut Jämsä
- Erikoissairaanhoidon ostopalvelut

Liite 2

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy

Taloussuunnitelma 3 seuraavalle tilikaudelle

Tuotot	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Vuokrat	530 000,00	535 000,00	540 000,00
Vesi 6,30 => 7, 17=18	40 000,00	40 000,00	40 000,00
Sauna	2 500,00	2 500,00	2 600,00
Autop. 10,00/ + muut	3 500,00	3 500,00	3 500,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	576 000,00	581 000,00	586 100,00
Muut tuotot, oikaisut			
Kiinteistöjen hoitokulut			
Palkat	-40 000,00	-45 000,00	-45 000,00
Eläkekulut	-8 000,00	-8 000,00	-9 000,00
Muut henkilösivuk	-3 000,00	-3 000,00	-3 000,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-51 000,00	-56 000,00	-57 000,00
Poistot	-101 500,00	-96 000,00	-91 000,00
Hall. toim.joht, tilintark	-33 000,00	-35 000,00	-35 000,00
Käyttö- ja huolto	-5 000,00	-5 000,00	-6 000,00
Ulkoalueiden hoito	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00
Siiviustarvikkeet	-1 000,00	-1 000,00	-1 000,00
Lämmitysenergiat	-110 000,00	-111 000,00	-112 000,00
Vesi ja jätevesi	-42 000,00	-42 000,00	-42 000,00
Kiinteistösähkö	-13 000,00	-13 000,00	-13 000,00
Jätehuolto	-11 500,00	-11 500,00	-11 500,00
Kiint.vakuutukset	-12 500,00	-13 000,00	-13 500,00
Kiinteistövero	-15 000,00	-15 000,00	-15 500,00
Vuosikorjaukset	-40 000,00	-50 000,00	-40 000,00
Erikseen sovitut korj	-150 000,00	-50 000,00	-100 000,00
Muut hoitokulut	-3 000,00	-3 000,00	-3 000,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-546 500,00	-454 500,00	-492 500,00
Luottotappioihin			
Laajakaista-sisärakenn	-10 000,00	-10 000,00	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-556 500,00	-464 500,00	-492 500,00
Liikevoitto	-31 500,00	60 500,00	36 600,00
Korkotuotot			
Korkokulut	-20 000,00	-19 000,00	-19 000,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Tilikauden tulos	-51 500,00	41 500,00	17 600,00
Nosto Kuntarahoitukselta	100 000,00	100 000,00	100 000,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Tilikauden tulos	48 500,00	141 500,00	117 600,00

Sitovat tavoitteet**Tilikausi 1.1. - 31.12.2021**

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asuinkannan ylläpitäminen	Käyttöaste %	92 %	
Asuntokannan suunnitelmallinen hoito	Vuosikorjaukset e/ m ² as.pinta-ala 6 110,5 m ²	6,5 e / m ²	
Erikseen päätettävät isot korjaukset	Rakennuskohtaiset käyttö- ja korj.suunnitelma Jussilankuja 4 käyttövesiputket + mittarit	PTS 150 000 e	
Energian ja veden kulutuksen vähentm.	veden kulutus vähenee mittareiden myötä	125 l/hlö/vrk	

Käyttöasteen toteutumiseen kohdistuvia toimenpiteitä

Tilikauden 2020 lokakuussa tyhjiä asuntoja oli 14 kpl ja asukkaiden vaihtuvuus suurta.

Täyttöaste siten oli sillä hetkellä alle 90 %:n. Osaa tyhjillään olevista asunnoista on tarvetta päästä eroon. Asuntoja vuokrattaessa pitää varmistaa asukkaiden vuokranmaksukyky ja huomioida sosiaaliset etuudet.

Asuntokannan suunnitelmallinen hoito

Asuntojen hyvä kunnossapito antaa arvoa asunnoille, mutta aina ei hyvä kuntokaan houkuta asukkaita.

Jos remontointiin on runsaasti satsattu rahavaroja, ei välttämättä tuotakaan katetta yhtiölle.

Talousarviossa ei tavoitella suuria huoneistoremontteja, vaan huolehditaan riittävästä asuntojen kunnosta.

Erikseen päätettävistä remonteista toteutetaan edelleen Jussilankuja 4:n päätettyjä remontteja.

Tilikauden 2020 loppupuolella toteutettiin vesikattojen perusteellinen puhdistus ja maalaus sekä kattoturva- tuotteiden uusiminen ja mm lumiesteiden asennus, jota ei edes ollut. Samoin ilmanvaihtojen puhdistus.

Ulko-ovet ja kaikki lukitukset uusittiin sekä saunaosastoihin menevät ovet uusittiin ja varustettiin sähkölukkoilla, joita ohjaa saunojen kiukaiden ajastimet.

Kiinteistön käyttövesiputkiremontti siirtyi tilikaudelle 2021 ja siihen liittyvä kustannus sisältyy talousarvioon. Rahoitus Kuntarahoituksen kuntayritystodistus-ohjelmasta, jonka vakuutena on Kuhmoisten kunnan takaus.

PTS

Pitkänajan korjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat pohjautuvat kesällä 2020 tehtyyn selvitykseen ja toimintasuunnitelmaan, jota päivitetään tulevilla tilikausilla kohdekohtaisesti.

Rahoitus

Lainojen lyhennykset ohjelmien mukaisesti tilikaudella 2021 ovat n. 157 tuhatta, seuraavalla n. 150 tuhatta ja sitä seuraavalla 144 tuhatta. Pitkäaikainen lainakanta pienenee muutamassa vuodessa merkittävästi.

Nyt yhtiöllä on Kuntarahoituksen ns. lyhytaikaista rahoitusta nostettuna 200 tuhatta, joissa ei ole lyhennysohjelmaa, ja maksetaan vain korkoja. Kokonaislimiitti käytettäväksi on 500 tuhatta euroa.

Tästä rahoituksesta yhtiössä on tehty päätös, että niitä konvertoidaan normaleiksi lainoiksi myöhemmin.

Tilikauden 2021 alussa pitkäaikainen lainakanta on yhteensä 2 070 700 euroa, josta Osuuspankin lainoja josta Osuuspankin lainoja 1 367 200 euroa, Kevan laina 16 760 euroa ja omistajan laina 128 000 euroa.

Lisäksi on omistajan tertiäärilainat 358 747 euroa sekä Kuntarahoitus Oy:n lyhytaikainen limiitti 200 000 euroa.

Vuokrat ja muut maksut

Vuokrien korotusta toteutetaan keskimäärin 1 %:lla kohdistuen asuntoihin, joissa remontti on nostanut tasoa.

Vesimaksujen korotus toteutetaan siten, että kylmän veden hinta on vuoden alusta 7,00 e ja lämpimän 17,00 e.

Huoneistovesimittarit pyritään muuttamaan kaukoluettaviksi, jolloin laskutus saadaan sujuvammaksi.

Henkilöluvun mukaisia vesimaksuja ei enää jää kuin haja-asutusalueiden huoneistoihin.

Tilikauden 2021 aikana yhtiölle kaupan myötä tulevien Iltaruskon rakennusten tuloja tai menoja ei tässä tulo- ja menoarviossa ole käsitelty lainkaan. Erillinen selvitys tehdään myöhemmin.

Liite 3

**KUHMOISTEN VERKKOPALVELUT OY:N JA KUHMOISTEN LAAJAKAISTA OY:N
KONSERNITALOUSARVIO JA TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET
PUUTTUU**